

Begroting 2015

Aanbiedingsbrief	5
Bestedingsplan	19
Bezuinigingen	23
Autorisatie	27
Beleidsbegroting	29
Programmaplan	31
Burger en Bestuur	33
Lokale democratie	33
Dienstverlening	34
Werk en inkomen	39
Werkgelegenheid	40
Inkomen en Re-integratie	41
Nieuwkomers	44
Inkomensondersteuning	45
Veiligheid	49
Openbare orde en veiligheid	49
Rampenbestrijding	50
Brandweer	51
Onderwijs en Jeugd	53
Onderwijs huisvesting	53
Lokaal onderwijsbeleid	54
Lokaal jeugdbeleid	56
Bouwen, wonen en milieu	59
Ruimtelijke ontwikkeling	60
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting	62
Milieu	64
Openbare Ruimte	67
Verkeer	68
Groen	70
Begraafplaatsen	72
Vrije tijd	75
Sport	76
Recreatie	77
Cultuur	78
Zorg en Welzijn	81
Sociale samenhang en leefbaarheid	82
Wmo	83
Algemene middelen	87
Financiën	88
Bedrijfsvoering	89
Paragrafen	91
Lokale heffingen	93
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	99
Houdbaarheidstest	104
Kapitaalgoederen	107
Gemeentelijke gebouwen	113
Financiering (Treasury)	117
Bedrijfsvoering	121
Verbonden partijen	125
Grondbeleid	131
Subsidies	133
Transities	135
Financiële begroting	139
Samenvatting financiële begroting	141
Incidentele baten en lasten	148

BTW compensatiefonds	149
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	149
Overzichten	150
Investeringsen	150
Geldleningen en waarborgsommen	150
Reserves en voorzieningen	151
Financieringsstructuur	153
EMU saldo / Wet hof.....	154
Uitgangspunten meerjarenraming	155
Meerjarenbegroting 2015 – 2018	157

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad

Verzenddatum:

Raadsvergadering: 6 november 2014

Agendapunt:

Onderwerp: Begroting 2015

Behandelend ambtenaar: Inge Derks

Telefoon: (0593) 53 93 42

E-mailadres:

Portefeuillehouder: E. Dolfing

i.derks@middendrenthe.nl

Programma('s)

Burger en bestuur
Werk en inkomen
Veiligheid
Onderwijs en jeugd
Bouwen, wonen en milieu
Openbare ruimte
Vrije tijd
Zorg en welzijn
Algemene middelen

Voorstel:

1. de begroting 2015 vaststellen;
2. de budgetten overeenkomstig het in deze begroting opgenomen programmaplan autoriseren op het niveau van de deelprogramma's;
3. de investeringskredieten autoriseren zoals opgenomen in het programmaplan en de paragraaf kapitaalgoederen.

Samenvatting:

De gemeenteraad stelt de begroting 2015 vast. De gemeenteraad volgt daarin een vaste koers door zowel - dit jaar beperkt - te investeren als te bezuinigen.

1. Inleiding

Samen - aan de slag voor een sociaal en duurzaam Midden-Drenthe

Onder deze titel zijn we dit voorjaar in Midden-Drenthe gestart met een nieuw coalitieakkoord.

Deze titel is niet alleen maar een titel. Met deze titel hebben we ook onze ambities kort en bondig verwoord.

Samen betekent bijvoorbeeld dat we eropuit gaan, als bestuur en ambtelijke organisatie; we gaan plannen en beleid maken samen met de inwoners en instellingen, aansluitend aan wat er leeft en beweegt in wijken en dorpen. We gaan verder bouwen aan netwerken in en buiten onze gemeente. Zo bouwen we verder op de aanpak waar eerdere colleges al mee begonnen.

Sociaal en duurzaam is het kenmerk dat voor al ons beleid gaat gelden. Daarbij beseffen we dat de noodzaak om sluitend te begroten, betekent dat we wel keuzes moeten maken en soms zelfs moeten snijden. Tegelijk zullen we ook die lastig keuzes leggen naast de meetlat 'sociaal en duurzaam'.

Van Perspectiefnota naar Begroting

In de Perspectiefnota 2015 hebben we de plannen voor 2015 beschreven en toegelicht. Plannen om te investeren maar ook plannen om de begroting sluitend te krijgen door middel van bezuinigingen.

We gaan in deze aanbiedingsbrief niet alles herhalen wat al in de Perspectiefnota stond, maar focussen vooral op de veranderingen die zich na de Perspectiefnota hebben voorgedaan.

We hebben u als gemeenteraad vlak na de zomervakantie een aparte brief gestuurd, als vervolg op het raadsdebat over de Perspectiefnota. In die brief zijn we al op een groot aantal onderwerpen ingegaan die u tijdens het raadsdebat op 3 juli 2014 heeft genoemd. Ook dat gaan we in deze aanbiedingsbrief niet herhalen.

We hebben op 3 juli geconstateerd dat er voor de in de Perspectiefnota beschreven koers politiek draagvlak in de gemeenteraad is. Daarom is de koers in de conceptbegroting dezelfde als die in de Perspectiefnota.

Zoals gebruikelijk zullen wij u in een aparte brief informeren over de effecten van de septembercirculaire, zodra we daarover beschikken. We verwachten dat u die brief vóór de begrotingsbehandeling in uw bezit heeft.

Toen we de conceptbegroting schreven, was het de bedoeling dat het Rijk de middelen voor de transitie via een Sociaal Deelfonds aan gemeenten beschikbaar zou stellen. Zo hebben we dat in alle teksten in de concept begroting opgenomen. Zeer recent kwam het bericht dat het Sociaal Deelfonds er toch niet komt, maar dat alle middelen op de een of andere manier deel uit gaan maken van het Gemeentefonds. Dat bericht kwam te laat om alle teksten nog aan te passen, vandaar dat we deze alinea hier in de aanbiedingsbrief opnemen.

Uitwerking coalitieakkoord

Het coalitieakkoord kent een groot aantal plannen en voornemens. We zijn als college bezig met de voorbereidingen om het coalitieakkoord te vertalen in een uitvoeringsplan voor deze bestuursperiode. We zullen daarover nog dit jaar met u als gemeenteraad in gesprek gaan. In paragraaf 4.5. van deze aanbiedingsbrief gaan we daar verder op in.

Opbouw

De opbouw van deze aanbiedingsbrief is de volgende.

- We benoemen een aantal ontwikkelingen en overwegingen die van belang zijn voor de (financiële) situatie van de gemeente (paragraaf 2).
- We lichten in het kort het meerjarenperspectief toe (paragraaf 3).
- We geven inzicht in de veranderingen sinds de Perspectiefnota (paragraaf 4).

Daarbij vatten we de keuzes (bestedingen en bezuinigingen) samen, waarbij ook zichtbaar wordt waar we in de begroting anders kiezen dan in de Perspectiefnota.

In deze paragraaf gaan we ook in op de uitwerking van het coalitieakkoord en op een aantal taakstellende bezuinigingen voor de jaren na 2015.

- We besteden tot slot aandacht aan de lokale lasten (paragraaf 5).

Na de aanbiedingsbrief volgen aparte hoofdstukken 'Bestedingsplan' en 'Bezuinigingen'. In die hoofdstukken staan alle bestedingsvoorstellen en bezuinigingsplannen op een rij, per onderwerp met een korte toelichting.

2. Ontwikkelingen

Transities Sociaal Domein

De drie transities in het sociaal domein (de Jeugdzorg, AWBZ/WMO en Participatiewet) gaan vanaf 2015 hun stempel drukken op de (financiële) agenda van de gemeente.

Wat valt er onder de transities?

Welke producten uit onze begroting vallen onder de definitie van de transities? We gaan daar in deze brief wat uitvoeriger op in, omdat het antwoord op die vraag leidend is voor bijvoorbeeld het beroep dat we als gemeente op de C-reserve doen.

De vraag is ook van belang vanwege het door de gemeenteraad begin 2014 geformuleerde uitgangspunt dat de uitgaven voor de transities in beginsel budgettair neutraal moeten zijn.

Daarbij hebben we naar verwachting deze bestuursperiode nodig om voldoende ervaring op te doen om de structurele inkomsten en uitgaven goed in beeld en in balans te krijgen.

Die periode zal ook een periode zijn waarin we experimenten uitvoeren, fouten maken en van die fouten gaan leren.

Vanuit financieel perspectief betekent het allereerst dat we bereid zijn om in die jaren incidentele middelen in te zetten. Het betekent ook dat we niet uitsluiten dat we uiteindelijk toch structureel eigen gemeentelijke middelen beschikbaar stellen. We gaan daarop in paragraaf 3. ('Meerjarenperspectief') nog verder in.

Er is geen wettelijke definitie van wat onder de transities valt. U kunt daar dus verschillend naar kijken.

U kunt uw uitgangspunt bijvoorbeeld nemen in de speciale geldstroom die in 2015 van het Rijk naar de gemeente gaat, het Sociaal Deelfonds. Alles wat we daaruit betalen, valt dan onder de transities. Dan beperken we ons feitelijk tot alleen de nieuwe taken die we krijgen.

Tegelijk weten we dat we ook nu al taken uitvoeren die nauw verweven zijn met die nieuwe taken. Om beleidsmatig te kunnen sturen, ligt het voor de hand meer te kijken naar de inhoud en de inhoudelijke samenhang dan naar het onderscheid tussen oude en nieuwe taken/middelen.

Daarom stellen we als college voor om zoveel mogelijk aan te sluiten aan de inhoud van het beleid. Met andere woorden: alles wat onder de gemeentelijke Jeugdzorg valt, rekenen we tot de transitie Jeugdzorg. Daarbij gaat het om taken die we nu ook al uitvoeren en waarvoor we middelen beschikbaar stellen, het gaat ook om nieuwe taken waarvoor we nieuw geld krijgen. Bij die nieuwe taken gaat het overigens om aanzienlijk grotere bedragen dan bij de taken die we nu ook al uitvoeren.

De zelfde benadering kiezen we voor de andere transities. Dat betekent bijvoorbeeld dat we de ondersteunings- en begeleidingstaken op grond van de WMO integraal bekijken, samen met de huidige ondersteuning voor huishoudelijke hulp, vervoer e.d. Een ander voorbeeld is dat de huidige bijdragen aan Alescon en de huidige uitgaven voor het re-integratiebeleid onder de nieuwe definitie vallen als onderdeel van de transitie Participatiewet.

We hebben dit verder uitgewerkt in een aparte paragraaf transities in de programmabegroting.

Ook met deze keuze blijven de transities een complexe materie, maar we verwachten wel dat deze keuze duidelijk en uitvoerbaar is en u als gemeenteraad handvatten biedt om uw budgetrecht goed uit te kunnen voeren.

Budgettair effect

Hiervoor hebben we al aangegeven op welke manier we deze bestuursperiode om zullen gaan met de inkomsten en uitgaven voor de transities. Kort samengevat: in beginsel budgettair neutraal maar tegelijk in het besef dat kan blijken dat we zowel incidenteel als structureel toch eigen gemeentelijke middelen nodig hebben.

Nu we uitgaan van een brede definitie van de transities (inclusief bestaand beleid en dus eigen structurele gemeentelijke middelen), geldt die laatste nuancering nog sterker. Het is immers zeer de vraag of we met alleen de rijksmiddelen zowel de nieuwe taken kunnen uitvoeren als de taken waarvoor we nu al eigen middelen gebruiken.

Verantwoording

Met de definitie die we gaan hanteren, maken we een duidelijke en eenvoudige keuze, waarmee u als gemeenteraad beleidsmatig en financieel kunt sturen. Aan de achterkant zullen we als college de verschillende geldstromen echter nog steeds apart in beeld moeten brengen en houden, onder andere om ons tegenover het Rijk volgens de geldende voorschriften te kunnen verantwoorden. We verwachten met de kennis van nu dat onze eigen definitie en de verantwoordingsvoorschriften van het Rijk elkaar niet uitsluiten.

Integraal

Omdat we naar het totaal van de transities kijken, kan het zo zijn dat we op de ene transitie tekort en op de andere over houden, zodat we dat onderling kunnen compenseren. Als zich dat voordoet, zal dat gebeuren door middel van raadsbesluiten in de planning- en controlcyclus.

Zachte landing

In dit verband is ook het andere uitgangspunt van belang, namelijk dat we zorgen voor een zachte landing van de transities. Dat betekent dat we beseffen dat we tijd nodig hebben om de veranderingen te implementeren. Daarbij willen we niet dat inwoners de dupe worden van te snelle structurele bezuinigingen. Daarom vangen we eventuele tekorten bij de uitvoering van de transities tijdelijk op door een beroep te doen op de C-reserve.

Zo maken we duidelijk dat we als gemeente bij de uitvoering van de transities naar onze budgetten en de financiële gevolgen kijken, maar dat het ons allereerst om de mensen en daarmee om sociaal beleid gaat. Ook daarin zoeken we naar oplossingen en maatregelen die duurzaam zijn.

Relatie met de rest van de begroting

In de jaren 2016 tot en met 2018 zijn er op diverse beleidsterreinen structurele bezuinigingen tot een bedrag van in totaal € 3 miljoen nodig om de begroting sluitend te krijgen. Zie in paragraaf 3 het meerjarenperspectief.

Omdat we in 2015 voor ruim € 1,2 miljoen een incidenteel beroep doen op de C-reserve, zullen we ook voor dat bedrag - gesteld dat beleid, uitvoering, aantallen en kosten voor de transities ongewijzigd blijven - in de begrotingen vanaf 2016 uiteindelijk een structurele oplossing moeten vinden. De C-reserve is immers niet oneindig en daarnaast is het een basisregel in de begroting dat tegenover structurele uitgaven ook structurele inkomsten staan.

Het oplossen van dit totale tekort van € 4,2 miljoen kan met maatregelen zowel op het terrein van de transities als op andere beleidsterreinen. Daarbij zal de koers van het coalitieakkoord voor ons leidend zijn.

Omvang budgetten en aantallen

Er komt steeds meer duidelijkheid over de omvang van de budgetten van de transities. Daarbij past de inmiddels bekende waarschuwing: er is nog steeds gebrek aan feitelijke informatie over aantallen klanten en dus ook over de noodzakelijke uitgaven. We gaan er van uit dat we daarop pas in de loop van 2015 definitiever zicht krijgen.

Samen op

We blijven u als gemeenteraad over de voortgang informeren, zoals we dat ook in deze nieuwe bestuursperiode al weer met een informatiebijeenkomst voor nieuwe raadsleden en twee werkbijeenkomsten hebben gedaan. We zullen in goed overleg met u zoeken naar de vorm die daar het beste bij past.

Economische situatie

Deze aanbiedingsbrief is niet de plaats voor economische analyses. Tegelijk proberen we bij het doen van voorstellen te rekenen met de financieel-economische werkelijkheid en verwachtingen.

Dat geeft, zoals dat we dat ook in de Perspectiefnota al beschreven, een dubbel beeld. Aan de ene kant zijn er de positieve signalen: lichte groei, een beheersbaar landelijk begrotingstekort. Aan de andere kant is er het hoge aantal inactieven en is er nog geen duidelijk zicht op de gevolgen voor de gemeentefinanciën.

In die situatie kiezen we ervoor om behoedzaam te blijven begroten.

3. Meerjarenperspectief

Op dit moment is de verwachting dat de begrotingen voor de komende jaren de volgende uitkomsten laten zien.

2016	€ 1,1 miljoen negatief
2017	€ 0,9 miljoen negatief
2018	€ 1,0 miljoen negatief

Totaal 2016 t/m 2018 € 3 miljoen negatief

Daarnaast zullen we een structurele oplossing moeten vinden voor het bedrag dat we in 2015 incidenteel vanuit de C-reserve inzetten (€ 1,2 miljoen).

In deze paragraaf schetsen wij onze aanpak om de komende jaren tot een sluitende begroting te komen.

Daarbij wijzen we eerst op een aantal onzekerheden/risico's.

Er wordt zowel voor de Jeugdzorg als de WMO gewerkt aan een zogenaamd objectief verdeelmodel. Op basis daarvan gaan de rijksmiddelen na 2015 over de gemeenten verdeeld worden. De eerste nog niet officiële uitkomsten daarvan wijzen voor Midden-Drenthe op een nadelig effect.

Ook is het op dit moment nog onduidelijk hoe het met de gemeenschappelijke regeling Alescon verder gaat. Daarin spelen beleidsmatige en financiële afwegingen een rol, waarbij we ook te maken hebben met het feit dat het hier om een gemeenschappelijke regeling gaat waarin we samenwerken met andere gemeenten.

Aan de andere kant kunnen we nog niet inschatten of de transformatie (de daadwerkelijke omvorming van Jeugdzorg, begeleiding en ondersteuning WMO en Participatiewet) leidt tot een kleiner beroep op (dure) voorzieningen, wellicht nog meer dan in de doorgerekende rijksbezuinigingen voorzien.

Al met al is het op dit moment realistisch om uit te gaan van de hierboven genoemde bedragen: een meerjarig tekort van € 3 miljoen plus € 1,2 miljoen.

Voor 2015 is de begroting sluitend door een beroep op de C-reserve tot een bedrag van € 1,2 miljoen.

In 2015 en 2016 gaan we aan de slag met het voorbereiden van aanvullend beleid op het terrein van de transities, gericht op de jaren 2017 en verder.

Dat betekent dat we ernaar streven om vanaf 2017 de transities budgettair neutraal uit te voeren dan wel de keuze gemaakt te hebben daarvoor deels structureel eigen gemeentelijke middelen in te zetten.

Dat sluit overigens niet uit dat we ook in 2016 al aanvullende maatregelen binnen het terrein van de transities nemen.

Daarnaast is het op basis van de huidige cijfers nodig om vanaf 2016 ook verder de begroting sluitend te maken met maatregelen die tot extra inkomsten of minder uitgaven leiden. In totaal gaat het daarbij, zoals gezegd, om een bedrag van € 3 miljoen.

Voor deze bestuursperiode gelden daarbij twee uitgangspunten.

In de eerste plaats zullen de begrotingen structureel sluitend moeten zijn. In het coalitieakkoord staan voor € 3 miljoen aan concrete bezuinigingsvoornemens. Na 2015 is daarvan nog € 1,7 miljoen te realiseren. Dat lijkt op dit moment onvoldoende om de totale bezuinigingsopdracht voor de komende jaren op te lossen. Dat betekent dat wij, zodra dat aan de orde is, met aanvullende voorstellen zullen komen.

In dat verband realiseren wij ons overigens dat er, ook na het realiseren van de maatregelen uit het coalitieakkoord, nog substantieel structurele bestedingsruimte beschikbaar is. Het staat u als gemeenteraad vrij die ruimte voor nieuw beleid en/of voor bezuinigingen in te zetten.

In de tweede plaats maken we deze bestuursperiode, als dat nodig is, gebruik van de C-reserve om een structureel tekort op de transities incidenteel af te dekken. Dat zal slechts tijdelijk het geval zijn, tot maximaal het bedrag in de voor dat doel ingestelde C-reserve. Na 2015 is de omvang van die reserve nog € 2 miljoen.

4. Na de Perspectiefnota

4.1. Inleiding

In deze paragraaf zetten we alle veranderingen op een rij die er zijn ten opzichte van de situatie die in de Perspectiefnota is beschreven (4.2.).

Daarnaast geven wij een compacte toelichting op het bestedingsplan en de bezuinigingen (4.3. en 4.4.).

Verder gaan we in op het proces om te komen tot een verdere uitwerking van het coalitieakkoord (4.5.), we benoemen enkele andere plannen (4.6.) en we geven u informatie hoe we aan de slag willen om een aantal taakstellende bezuinigingen voor 2016 en verder concreet te maken (4.7.).

4.2. De veranderingen

In schema (in afgeronde bedragen)

omschrijving	€	€
Saldo begroting in Perspectiefnota		- 2.300.000
a. Actualisering ramingen b. Omzetting naar incidenteel	- 227.000 184.000	
a. Leges omgevingsvergunning b. Re-integratiekosten c. Huishoudelijke hulp d. Bestedingswens BOA	- 300.000 - 128.000 300.000 - 30.000	
Saldo		- 2.501.000
a. Structurele bezuinigingen Perspectiefnota	1.324.000	
Saldo		-1.177.000
Uit C-reserve in verband met eigen middelen transities: a. Jeugdzorg € 260.000 b. WMO € 313.000 c. Participatiewet € 604.000	1.177.000	
Saldo		0

Toelichting (ook met afgeronde bedragen)

Saldo Perspectiefnota

In de Perspectiefnota gingen we uit van een tekort van € 2,3 miljoen waarvoor we dus (bezuinigings)maatregelen voorstelden.

Actualiseren ramingen

Zoals gebruikelijk hebben we daarna nog enkele ramingen aangepast aan de actuele feiten en omstandigheden, tot een bedrag van € 227.000 negatief.

Verder gaan we een drietal incidentele posten niet vanuit de exploitatie maar vanuit de incidentele bestedingsruimte betalen. Het gaat daarbij om kosten in verband met baggerspecie (€ 40.000), verkiezingen (€ 41.000) en voormalig personeel € 103.000), in totaal een bedrag van € 184.000.

Grotere posten

Er zijn daarnaast vier veranderingen die we apart benoemen.

De afgelopen jaren hebben we de inkomsten uit bouwleges royaal geraamd en achteraf moeten bijstellen. In de cijfers onder de Perspectiefnota waren wij nog uitgegaan van inkomsten tot een bedrag van € 900.000. Inmiddels wijzen de cijfers over 2013 en het eerste deel van 2014 er op dat dit een te hoge raming is. Daarom gaan we nu uit van inkomsten van € 600.000.

We gaan in het kader van de transities per 1 januari 2015 uit van gelijk beleid/overgangsrecht. Voor het re-integratiebeleid betekent dit dat we een iets groter beroep op de algemene middelen moeten doen (€ 128.000).

We verlenen al een aantal jaren een vergoeding voor huishoudelijke hulp in het kader van de WMO. Los van de transities heeft het Rijk de middelen daarvoor verlaagd. Daarom is er een voorstel naar de gemeenteraad onderweg. Daarin staat dat we ons beleid inhoudelijk op het zelfde niveau kunnen blijven uitvoeren met 90% van het huidige budget

Tot slot is er in het bestedingsplan één nieuwe structurele wens opgenomen van € 30.000 voor de BOA.

Structurele bezuinigingen

In de Perspectiefnota hebben we bezuinigingen voorgesteld tot een bedrag van € 1.354.000. Die voorstellen laten we vrijwel volledig in stand (zie hierna onder 4.4.). Eén van die bezuinigingen betreft het voor een deel niet inzetten van de structurele bestedingsruimte. Omdat we tegelijk een nieuwe bestedingswens voorleggen (BOA, € 30.000 - zie onder 4.5.), kunnen we € 30.000 minder uit die structurele bestedingsruimte bezuinigen. Daarmee resteert een te bezuinigen bedrag van € 1.324.000.

C-reserve

Op dit moment gaat er uit de algemene middelen een bedrag van € 1.177.000 naar de transities (op basis van de brede definitie zoals we die in deze aanbiedingsbrief voorstellen). Voor dat bedrag doen we een incidenteel beroep op de C-reserve.

4.3. Bestedingsplan

In schema

nr	omschrijving	krediet (met structu- rele lasten)	structurele lasten	incidentele lasten
1.	Westerbork Brandenweg	1.000.000	80.000	
2.	Woonservicezone Beilen – Kindcentrum Beilen			100.000
	Woonservicezone Beilen – Karspelhuus		35.000	
3.	Veiligheid		10.000	
4.	Stefanustoren Westerbork			115.000
5.	Fonds inwoners-initiatieven			25.000
6.	Mooi Op Eigen Kracht			10.000
7.	Openbare ruimte Koepelkerk			160.000
8.	Boa		30.000	
9.	Diverse incidentele uitgaven			183.500
totaal		1.000.000	155.000	593.500
totaal beschikbaar			155.000	698.900
saldo			0	105.400

Toelichting

Op basis van onder andere de discussie over de Perspectiefnota, zijn er drie bestedingswensen bijgekomen.

Mooi op eigen kracht 2015

We stellen u voor om in 2015 incidenteel € 10.000 beschikbaar te stellen voor nieuwe initiatieven onder de noemer van Mooi Op Eigen Kracht. Dit bedrag is ook in eerdere jaren hiervoor beschikbaar gesteld.

Omgeving Koepelkerk

We stellen u voor om een incidenteel bedrag van € 160.000 beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van de openbare ruimte rond de Koepelkerk in Smilde.

Al in de Perspectiefnota 2014 hebben we daarover geschreven. Daar stond het volgende te lezen.

Wij voeren al langere tijd gesprekken met het kerkbestuur van de Koepelkerk. Van beide zijden is er de wil om de ruimtelijke inrichting van het openbare gebied te verbeteren. Wij staan er niet op voorhand afwijzend tegenover om daarvoor financiële middelen beschikbaar te stellen, maar daarvoor is wel overeenstemming met het kerkbestuur nodig over het totaal van de afspraken.

Ook in de Perspectiefnota 2015 hebben we hierover geschreven.
De overeenstemming met het kerkbestuur is nu bereikt.

BOA

Vóór de gemeenteraadsvergadering van 6 november 2014 ligt er een evaluatierapport in de gemeenteraad over de inzet van de Boa (Buitengewoon opsporingsambtenaar). Omdat er naar onze waarneming sprake is van een positieve evaluatie, stellen wij voor om € 30.000 als structurele kosten voor de Boa in de begroting op te nemen.

Actuele cijfers

Zoals hiervoor is uiteengezet, is het saldo van de begroting iets ongunstiger uitgevallen dan ten tijde van het schrijven van de Perspectiefnota 2015. Dat lossen we onder andere op door een drietal incidentele uitgaven niet ten laste van de exploitatie te brengen maar ten laste van de incidentele bestedingsruimte. Het gaat om kosten in verband met baggerspecie, verkiezingen en voormalig personeel.

4.4. Bezuinigingen

In schema

nr	omschrijving	bedrag
1.	sport	11.000
2.	nieuwkomers	16.000
3.	lokaal onderwijsbeleid	30.000
4.	groen openbare ruimte	150.000
5.	verkeersborden	3.000
6.	wegen, bruggen en verlichting	125.000
7.	onvoorzien	50.000
8.	voorzieningen bestuur	2.000
9.	lijkbezorging	10.000
10.	rekenkamer	20.000
11.	actualiseren begroting	162.000
12.	bedrijfsvoering	150.000
13.	ruimte nieuw beleid	595.000
totaal		1.324.000

Toelichting

Hierboven staan de bezuinigingen op een rij. Er is na de Perspectiefnota sprake van één verandering. Deze is ook al aan de orde geweest onder 4.3. Bestedingsplan.

Door de nieuwe structurele bestedingswens BOA (€ 30.000) kunnen we voor dit zelfde bedrag minder bezuinigingen in de ruimte voor nieuw beleid.

4.5. Uitwerking coalitieakkoord

In de tweede helft van 2014 zullen we een plan formuleren om het coalitieakkoord verder uit te werken en uit te voeren. We hebben het voornemen om daarover op dat moment ook te communiceren.

In dat plan zullen we ook aandacht geven aan een aantal onderwerpen die tijdens de behandeling van de Perspectiefnota in de gemeenteraad aan de orde zijn gesteld. Voorbeelden van die onderwerpen staan hieronder.

Dorps- en wijkgericht werken

Het verder ontwikkelen van dorps- en wijkgericht werken, bestuurlijk en ambtelijk. Daarin kunnen de volgende aspecten aan de orde komen.

- Medewerkers van onze gemeente gaan in bepaalde situaties naar inwoners toe in plaats dat inwoners naar het gemeentehuis komen.
- Het verder ontwikkelen van het digitale zorgloket. Eén van de te beoordelen mogelijkheden daarbij zou kunnen zijn het benutten van een medium als Skype.

Vrijwilligers en mantelzorgers

Het verder ontwikkelen van beleid voor mantelzorgers en vrijwilligers.

Duurzaamheidsprogramma

Het voorbereiden van een duurzaamheidsprogramma. Onderdelen daarvan kunnen zijn

- Een onderzoek naar de mogelijkheid om leningen te verstrekken aan sportaccommodaties voor installaties voor zonne-energie.
- Een onderzoek naar de mogelijkheid om grootschalig duurzame energie op te wekken.
- Een onderzoek naar de mogelijkheid om dorpen te verduurzamen.

Cultuurnota

Het voorbereiden van een cultuurnota, waarvan een cultuurfonds onderdeel zou kunnen uitmaken.

Afvalbeleid

Het voorbereiden van actueel afvalbeleid. Onderdeel daarvan kan zijn het belonen van positief gedrag.

Lokaal onderwijsbeleid

Het voorbereiden van actueel lokaal onderwijsbeleid, waaronder de plannen met kindcentra.

4.6. Andere plannen

In de Perspectiefnota hebben we ook melding gemaakt van een aantal voornemens die niet direct op de begroting zullen drukken maar waarvoor we mogelijk wel een beroep zullen doen op reserves. Voor de volledigheid herhalen we hier kort de onderwerpen.

- Het verstrekken van laag renderende leningen voor Dörpshoezen Onbeparkt Holdbaar.
- De uitvoering van een deel van de Dorpsvisie Spier (onder andere de aanleg van een geluidswal).

- De uitvoering van het door de raad recent vastgestelde beleid voor de accommodaties van de buitensport. Naar verwachting komt hierover eind 2014 meer duidelijkheid.
- Het formuleren van aanvullend beleid op de provinciale subsidie voor zonne-energie.
- Het voortzetten van het beleid van wijkverbeterings- en leefbaarheidsprojecten.

4.7. Taakstellende bezuinigingen

Voor de jaren 2016 en verder is in het coalitieakkoord een aantal taakstellende bezuinigingen opgenomen. Wij zijn op dit moment bezig om plannen voor te bereiden om die taakstellingen om te zetten in concrete maatregelen.

Wij streven ernaar om in de loop van het jaar 2015 aan u daarover concrete voorstellen voor te leggen. U kunt dan als gemeenteraad op dat moment een inhoudelijke afweging maken. Dat schept voor u de mogelijkheid om, los van de (tijds)druk van een begrotingsbehandeling een voorstel inhoudelijk goed door te spreken en te beoordelen.

Voor het eind van 2014 zullen wij u een planning voorleggen waarin zichtbaar wordt op welke momenten u over welke taakstellingen kunt spreken.

Het gaat in elk geval om de volgende onderwerpen.

- *Lijkbezorging (€ 40.000)*
- *Sporttarieven (€ 50.000)*
- *Subsidiebeleid (€ 50.000)*
- *Gemeenschappelijke regelingen (€ 168.000)*
- *Toeristenbelasting (€ 200.000)*

5. Lokale lasten

Lokale lasten

Bij de bepaling van de lokale lastendruk kijken we naar de volgende belastingen en heffingen: de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Leges en dergelijke dragen het karakter van een betaling voor individuele diensten en tellen daarom in de lokale lastendruk niet mee. De kosten van leges kunnen immers ook nooit hoger zijn dan de werkelijke kosten.

OZB

Voor de OZB gelden de afspraken zoals vastgelegd in het coalitieakkoord. Voor de begroting 2015 geldt het percentage zoals genoemd in de CBS-prognose van maart 2014, te weten 1,5. De OZB-tarieven zullen dus in 2015 met 1,5% stijgen, het percentage dat dient als inflatiecorrectie.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

De tarieven in 2015 blijven op het zelfde niveau als in 2014. In 2015 komen we voor beide onderdelen met nieuw beleid, wat van invloed zal zijn op de tarieven in 2016 en de jaren erna.

Daarbij nemen we als uitgangspunt – wat ook in het coalitieakkoord te lezen is - dat de nieuwe contracten afvalverwerking minder kosten en dat die lagere kosten vanaf 2016 hun weerslag vinden in de tarieven afvalstoffenheffing.

In schema

Rioolheffing

tarief 2014	tarief 2015
€ 223,50	€ 223,50

Afvalstoffenheffing

huishouden	2014	2015
1 persoonshuishouden	€ 185	€ 185
2 persoonshuishouden	€ 207	€ 207
3 en meerpersoonshuishouden	€ 230	€ 230

Tarieven milieustraat en ophalen grofvuil

brengen naar milieustraat			ophalen grof vuil	
soort	oud	nieuw	oud	nieuw
kofferbak (0,5 m ³)	€ 5	€ 5	€ 30 per m ³	€ 30 per m³
enkelasser (1 m ³)	€ 10	€ 10		
tandemasser (2 m ³)	€ 20	€ 20		

Burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. A. Pruntel

J. Broertjes

[terug naar inhoudsopgave](#)

Bestedingsplan

Programma	Project						
Openbare ruimte	Brandenweg, Westerbork						
Deelprogramma: Verkeer	Het inzetten/geschikt maken van de Brandenweg als alternatieve route voor groot en doorgaand verkeer is een essentieel onderdeel van de verkeersplannen voor Westerbork. Voor de overige maatregelen zijn al gelden beschikbaar gesteld, voor het onderdeel Brandenweg nog niet. We werken deze plannen samen met de provincie uit. <table><tr><td>Kredietbedrag</td><td>Bedrag voor nieuw beleid structureel</td><td>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</td></tr><tr><td>€ 1.000.000</td><td>€ 80.000</td><td></td></tr></table>	Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel	€ 1.000.000	€ 80.000	
Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel					
€ 1.000.000	€ 80.000						
Zorg en Welzijn	Woonservicezone Beilen, kindcentrum Beilen en Karspelhuus						
Deelprogramma: Sociale samenhang en leefbaarheid	De gemeenteraad heeft zich in de begrotingsraad van 8 november 2012 uitgesproken voor de ontwikkeling van een woonservicezone in Beilen en heeft daarbij ook aangegeven dat hij daarvoor middelen beschikbaar wil stellen. Wij verwachten dat er in 2015 daadwerkelijk gestart gaat worden met nieuwbouw en inrichting van de openbare ruimte. Bij de inzet van gemeentelijke middelen gaat het om drie aspecten. In de eerste plaats om het inrichten van de openbare ruimte. Voor het eerste deel daarvan heeft de gemeenteraad in het bestedingsplan van de begroting 2013 een bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn we bezig met de plannen voor de ruimtelijke inrichting het tweede deel van plannen. Op dit moment is nog niet concreet in te vullen of en voor welk bedrag extra geld nodig is. Dat zal naar verwachting in de begroting 2016 zichtbaar worden. In de tweede plaats is het de bedoeling om in de woonservicezone een kindcentrum te vestigen, waarmee tegelijk verplaatsing van de Harm Smeengeschool en De Eshorst gerealiseerd worden. De voorbereidingskosten daarvan bedragen naar verwachting € 100.000. De kosten zullen vanaf 2015 gemaakt gaan worden. In de derde plaats gaat het om het verplaatsen van het Karspelhuus. In de begroting 2013 (bestedingsplan) heeft de gemeenteraad al uitgesproken om in beginsel een bedrag beschikbaar te stellen voor de meerkosten van € 35.000 die het gevolg zullen zijn van deze verhuizing. Dat bedrag zal in 2015 voor het eerst nodig zijn. <table><tr><td>Kredietbedrag</td><td>Bedrag voor nieuw beleid structureel</td><td>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</td></tr><tr><td></td><td>€ 35.000</td><td>€ 100.000</td></tr></table>	Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel		€ 35.000	€ 100.000
Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel					
	€ 35.000	€ 100.000					

Programma	Project						
Veiligheid <i>Deelprogramma: Openbare orde en veiligheid</i>	Veiligheid Gemeenten dragen bij in de bovenlokale kosten van het veiligheidsbeleid. Dat gebeurt onder andere op basis van het convenant huiselijk geweld. Verder dragen we bij aan het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Daar wordt informatie op regionaal niveau verzameld en vertaald in voorstellen voor gerichte handhavingsinzet. Het RIEC is in de eerste jaren bekostigd door het ministerie van justitie. Nu vraagt het ministerie aan de gemeenten om de kosten te betalen, wat in Noord Nederland betekent dat we voor 2015 een bedrag van € 0,10 per inwoner en vanaf 2016 een bedrag van € 0,15 moeten bijdragen in de kosten. Daarnaast nemen de kosten voor het huisverbod online feitelijk toe door toenemend gebruik. Ook Burgernet blijkt een succes waarvoor iets meer aan middelen nodig is. Onze huidige uitgaven zijn begroot op € 8.400. Er is € 10.000 structureel extra nodig. <table><tr><td><i>Kredietbedrag</i></td><td><i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i></td><td><i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i></td></tr><tr><td></td><td>€ 10.000</td><td></td></tr></table>	<i>Kredietbedrag</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i>		€ 10.000	
<i>Kredietbedrag</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i>					
	€ 10.000						
Bouwen, wonen en milieu <i>Deelprogramma: Ruimtelijke ontwikkeling</i>	Stefanustoren Westerbork Deze toren is eigendom van de gemeente. De toren heeft, onder andere door het werk van de bonte knaagkever, groot onderhoud nodig. Onder andere de draagconstructie is aangetast. De schade is momenteel al zo groot dat we op enkele plaatsen extra ondersteuning hebben aangebracht. Ook is het leiwerk aan reparatie toe, om lekkage te voorkomen. Tot slot is ook het klepelwerk aan restauratie toe. Het gaat om een omvangrijke onderhoudsoperatie, buiten het reguliere onderhoudswerk om. <table><tr><td><i>Kredietbedrag</i></td><td><i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i></td><td><i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i></td></tr><tr><td></td><td></td><td>€ 115.000</td></tr></table>	<i>Kredietbedrag</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i>			€ 115.000
<i>Kredietbedrag</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i>					
		€ 115.000					
Zorg en welzijn <i>Deelprogramma: Sociale samenhang en leefbaarheid</i>	Fonds inwoners-initiatieven We stimuleren initiatieven van inwoners die hun directe sociale leefomgeving verbeteren. Vaak zal het daarbij gaan om kleinschalige initiatieven waarvoor bijvoorbeeld beperkte ondersteuningskosten gemaakt worden. We kunnen met een bijdrage in zulke kosten zo'n initiatief net over de drempel heen helpen. Daarvoor richten we een fonds op dat we met € 25.000 voeden. <table><tr><td><i>Kredietbedrag</i></td><td><i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i></td><td><i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i></td></tr><tr><td></td><td></td><td>€ 25.000</td></tr></table>	<i>Kredietbedrag</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i>			€ 25.000
<i>Kredietbedrag</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i>	<i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i>					
		€ 25.000					

Programma	Project						
Openbare ruimte	Park Koepelkerk te Smilde						
Deelprogramma: Groen	De parkomgeving achter de Koepelkerk te Smilde is, vanwege de onderhoudssituatie, al vele jaren een doorn in het oog van vele dorpsbewoners. Doordat het park grotendeels niet in eigendom is van de gemeente en duidelijke afspraken over het onderhoud al jaren ontbreken of verlopen zijn, is het geheel de laatste jaren vervallen. Met het kerkbestuur is overeenstemming over de overdracht. Het benodigde bedrag is bestemd voor de aankoop van grond en renovatie van het park (o.a. plantsoen en paden). De inrichting komt tot stand met inspraak van belanghebbenden en gebruikers van het park. <table><tr><td>Kredietbedrag</td><td>Bedrag voor nieuw beleid structureel</td><td>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</td></tr><tr><td></td><td></td><td>€ 160.000</td></tr></table>	Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel			€ 160.000
Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel					
		€ 160.000					
Zorg en welzijn	Mooi op eigen kracht (MOEK)						
Deelprogramma: Sociale samenhang en leefbaarheid	In 2015 wordt voor de derde keer de prijsvraag Mooi Op Eigen Kracht georganiseerd. Buurten, straten en wijken komen met initiatieven om hun leefomgeving mooier en leefbaarder te maken. We stimuleren hierbij versterking van naoberschap. We zoeken samenwerking met derden, zoals bijvoorbeeld de woningbouwverenigingen. <table><tr><td>Kredietbedrag</td><td>Bedrag voor nieuw beleid structureel</td><td>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</td></tr><tr><td></td><td></td><td>€ 10.000</td></tr></table>	Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel			€ 10.000
Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel					
		€ 10.000					
Veiligheid	Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)						
Deelprogramma: Openbare orde en veiligheid	De BOA voorziet in een behoefte in onze gemeente. Naast handhaving van de APV valt met ingang van 2014 ook de handhaving van de Drank- en Horecawet onder de taken van de BOA. De BOA treedt bemiddelend en corrigerend op als er sprake is van meldingen van kleine overlast. Voorbeelden hiervan zijn overlast door dieren, drank, geluid, afval, parkeren en jongeren. De bijdrage wordt met ingang van 2015 structureel in de begroting opgenomen. <table><tr><td>Kredietbedrag</td><td>Bedrag voor nieuw beleid structureel</td><td>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</td></tr><tr><td></td><td>€ 30.000</td><td></td></tr></table>	Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel		€ 30.000	
Kredietbedrag	Bedrag voor nieuw beleid structureel	Bedrag voor nieuw beleid incidenteel					
	€ 30.000						

Programma	Project
-----------	---------

Financiën	<i>Incidentele kosten</i>
<i>Deelprogramma: Bedrijfsvoering</i>	Dekking van incidentele lasten baggeren (€ 40.000), verkiezingen (€ 41.000) en lasten voormalig personeel (€ 102.500).
	<i>Kredietbedrag</i> <i>Bedrag voor nieuw beleid structureel</i> <i>Bedrag voor nieuw beleid incidenteel</i> € 183.500

	Kredietbedrag	Structureel budget	Incidenteel budget
Totaal	€ 1.000.000	€ 155.000	€ 593.500
Totaal beschikbaar		€ 155.000	€ 698.900
Nog beschikbaar		€ 0	€ 105.400

[terug naar inhoudsopgave](#)

Bezuinigingen

Zoals in het coalitieakkoord afgesproken, gaan we in deze bestuursperiode uit van een structureel te bezuinigen bedrag van € 4 miljoen.

Daarvan hebben we in het akkoord een bedrag van € 3 miljoen al min of meer concreet aangewezen. In de bezuinigingslijst in het coalitieakkoord is de koers van dat coalitieakkoord duidelijk zichtbaar. De bezuinigingen vinden zo weinig mogelijk plaats in het sociaal domein, zodat we de mensen die kwetsbaar zijn zo veel mogelijk ontzien.

De in het coalitieakkoord afgesproken bezuinigingen zijn uiteraard niet allemaal in 2015 realiseerbaar. Zoals hieronder zal blijken, zijn er uit die lijst in 2015 bezuinigingen mogelijk tot een bedrag van € 1,5 miljoen. Waarvan bijna € 200.000 betrekking heeft op incidentele besparingen.

Dat betekent dat er daarna nog een tekort van € 1,1 miljoen resteert.

Om daarin een oplossing te vinden, zijn verschillende denkrichtingen mogelijk: gericht zoeken naar andere bezuinigingsmogelijkheden, een procentuele korting op nader te bepalen producten/uitgaven of het eenmalig opvangen van dit tekort uit een reserve.

Alle mogelijkheden hebben hun eigen voor- en nadelen. Alles overwegend gaat onze voorkeur uit naar het in 2015 opvangen van € 1,1 miljoen vanuit de C-reserve. Daarvoor is het doorslaggevende argument dat de oorzaak van het tekort ook voor dit bedrag (€ 1,1 miljoen) is gelegen in uitgaven in de sfeer van de transities (Wmo, Alescon, re-integratie en jeugd).

Bezuinigingen in schema

nr	omschrijving	bedrag
1.	sport	11.000
2.	nieuwkomers	16.000
3.	lokaal onderwijsbeleid	30.000
4.	groen openbare ruimte	150.000
5.	verkeersborden	3.000
6.	wegen, bruggen en verlichting	125.000
7.	onvoorzien	50.000
8.	voorzieningen bestuur	2.000
9.	lijkbezorging	10.000
10.	rekenkamer	20.000
11.	actualiseren begroting	162.000
12.	bedrijfsvoering	150.000
13.	ruimte nieuw beleid	595.000
	totaal	1.324.000

Toelichting bezuinigingen per onderdeel

Sport

bedrag
11.000

Bij de uitvoering van het nieuwe beleid voor sportaccommodaties in de buitensport komen de energielasten voor rekening van de verenigingen. Het is ons voornemen om dat beleid geleidelijk in een periode van enkele jaren in te voeren. In 2015 levert dat dit bedrag aan besparing op. Daarnaast zullen we voorstellen om de komende jaren de tarieven voor de binnensport en de zwembaden/zwemlessen te verhogen.

Nieuwkomers

bedrag
16.000

De wettelijke regels voor de uitvoering van deze taak veranderen. Daardoor kan dit bedrag bezuinigd worden.

Lokaal onderwijsbeleid

bedrag
30.000

Jaarlijks voegen we dit bedrag toe aan de reserve zonder dat daar meteen een directe bestemming tegenover staat. Daarom stoppen we met die jaarlijkse toevoeging.

Groen openbare ruimte

bedrag
150.000

De jaarlijkse onderhoudskosten voor het groen in de openbare ruimte bedragen in totaal ongeveer € 1,5 miljoen. We gaan daarop dit bedrag taakstellend bezuinigen.

Verkeersborden

bedrag
3.000

We brengen het aantal verkeersborden naar het minimumniveau.

Wegen, bruggen en verlichting

bedrag
125.000

De jaarlijkse kosten voor wegen, bruggen en verlichting bedragen ongeveer € 1,2 miljoen. We gaan daarop dit bedrag taakstellend bezuinigen.

Onvoorzien

bedrag
50.000

We schrappen de post onvoorzien. De praktijk leert dat er voor onvoorziene uitgaven altijd incidentele middelen beschikbaar zijn.

Voorzieningen bestuur

bedrag
2.000

We gaan op deze uitgaven taakstellend dit bedrag bezuinigen.

Lijkbezorging

bedrag
10.000

We gaan door diverse maatregelen in de kosten en de baten van de lijkbezorging dit bedrag taakstellend ombuigen. In totaal bezuinigen we op deze kosten in deze bestuursperiode € 40.000.

Rekenkamer

bedrag
20.000

Het structurele budget voor de rekenkamer gaat met dit bedrag omlaag. Als dat voor een concreet onderzoek nodig is, kunt u als gemeenteraad uit incidentele middelen putten.

Actualiseren begroting

bedrag
162.000

De afgelopen jaren is het grootste deel van de ruimte (structureel te hoog begroot) uit de begroting verdwenen. We halen nu nog op enkele plaatsen ruimte uit de begroting. Het gaat dan voor een deel om een optelsom van veel kleine bedragen. In 2015 kunnen we daarvan € 162.000 realiseren.

Bedrijfsvoering

bedrag
150.000

We gaan op de kosten van de bedrijfsvoering, waaronder gebouwenbeheer, taakstellend € 600.000 besparen. Deze taakstelling komt bovenop de taakstelling van ongeveer € 700.000 die vanaf 2014 voor de bedrijfsvoering geldt.

In 2015 bezuinigen we de eerste € 150.000 van die € 600.000.

Ruimte nieuw beleid

bedrag
595.000

In onze meerjarenbegroting zit jaarlijks een groot bedrag aan structurele bestedingsruimte. We gaan ruim de helft van deze bestedingsruimte inzetten als bezuiniging. Voor de hele bestuursperiode gaat het daarbij om € 1.260.000. Daarvan vullen we in 2015 een bedrag van € 595.000 in. Als het bedrag aan structurele wensen verandert, verandert ook het te bezuinigen bedrag.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Autorisatie

Naast allocatie en beheer is de autorisatie een belangrijke functie van de begroting. Tegelijk met het vaststellen van de begroting autoriseert of machtigt de raad het college de begroting uit te voeren. Het autorisatieniveau bepaalt de mate waarin het college bevoegd is om over de in de vastgestelde begroting opgenomen budgetten en investeringskredieten te beschikken. Met andere woorden: wanneer kan het college 'vrij' gebruik maken van de in de begroting opgenomen budgetten en wanneer is hiervoor vooraf toestemming nodig van de raad. Autorisatie vindt evenals voorgaande begrotingsjaren plaats op het niveau van de deelprogramma's.

Het is van belang dat er duidelijkheid bestaat over het autorisatieniveau. In de eerste plaats omdat er een directe relatie bestaat met de verantwoording die het college gedurende en na afloop van het begrotingsjaar aan de raad moet afleggen over de uitvoering van de begroting. De autorisatie op het niveau van deelprogramma's betekent dat de verantwoording ook op dat niveau plaatsvindt.

Daarnaast speelt het autorisatieniveau een rol bij de controle van de jaarrekening. Onderdeel van de controle van de jaarrekening door de accountant is de rechtmatigheidcontrole. De rechtmatigheidcontrole houdt in dat de accountant de financiële beheershandelingen onder meer toetst aan het begrotingscriterium: financiële beheershandelingen moeten tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. De accountant controleert in dit verband niet alleen of de financiële beheershandelingen hebben plaatsgevonden binnen het geautoriseerde begrotingsbedrag. Ook controleert hij of de gevolgen van deze handelingen in het juiste begrotingsjaar en aan het juiste programma zijn toegerekend.

De lasten van de investeringskredieten zijn opgenomen in de exploitatie en zijn daarmee met het vaststellen van de begroting door de raad geautoriseerd. Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd de voor deze investeringen benodigde privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten, bijvoorbeeld het aangaan van een geldlening. Voor investeringen die staan opgenomen in de begroting hoeft het college dus niet (opnieuw) een investeringskrediet te vragen van de raad. De investeringen waarop deze regel van toepassing is staan per programma opgenomen onder nieuw beleid in het onderdeel 'wat mag het kosten'.

Voor nieuwe, niet in de begroting opgenomen investeringen en overschrijdingen van toegekende kredieten moet het college toestemming vragen van de raad.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Beleidsbegroting

Programmaplan

Programma

Deelprogramma

Burger en Bestuur

Lokale democratie

Dienstverlening

Programmadoelstelling

Het goed besturen van de gemeente. Wezenlijke onderdelen daarvan: het betrekken van burgers en organisaties bij de besluitvorming, het waarborgen van de integriteit van bestuur en organisatie en het bieden van goede dienstverlening.

Beleidskader

- Notitie 'Dienstbaar en professioneel'
- Dienstverleningsprogramma 2012 – 2015 'Resultaten voor de klant'
- Coalitieakkoord 2014-2018.

Coalitieakkoord

- Voortzetting rondes langs de dorpen. De vraag is: hoe behouden we de aansluiting van inwoners bij wat er in hun omgeving gebeurt, bij de mensen die hen vertegenwoordigen vanuit het dorp, en bij het openbaar bestuur?
- Investeren in het actueel houden van informatie over grote projecten in onze gemeente. Dat doen we door op de website een actuele projectenkalender bij te houden. De mogelijkheden van inspraak vermelden we daarbij.
- Een open houding naar de samenleving en een open houding naar de gemeenteraad. We gaan graag met de raad na hoe we samen goede besluiten kunnen nemen en wat daarvoor in de voorbereiding op die besluiten nodig is.
- Bestuurders moeten van onbesproken gedrag zijn. Bestuurders vervullen in de organisatie een voorbeeldfunctie wat betreft integriteit.
- Dienstverlening aan onze inwoners (dicht bij de mensen staan, pragmatisch en oplossingsgericht) blijft voor ons een van de belangrijkste speerpunten.
- Sleutelwoord in alle vormen van samenwerking is communicatie. Dat betekent: op tijd beginnen met communiceren, duidelijk maken wat het doel en effect van de communicatie is en in gewone en begrijpelijke taal schrijven. Dat zal, nog meer dan nu, het visitekaartje van onze gemeente zijn.

Relatie met andere programma's

Alle programma's

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Lokale democratie

Ontwikkelingen

Met het bestaande communicatiebeleid geven we een impuls aan de PR om de betrokkenheid van de burgers te vergroten, door middel van 'aanhaken' bij bestaande activiteiten in de gemeente, een andere invulling van de gemeenteberichten en het maken van specials. Het communicatiebeleid voorziet verder in het gebruik van verschillende communicatiemiddelen per doelgroep, een (pro)actief persbeleid, het gebruik van de website, het werken met een klantenpanel en het gebruik van social media.

Van belang blijft daarbij om van te voren duidelijk te communiceren over welke onderdelen van een visie of plan al vaststaan, en op welke onderdelen nog inspraak mogelijk is. Er zal vooral aandacht moeten zijn voor de terugkoppeling naar de burgers. Dus wat doen wij als gemeente concreet met de inbreng van burgers en op welke manier communiceren wij.

Wat willen we bereiken?

Het creëren van draagvlak voor beleid door burgers vroegtijdig te betrekken bij het politieke proces en de besluitvorming.

Algemene doelstellingen	
	Voldoende aandacht voor burgerparticipatie en (interactieve) communicatie

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Jaarverslag Ombudscommissie	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc Algemeen Bestuur / raad
Jaarverslag Rekenkamercommissie	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc Algemeen Bestuur/ raad
Jaarverslag Bezwarencommissie	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc Algemeen bestuur/ raad

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen	
Wat	Wanneer
Concrete keuzes over vorm en inhoud en moment van communicatie en terugkoppeling over de doorwerking van de inspraak / inbreng van burgers	Jaarlijks

Wat mag het kosten?

Lokale democratie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	990	951	780	780	780	780
Totaal lasten	990	951	780	780	780	780
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves	990	951	780	780	780	780
Mutaties reserves:						
Resultaat na mutaties reserves	990	951	780	780	780	780

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op voorzieningen bestuur en rekenkamer zijn deze budgetten vanaf 2015 met € 22.000 verlaagd. Hiernaast is de toerekening lager en is het incidenteel budget voor onderzoek beleid en uitvoering bijstands- en re-integratiebeleid van € 40.000 na 2014 vervallen .

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Dienstverlening

Ontwikkelingen

Eenvoud in dienstverlening waarbij de mens centraal staat is de koers die is gekozen met de uitvoering van het Dienstverleningsprogramma. De afronding van dit programma is in 2014 ingezet maar de ontwikkeling van dienstverlening en verdere professionalisering zal de komende jaren gewoon door blijven gaan. De richting zal daarbij dezelfde blijven.

Vanuit de klant kijken we naar ons eigen visitekaartje. In 2015 zal onze schriftelijke communicatie, van formulieren tot brieven, opnieuw een kwaliteitsslag ondergaan. Eenvoud, duidelijkheid en helderheid over de mogelijkheden voor persoonlijk contact zullen daarbij belangrijk zijn.

Persoonlijk contact is belangrijk in de dienstverlening. Hiermee gaan we in 2015 ook aan de slag. Eind 2014 worden er afspraken gemaakt rondom beschikbaarheid en bereikbaarheid, zowel voor telefonie, balie als op afspraak. Direct contact met de behandelend ambtenaar staat daarbij centraal. Met de invoering van een nieuw platform voor telefonie in 2015 zullen de afspraken vertaald worden naar de praktijk. Dat geldt ook voor de herinrichting van de hal en de doorontwikkeling van de organisatie rondom dienstverlening.

Digitaal en zaakgericht werken blijft de motor van onze dienstverlening. Managementrapportage en monitoring die in 2014 is ingericht zal nu als thermometer gebruikt worden en als middel dienen om verbeteringen door te voeren en problemen te traceren en op te lossen. We blijven daarbij aandacht geven aan dienstverlenend gedrag, door het gebruikersgemak van het zaaksysteem te vergroten, door oog te hebben voor de betrouwbaarheid van systemen en de kwetsbaarheid in het onderhouden, door te blijven luisteren naar wat gebruikers ervaren. Kortweg: door verder te professionaliseren. Extern maken we daarbij dankbaar gebruik van het klantenpanel, intern doen we het zelfde met ons gebruikersoverleg.

Vernieuwing zal er in 2015 ook zijn op het gebied van dienstverlening. Neem de ontwikkelingen binnen het sociale domein ten aanzien van de transitie. In 2014 is hiermee gestart en zijn de benodigde processen ingericht. Ook hier geldt zaakgericht werken, waarbij de vraag van de klant centraal staat, als een belangrijk kader. In 2015 zullen we hiermee verder gaan. Daarnaast blijven we kritisch kijken naar bestaande processen en voeren we aanpassingen door met als doel winst op het gebied van dienstverlening en efficiency. Zo ontwikkelen we verder in de richting van de gemeente als het loket van de overheid.

Tot slot terug naar ons visitekaartje. Begin 2014 is de nieuwe website gelanceerd. De reacties zijn positief. Burgers weten informatie steeds beter te vinden en krijgen hierdoor sneller antwoord op hun vragen. Ook hier geldt dat continue verbetering van de content de basis is om ook een goede website te houden. De compacte redactie met een regiefunctie bij communicatie zal daarbij in 2015 opnieuw een sleutelrol vervullen.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen *)	
1.	Een hoog niveau van servicegerichte dienstverlening aan burgers door de volgende uitgangspunten:
a.	De openingstijden zijn voldoende en duidelijk
b.	Voor het loket hoeft u niet lang te wachten
c.	Ambtenaren aan het loket zijn vriendelijk en correct
d.	Ambtenaren aan het loket helpen u snel en vakkundig
e.	Het gemeentehuis ziet er goed verzorgd uit
f.	De prijs van producten en diensten is redelijk
g.	De informatie die de gemeente geeft is voldoende en duidelijk
2.	Afhandeling bezwaarschriften overeenkomstig wettelijke voorschriften.

*) Onderdelen onderzoek 'Staat van de gemeente' – burgerrol: Klant

Indicator		2006 *	2008	2012	2014	2016
1	Inwoners beoordelen dienstverlening met gemiddeld een 7. (streefcijfer)	6,7	7,3	7,5		
		2010	2011	2012	2013	2014
	Percentage binnen wettelijke termijn afgehandelde bezwaarschriften	73%	83%	88%	79%	-

*) rapportcijfer onderzoek 'Staat van de gemeente 2006' – burgerrol: Klant. Rapportcijfer dient als nulmeting

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Rapportage 'Waar staat je gemeente'	2- jaarlijks	Algemeen bestuur/ raad

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering Dienstverleningsprogramma	Afronding 2015
2.	Afhandeling bezwaarschriften binnen wettelijke termijn van 14 weken	Jaarlijks
3.	Adequate afhandeling meldingen (inclusief Meldpunt overlast)	Jaarlijks
4.	Adequate afhandeling klachten	Jaarlijks

De afronding van het Dienstverleningsprogramma is in 2014 ingezet met het vaststellen van de eindrapportage. Een aantal projecten zullen conform planning afgerond worden in 2015. Reeds beschikbaar gestelde middelen zullen hiervoor ingezet worden. Er is geen aanvullende financiering benodigd voor 2015.

Indicator	Doel	2010	2011	2012	2013
		Gerealiseerd			
1. Afhandeling van de klantvragen door gemeentewinkel	80%	93%	92%	-	-
2. Afhandeling van de vergunningen binnen de wettelijke termijn	100%	99%	95%	96%	96%
3. Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden	80%	80%	81%	-	-
4. Beantwoording van de brieven binnen 10 dagen	80%	-	-	57%	65%
5. Afhandeling van de meldingen binnen 5 dagen	80%	-	-	87%	85%
6. Aantal klanten dat minder dan 10 minuten wacht	80%	80%	83%	84%	90%

Voor de indicator 1 en 3 geldt dat de telefooncentrale de bron vormt voor het bepalen van de waarde van deze indicatoren. Vanwege verouderde software van de huidige centrale is het voor 2012 en 2013 niet mogelijk gebleken deze informatie te extraheren. Eind 2012 is de invoering van een nieuwe centrale tijdelijk stopgezet in afwachting van de integratie van vast en mobiel telefoonverkeer binnen het netwerk van KPN. Deze integratie heeft tot doel de bereikbaarheid van de organisatie verder te optimaliseren en mogelijkheden te creëren voor het nieuwe werken. Eind 2013 is deze integratie binnen het netwerk van KPN gerealiseerd. In 2014 is de implementatie van een nieuwe telefonieoplossing opnieuw opgepakt met als resultaat dat ook de rapportage betreffende deze prestatie indicatoren weer mogelijk is.

Voor indicator 4 geldt dat deze onder de doelstelling ligt. Hierbij moet in ogenschouw genomen worden dat het zaakstelsel de bron is voor deze indicator. 2012 is het jaar waarin de invoering van digitaal zaaksgewijs werken is afgerond. Gedurende de invoering en de eerste fase daarna is het mogelijk dat beantwoording per email niet altijd vastgelegd is in het systeem. Daarnaast is telefonische beantwoording momenteel nog niet vastgelegd. Deze factoren zullen op dit moment het resultaat nog negatief beïnvloeden. De komende jaren zal deze vertroebeling verdwijnen met als doel dan binnen de gestelde norm van 80% terecht te komen. Deze verbeteringslag verdient aandacht.

We hechten veel waarde aan het periodiek meten en verbeteren van de resultaten van het beleid en de dienstverlening. 'Waar staat je gemeente' is het meest actuele instrument om op een eenvoudige gestandaardiseerde manier een goed beeld te krijgen van het functioneren van de gemeente. Het periodiek meten van het beleid en onze dienstverlening is een belangrijk instrument om te beoordelen of de beoogde prestaties worden gehaald. Eind 2014 wordt deze meting opnieuw uitgevoerd. Resultaten zullen in de jaarrekening 2014 opgenomen worden. Voornemen is om dit onderzoek in 2016 opnieuw te doen.

Wat mag het kosten?

Dienstverlening Bedragen x € 1.000	2013 rekening	2014 na wijz.	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.244	1.734	1.650	1.601	1.679	1.648
Totaal lasten	1.244	1.734	1.650	1.601	1.679	1.648
Totaal baten	452	505	525	562	684	622
Resultaat voor mutaties reserves	792	1.229	1.125	1.038	995	1.025
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	19	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	15	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	19	-15	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	811	1.214	1.125	1.038	995	1.025

Toelichting

Een verkiezing kost circa € 41.000. De komende jaren staat het volgende aantal verkiezingen gepland:

2015	2016	2017	2018
2*	0	1	1

* Dit betreft een gecombineerde verkiezing van Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen.

Bij de leges opbrengsten rijbewijzen, paspoorten en ID-kaarten wordt rekening gehouden met de geldigheidsduur van het document. Paspoorten en ID-kaarten die na 10 maart 2014 zijn aangevraagd zijn 10 jaar geldig. Een reisdocument dat voor deze datum is aangevraagd, is 5 jaar geldig. Het paspoort en de Nederlandse identiteitskaart voor personen jonger dan 18 jaar is 5 jaar geldig.

Effect legesopbrengsten:

2015	2016	2017	2018
- € 13.000	€ 27.000	€ 49.000	- € 32.000

Reserves

Voor de uitvoering van BAG taken was van 2013 € 15.000 overgeheveld naar 2014.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programma

Deelprogramma

Werk en inkomen

Werkgelegenheid

Inkomen en Re-integratie

Nieuwkomers

Inkomensondersteuning

Programmadoelstelling

Het bevorderen en behouden van de werkgelegenheid en het bevorderen van de arbeidsdeelname, zodat inwoners in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

Het verstrekken van een uitkering is daarbij geen automatisme. Het nieuwe beleid voor de Participatiewet kent een goede balans tussen aan de ene kant verplichtingen voor wie daarvoor verantwoordelijkheid kan dragen en aan de andere kant zorg voor wie kwetsbaar is en die verantwoordelijkheid niet kan dragen.

Beleidskader

- Nota grondbeleid
- Landbouwontwikkelingsvisie
- Masterplan Beilen Centrum
- Re-integratiebeleid 2007-2011 Gemeente Midden-Drenthe Aan de slag!
- Armoedebelid 2008-2012 Gemeente Midden-Drenthe Uw goed recht!
- Beleid sociale activering 2010 – 2014 Maatwerk in Meedoen
- Beleidsnotitie Modernisering van de Wet sociale werkvoorziening
- Nota + Plan van aanpak vrijwilligersbeleid 2008 Meedoen in Midden-Drenthe
- Nota Natuurlijke Kracht (economisch beleid)
- Coalitieakkoord 'Samen' 2014-2018

Coalitieakkoord

- In stand houden van het sociaal beleid, inclusief het armoedebelid.
- Voor inwoners die door een gebrek aan geld als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen niet meer kunnen participeren in activiteiten is er een financieel vangnet.
- Het nieuwe beleid voor de uitvoering van de Participatiewet kent een goede balans tussen aan de ene kant verplichtingen voor wie daarvoor verantwoordelijkheid kan dragen en aan de andere kant zorg voor wie kwetsbaar is en die verantwoordelijkheid niet kan dragen.
- We nemen in deze bestuursperiode een besluit over de positie van Alescon.
- We onderzoeken de mogelijkheid van één loket voor alle sociale vragen.
- Het stimuleren van werk(gelegenheid) en de economie door te verkennen welke rol de gemeente kan vervullen in de koppeling tussen onderwijs en bedrijfsleven.
- We vervullen als gemeentelijk werkgever een rol in het bieden van mogelijkheden voor mensen met een beperking.
- We ondersteunen plannen om in de gehele gemeente aansluiting op het glasvezelnetwerk mogelijk te maken.
- Wanneer het bedrijfsleven geconfronteerd wordt met lokale regels die als belemmerend worden ervaren, onderzoeken we de mogelijkheid om die regels af te schaffen of te veranderen.
- We onderzoeken de mogelijkheid en de behoefte om als gemeente een rol te spelen in het stimuleren van verduurzaming van de agrarische sector.
- We voeren, binnen onze mogelijkheden, een actief beleid om leegstand van winkels te voorkomen en op te lossen.

Relatie met andere programma's

- Onderwijs en Jeugd
- Bouwen, wonen en milieu
- Openbare ruimte
- Zorg en Welzijn

Ontwikkelingen

De gemeente is voor het realiseren van het programma Werk en inkomen grotendeels afhankelijk van landelijke economische ontwikkelingen. Economische groei heeft zowel een positief effect op de plaatselijke werkgelegenheid als op de resultaten van het re-integratiebeleid. Omgekeerd geldt hetzelfde voor een stagnerende economie. Vanuit economisch relatiebeheer wordt volop gewerkt aan contacten met bedrijven en versterken van het ondernemingsklimaat.

Nu de economische crisis al enige jaren aanhoudt blijft het aantal uitkeringen stijgen en neemt het beroep op schuldhulpverlening toe. De schuldhulpverlening is sinds 2014 in uitvoering bij de gemeente.

In het landelijk sociaal akkoord is het verplichte quotum voor arbeidsgehandicapten vervallen. Hiervoor in de plaats komt een inspanningsverplichting van de werkgevers. De Participatiewet is vastgesteld en de gemeente dient de komende jaren beleidskeuzen te maken op het gebied van re-integratie. Omdat gemeenten samenwerken in Alescon-verband zal dit een gezamenlijk besluit moeten worden over hoe om te gaan met de toekomst van Alescon.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Werkgelegenheid

Ontwikkelingen

De economie verandert. Op sommige sectoren heeft dat nadelige gevolgen, zoals bijvoorbeeld de detailhandel. Voor het centrum van Beilen zal uitvoering gegeven moeten worden aan de actieplannen die in 2014 zijn opgesteld. De vraag naar sneller internet neemt toe. Het uitrollen van een goede breedband infrastructuur kan cruciaal zijn voor de ontwikkeling en vestiging van bedrijven in Midden-Drenthe.

Wat willen we bereiken?

Het is van belang om te zorgen dat de basis goed is en blijft, dat wil zeggen dat we zorgen voor een goed vestigingsklimaat. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een hoogwaardig voorzieningenniveau (breedband), een goede bereikbaarheid en een vitaal ondernemersklimaat, in combinatie met een aantrekkelijke omgeving. We willen de randvoorwaarden scheppen voor de ontwikkeling van bedrijvigheid. Maar ook gunstige vestigingsvoorwaarden, duidelijke regelgeving, en gerichte beleidsondersteuning kunnen bijdragen aan een goed vestigingsklimaat voor ondernemingen. Door veel kennis op te doen van de lokale sectorale structuur en hierbinnen van de specifieke kwaliteiten van potentierijke sectoren kunnen we een bijdrage leveren aan het vestigingsklimaat. Goed relatiebeheer is essentieel om invloed te hebben op de verschillende onderdelen van het vestigingsklimaat van Midden-Drenthe.

Algemene doelstellingen

1.	Beschikken over voldoende beschikbare bedrijventerreinen en ruimte voor bedrijvigheid.
2.	Verdieping, verbreding en schaalvergroting van de aanwezige agrarische bedrijvigheid.
3.	Actualiseren bestemmingsplannen (voorwaardenscheppend).
4.	Gemeente is aanspreekpunt en gesprekspartner van het bedrijfsleven.

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
Wat		Wanneer
1.	Benutten huidige bedrijventerreinen Dambroeken, Ossebroeken (Beilen), Leemdijk West (Smilde) en Koekoeksdijk (Nieuw Balinge) door acquisitie.	Doorlopend
2.	Vestigingsvoorwaarden op peil houden en zo mogelijk verbeteren.	Doorlopend
3.	(Financieel) ondersteunen van projecten die passen binnen de landbouwonwikkelingsvisie.	Doorlopend
4.	Structureel overleg gemeentelijke overlegcommissie o.a. t.b.v. uitvoering landbouwonwikkelingsvisie & overleg met landbouworganisaties.	Doorlopend
5.	Netwerken met belangenorganisaties en andere overheden	Doorlopend
6.	Promotie gemeente op beurzen en in publicaties	Doorlopend
7.	Proactieve houding naar ondernemers door ca. 100 bedrijfsbezoeken vanuit bestuur en ambtelijke organisatie.	Doorlopend

Uitgifte bedrijventerreinen (in m²)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (tot juli)	Nog uit te geven m ²	%
Ossebroeken	16.062	14.300	10.058	6.117	0	483	0	30.166	18,2%
Dambroeken	0	8.725	0	0	0	0	0	6.036	32,3%
Leemdijk	1.545	0	0	0	0	0	0	14.355	55,1%
Nieuw-Balinge (Koekoeksdijk)	0	0	0	2.651	0	0	0	4.296	61,8%

Wat mag het kosten?

Werkgelegenheid Bedragen x € 1.000	2013 rekening na wijz.	2014	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	785	2.585	483	1.657	1.501	1.378
Totaal lasten	785	2.585	483	1.657	1.501	1.378
Totaal baten	254	2.370	316	1.491	1.334	1.212
Resultaat voor mutaties reserves	531	214	167	167	167	167
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	5	32	0	0	0	0
Onttrekkingen	355	5	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-349	27	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	181	242	167	167	167	167

Toelichting

Vanuit onze dynamische kostprijsberekeningen zijn geplande meerjarenverwachtingen opgenomen van onze bedrijventerreinen.

Een aantal incidentele budgetten komen na 2014 te vervallen. De kosten voor de Middenveldtentoonstelling: € 22.000 en aansluiting glasvezelkabel Midden-Drenthe: € 11.500.

Reserves

Vanaf 2015 worden geen toevoegingen en onttrekkingen geraamd. Voor 2014 staat nog een toevoeging aan de reserves Bovenwijkse voorzieningen en Kunstfonds begroot.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Inkomen en Re-integratie

Ontwikkelingen

Vanaf 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. Deze wet wordt de vervanger van de huidige WWB, aangevuld met mensen met een arbeidsbeperking die voorheen in zouden stromen in de WSW en Wajong.

De doelstellingen uit de huidige nota 'Aan de slag' (re-integratiebeleid) willen we als uitgangspunten gebruiken in het nog op te stellen beleid voor de Participatiewet. Dit beleid wordt aangevuld met 'nieuw' beleid voor de doelgroep mensen met een arbeidsbeperking.

Het re-integratiebeleid richt zich op toeleiding naar regulier werk en onafhankelijkheid van een uitkering. Voor de doelgroep waar regulier werk niet of niet direct tot de mogelijkheden behoort, is er het beleid sociale activering. Dit beleid richt zich op maatschappelijke participatie van niet zelfredzame uitkeringsgerechtigden op grond van de Participatiewet.

Als laatste is er de doelgroep met een arbeidsbeperking, die via beschut werk of werken met een loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever geactiveerd worden.

Voor 2015 is de prognose van het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering op 406 gesteld. Daarbij is uitgegaan van de feitelijke gegevens over 2014 (september 2014). Een goede prognose geven blijft lastig. Enerzijds gaan er veel banen verloren door de slechte economische situatie en anderzijds komen er minder nieuwkomers op de arbeidsmarkt en stijgt het aantal uitstromers door pensionering.

De uitvoering van de WSW is sinds jaar en dag opgedragen aan Alescon. Hiertoe worden raam- en uitvoeringsovereenkomsten gesloten. Deze overeenkomsten worden periodiek herzien. Vanaf 1 januari

2015 bestaat de WSW niet meer maar wordt nog wel gewerkt met Alescon. Nieuwe instroom vindt vanaf dat moment niet meer plaats. Over de toekomst van Alescon wordt in deze bestuursperiode een beslissing genomen.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
1.	Het aantal bijstandsgerechtigden zo laag mogelijk houden door:
	Zoveel mogelijk inwoners met een bijstandsuitkering stromen duurzaam uit naar betaald werk: • hoogste prioriteit voor jongeren tot 27 jaar; • hoge prioriteit voor nieuwe klanten bij aanbieden re-integratievoorziening.
	Bijstandsgerechtigden stimuleren om kennis en vaardigheden te vergroten om uitstroom te bevorderen.
2.	Stimuleren maatschappelijke participatie als uitstroom naar werk niet mogelijk is.

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddeld aantal Wwb-uitkeringen	304	304	355	350	350	350	406

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Jaarrekening werkvoorzieningschap Alescon	Jaarlijks, 2 ^e kwartaal	rc Zorg en Welzijn, Raad

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Doel
1	Van alle nieuwe klanten heeft binnen drie maanden na een besluit op hun aanvraag een aanbod voor een re-integratievoorziening of ontheffing van de arbeidsvoorwaarden.	90%
	Eind 2015 heeft van de jongeren tot 27 jaar met de volledige arbeidsverplichtingen een traject gericht op het vergroten van hun kennis en vaardigheden, dan wel een traject gericht op werk.	80%
	Eind 2015 heeft van de alleenstaande ouders - met de volledige arbeidsverplichtingen - een parttime baan, een werkervaringsplek of een op werken gerichte re-integratievoorziening.	60%
	Eind 2015 heeft van de bijstandsgerechtigden met een Wsw-indicatie, en met de volledige arbeidsverplichtingen, een werkervaringsplek dan wel een scholingstraject.	60%
	Eind 2015 is van de bijstandsgerechtigden van 50 jaar of ouder – met de volledige arbeidsverplichtingen – parttime aan het werk of in een traject gericht op werk.	50%

De re-integratievoorzieningen die wij inzetten om deze doelen te bereiken zijn divers. Het betreft onder meer het aanbieden van (sollicitatie)cursussen en opleidingen, werkervaringsplaatsen, Work First trajecten en maatwerktrajecten. Door de rijkskorting op dit budget is er sinds 2012 minder geld beschikbaar voor re-integratie.

Wat mag het kosten?

Inkomen en Re-integratie Bedragen x € 1.000	2013 rekening na wijz.	2014	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	14.243	13.983	13.613	13.250	12.979	12.591
Totaal lasten	14.243	13.983	13.613	13.250	12.979	12.591
Totaal baten	12.438	11.929	11.477	10.968	10.711	10.364
Resultaat voor mutaties reserves	1.805	2.054	2.136	2.281	2.269	2.226
Mutaties reserves:						
Resultaat na mutaties reserves	1.805	2.054	2.136	2.281	2.269	2.226

Toelichting

Participatiewet

Met ingang van 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. In de Participatiewet is alle regelgeving rondom inkomen en re-integratie samengebracht. De re-integratietaken uit deze wet maken onderdeel uit van de transitie in het sociale domein.

Voor de uitvoering van de Participatiewet ontvangt de gemeente twee budgetten:

- een *inkomensdeel*;
- een *gebundeld participatiebudget*.

Inkomensdeel

Het inkomensdeel bestaat uit middelen voor de bekostiging van de bijstandsuitkeringen (bestaand) en de loonkostensubsidies (nieuw).

Medio mei 2014 heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de uitgangspunten voor het nieuwe verdeelmodel bekend gemaakt op basis waarvan de rijksmiddelen voor het inkomensdeel worden verdeeld over de gemeenten. De financiële effecten voor onze gemeente zijn nog niet bekend. In de regel levert een nieuw verdeelmodel een financiële verandering op, voor- of nadelig.

Begroting

De budgetten voor 2015 worden naar verwachting in oktober 2014 bekendgemaakt. In de begroting is daarom eerst uitgegaan van de budgetten zoals deze bekend waren bij de voorjaarsnota 2014. Voor de loonkostensubsidies zijn geen inkomsten of uitgaven geraamd in 2015 en verder. Vooralsnog gaan wij er vanuit dat dit budgettair neutraal kan verlopen.

Gebundelde participatiebudget

Het gebundelde participatiebudget bestaat enerzijds uit middelen voor de bekostiging van de re-integratietaken voor de doelgroep uit de oude Wet sociale werkvoorziening, het zogenaamde 'zittend bestand'. Anderzijds betreft het middelen voor de klassieke doelgroep (bestaande re-integratietaken), inclusief de nieuwe doelgroep. De nieuwe doelgroep bestaat uit mensen die voor 1 januari 2015 in de Wsw of de Wajong zouden zijn ingestroomd.

Begroting

In de begroting 2015 is gerekend met het zogeheten gebundelde participatiebudget zoals dat in juni 2014 bekend gemaakt is. In 2015 is voor alle participatietaken (inclusief het gebundelde participatiebudget) € 5.500.833 beschikbaar.

In oktober 2014 wordt het gebundelde participatiebudget voor 2015 nog aangepast in een voorlopig budget. Ook hier is sprake van nieuw verdeelmodel met mogelijk voor- of nadelen voor onze gemeente.

Doorrekening voor 2016 en verder is gebeurd op basis van aannames. Naast onzekerheid over de omvang van de rijksbudgetten en de omvang van de doelgroepen, zal de komende jaren moeten blijken hoe het, deels nog vorm te geven, beleid voor deze doelgroepen in de praktijk uitpakt.

Hieronder gaan we wat gedetailleerder in op de beide onderdelen uit het gebundelde participatiebudget (Oud Wsw en 'klassieke doelgroep') in relatie tot onze begroting.

Oud Wsw (zittend bestand)

Het aandeel in het gebundelde participatiebudget voor oud-Wsw taken bedraagt in 2015 afgerond € 4.921.000. Dit is ruim € 250.000 lager dan de bijdrage in 2014. Vanaf 2016 zal deze rijksbijdrage door bezuinigingen verder dalen.

Omdat de rijksbijdrage niet kostendekkend is, ontvangt Alescon naast het rijksbudget een aanvullende bijdrage van de deelnemende gemeenten. Voor onze gemeente is dat in 2015 afgerond € 332.000. Vanaf 2016 is deze bijdrage eerst bepaald op € 348.000.

De jaren 2015 en 2016 worden beschouwd als overgangsjaren waarin het beleid en de rol daarin voor Alescon nader moeten worden vormgegeven en geïmplementeerd. In afwachting hiervan hebben de aan Alescon deelnemende gemeente besloten de uitvoering van de oud-Wsw taken in 2015 en 2016 uit te laten voeren door Alescon. In financieel opzicht zal het nieuwe beleid moeten leiden tot lagere kosten om de dalende rijksbijdragen te kunnen opvangen en zo de gemeentelijke bijdrage niet verder te laten oplopen. Voor 2015 en 2016 is hiertoe door de GR Alescon een reserve gevormd.

Klassieke doelgroep

Het aandeel in het gebundelde participatiebudget voor de klassieke doelgroep bedraagt in 2015 afgerond € 580.000. Daarnaast ontvangt de gemeente vanaf 2015 uit de algemene uitkering een bijdrage van afgerond € 11.000 voor uitvoeringskosten en de individuele studietoelage. Ten opzichte van 2014 is het totale beschikbare budget daarmee ruim € 140.000 lager.

Ten opzichte van 2014 is in 2015 uitgegaan van gelijkblijvende uitgaven voor de uitvoering van de klassieke participatietaken, inclusief de nieuwe doelgroep. Uitzondering hierop vormen de bijdrage aan het Drenthe college en de studietoelage. De rijksmiddelen voor volwasseneneducatie worden met ingang van 2015 beschikbaar gesteld via de arbeidsmarktregio. De studietoelage is een nieuwe uitgavenpost op de begroting.

De uitgaven vallen hierdoor ten opzichte van 2014 afgerond € 95.000 lager uit.

Het saldo van inkomsten en uitgaven in 2015 is ruim € 272.000 negatief. Dit is € 46.000 hoger dan in 2014.

Meerjarig is er in de begroting van uitgegaan dat de rijksbijdrage voor de uitvoering van de klassieke doelgroep tot en met 2018 jaarlijks daalt. De hogere inkomsten in de meerjarenraming vloeien voort uit aannames over een toenemende omvang van de instroom van de nieuwe doelgroep.

Evenals voor 2015 zijn de uitgaven voor de klassieke participatietaken meerjarig gelijk gehouden. Uitzondering daarop zijn de loonkostenstijging en stijgende uitgaven voor studietoelagen.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Nieuwkomers

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2013 is de Wet inburgering veranderd. De grootste verandering is dat inburgeringsplichtigen die vanaf 1 januari 2013 een verblijfsvergunning hebben ontvangen, zelf verantwoordelijk worden voor het inburgeren. De gemeente heeft, naast een informerende functie, geen taak meer. De gemeente blijft nog wel verantwoordelijk voor de nog lopende inburgeringstrajecten.

Vanaf 2013 zien we de landelijke instroom weer toenemen. Dit heeft gevolgen voor de hoogte van de taakstelling huisvesting statushouders. Op dit moment is de taakstelling voor het jaar 2014 tweemaal zo hoog als in 2013. Om aan onze verplichting te voldoen, vraagt een grote inspanning van gemeente, woningcorporaties en VluchtelingenWerk.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
	Mensen met een niet-Nederlandse achtergrond adequate zorg bieden door:
1.	Voldoen aan de gemeentelijke inburgeringstaken
2.	Voldoen aan huisvestingstaakstelling

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Het aanbieden van inburgeringsvoorzieningen aan inburgeringsplichtigen.	Doorlopend
2.	Vervullen huisvestingstaakstelling van ± 16 personen per half jaar.	Doorlopend
3.	Subsidiëring Stichting VluchtelingenWerk Noord-Nederland	Doorlopend

Indicatoren Huisvestingstaakstelling	2010	2011	2012	2013	2014
Achterstand + taakstelling	8+21	16+21	3+11	-5+19	-8+31
Realisatie (* 2014 = 1 ^e halfjaar)	13	34	19	22	8 *

Wat mag het kosten?

Nieuwkomers	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	179	185	145	146	148	149
Totaal lasten	179	185	145	146	148	149
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves	179	185	145	146	148	149
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	16	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	-16	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	179	170	145	146	148	149

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op nieuwkomers is dit budget vanaf 2015 met € 16.000 verlaagd. De jaarlijks stijging in de meerjarenraming heeft betrekking op de loon en prijsindexering van de stichting Vluchtelingenwerk.

Reserves

Bij de jaarrekening 2013 is € 15.615 bestemd voor inburgeringsverplichtingen. Dit bedrag is in 2014 vanuit de reserve beschikbaar gesteld. In de overige jaren wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Inkomensondersteuning

Ontwikkelingen

Met de nota Uw goed recht! heeft de raad in 2008 het beleid voor de periode 2008-2012 vastgesteld. Op 31 oktober 2013 heeft de raad de nota Integrale schuldhulpverlening 2013-2017 vastgesteld. Deze beleidsnota markeert een omslag van een focus op materiële schuldhulpverlening naar integrale schuldhulpverlening, waarbij niet alleen oog is voor de financiële kant, maar ook voor de oorzaken van problematische schulden.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil maximaal voorkomen dat een laag inkomen leidt tot sociale uitsluiting. Naast de inzet van het re-integratiebeleid, het Wmo-beleid, het sportbeleid en de volwasseneneducatie zijn binnen het deelprogramma algemene doelstellingen geformuleerd om dit te bereiken.

De resultaten die wij willen bereiken met het beleid zijn o.a.:

1. Maximaal voorkomen dat een laag inkomen leidt tot sociale uitsluiting.
2. Bevorderen dat mensen de voorzieningen krijgen waar ze recht op hebben.
3. Bevorderen dat mensen kunnen rondkomen van het inkomen dat ze hebben en niet in een schuldsituatie terecht komen.
4. Bevorderen dat mensen met problematische schulden hulp zoeken en krijgen.
5. Bevorderen dat instanties en vrijwilligersorganisaties samenwerken om minima te ondersteunen.

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen	
	Wat
1	Maximaal voorkomen dat een laag inkomen leidt tot sociale uitsluiting • stimuleren van werk / bieden van perspectief • stimuleren gebruik uitkering voor activiteiten • aanbieden van lees- en schrijflessen aan laaggeletterden • bevorderen deelname aan buurtacademie, sport, buurthuiswerk etc. • bevorderen vrijwilligerswerk en mantelzorg

Indicatoren	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal verstrekte uitkeringen voor activiteiten	295	312	392	409	380	308	302
Aantal workshops herkenning laaggeletterdheid	-	-	3	-	1	1	0

Doelstellingen	
	Wat
2	Bevorderen dat mensen de voorzieningen krijgen waar ze recht op hebben. • eenvoudige aanvraagprocedures • hulp sociaal raadvrouw aan minima • voorlichting aan intermediairs intern en extern • ontwikkeling informatiekaarten over minimaregelingen

Indicatoren	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal uitkeringen voor activiteiten	295	312	392	409	380	308	302
Aantal huisbezoeken sociaal raadvrouw	144	54	75	71	72	84	87
Aantal cliëntcontacten met sociaal raadvrouw	1083	1230	1347	1174	1144	1358	1582
Aantal presentaties over nieuw Armoedebeleid en minimaregelingen aan groepen intermediairs	-	3	11	9	13	21	20

Doelstellingen	
	Wat
3	Bevorderen dat mensen kunnen rondkomen van het inkomen dat ze hebben en niet in een schuldsituatie terecht komen. • hulp sociaal raadvrouw aan minima (inkomensreparatie en voorzieningencheck) • oudervoorlichting over financiële opvoeding • inzet budgetconsulent • huisbezoeken door sociaal raadvrouw aan klanten Voedselbank • cursusaanbod – inkomen in balans, budgetteringscursussen • budgetagenda's en boekjes over financiële opvoeding verspreiden • voorlichting budgetteren en energiebesparing, deelname Teli-project (Tender energiebesparing lage inkomens)

Indicatoren	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal huisbezoeken sociaal raadvrouw voorzieningencheck totaal	54	75	65	72	84	87
Aantal huisbezoeken sociaal raadvrouw aan klanten Voedselbank	-	*	31*	27	32	49
Aantal budgetagenda's ('08) en klimaatgidsen ('09) ingekocht kookboek (2013)	400	400	15	15	-	550
Aantal gebruikers voedselpakket op peildatum 31 december	38	32	27	34	35	46

*Het betreft hier huisbezoeken in de periode van september 2009 tot juni 2010

Doelstellingen	
	Wat
4	Bevorderen dat mensen met problematische schulden hulp zoeken en krijgen. • integrale intakes en doorverwijzingen naar hulpverlening door eigen budgetconsulent • bekendheid budgetconsulent en mogelijkheden schuldhulp vergroten • hulp sociaal raadvrouw aan minima • uitval in schuldhulptrajecten beperken

Indicatoren	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Aantal aanmeldingen budgetconsulent</i>	-	-	-	-	-	-	- *
<i>Aantal integrale intakes budgetconsulent</i>	-	-	-	-	-	-	- *
<i>Aantal intakes bij GKB</i>	49	65	95	134	121	149	155*
<i>Aantal budgetbeheer GKB</i>	110	122	177	203	172	238	242
<i>Aantal WSNP-trajecten</i>	16	6	15	16	16	25	27
<i>Aantal lange schuldhulpverleningstrajecten</i>	32	47	82	106	90	122	121

* Sinds 1 maart 2014 verricht de budgetconsulent de integrale intakes. Indien een doorverwijzing naar de GKB plaatsvindt voor een schuldregeling of budgetbeheer vindt een beperkte intake bij de GKB plaats.

Doelstellingen	
	Wat
5	Bevorderen dat instanties en vrijwilligersorganisaties samenwerken om minima te ondersteunen. • Organiseren deskundigheidsbevordering intermediairs (screeners Voedselbank, AMW, gemeentepersoneel, leden regiegroep enz.)

Indicatoren	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Aantal bijeenkomsten Regiegroep Armoedebeleid</i>	1	3	3	3	4	3
<i>Aantal voorlichtingsbijeenkomsten over WWB, minimaregelingen en schuldhulpbeleid</i>	1	2	3	2	21	20
<i>Aantal workshops herkenning laaggeletterdheid</i>	0	3	0	1	1	0

Wat mag het kosten?

Inkomensondersteuning Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.760	1.817	1.905	1.905	1.902	1.898
Totaal lasten	1.760	1.817	1.905	1.905	1.902	1.898
Totaal baten	276	364	364	364	364	364
Resultaat voor mutaties reserves	1.484	1.453	1.541	1.541	1.538	1.534
Mutaties reserves:						
Resultaat na mutaties reserves	1.484	1.453	1.541	1.541	1.538	1.534

Toelichting

Vanaf 2014 ontvangt de gemeente vanuit het rijk meer middelen voor het armoede en schuldenbeleid. Deze extra middelen zijn toegevoegd aan het budget voor schuldhulpverlening.

De verhoging van de lasten ten opzichte van 2014 vloeien voort uit de verhoging van het budget voor bijzondere bijstand met € 80.000. Dit extra budget komt uit van het Wmo Awbz budget (één van de drie transities) en is bedoeld als compensatie voor mensen die door een beperking of chronische ziekte aanmerkelijke meerkosten hebben. De vormgeving van dat nieuwe beleid moet nog plaatsvinden.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programma

Deelprogramma

Veiligheid

Openbare orde en veiligheid
Rampenbestrijding
Brandweer

Programmadoelstelling

Het waarborgen van de (brand)veiligheid van de mensen die in Midden-Drenthe wonen of verblijven en het handhaven van regelgeving en de openbare orde.

Beleidskader

- Integraal veiligheidsplan 2011-2014
- Uitvoeringsplan 2012 (Veiligheidsplan politie, gemeente en justitie)
- Drents veiligheidsplan
- Crisisplan 2014
- APV 2014
- Handhavingsbeleid hard- en softdrugs gemeente Midden-Drenthe 2014

Relatie met andere programma's

- Onderwijs en Jeugd
- Openbare ruimte
- Zorg en Welzijn
- Burger en Bestuur

Ontwikkelingen

De gehele rampenorganisatie wordt steeds meer regionaal georganiseerd waarbij de Veiligheidsregio Drenthe de regie voert.

Op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn de afgelopen jaren regionaal verschillende convenanten afgesloten zoals voor het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), Huiselijk geweld en Burgernet.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Openbare orde en veiligheid

Ontwikkelingen

Het vastgestelde Integraal veiligheidsplan is gebaseerd op de gehouden veiligheidsanalyse waaruit prioriteiten zijn gesteld die de input hebben gevormd voor het uitwerkingsplan. De prioriteiten zijn: Overlast, Jeugd, Alcohol en drugs en Geweld. Het uitwerkingsplan is door uw raad vastgesteld waardoor de verschillende acties en maatregelen vanaf 2012 worden uitgevoerd. In 2014 is de veiligheidsmonitor uitgevoerd. Samen met de gebiedsscan vormt dit input voor een aangepast Integraal veiligheidsplan.

Met betrekking tot een groot aantal onderwerpen op het gebied van openbare orde en veiligheid, wordt samenwerking met verschillende ketenpartners gezocht. Zo is er onder andere een samenwerking rondom de aanpak van oud en nieuw, is er een convenant getekend met betrekking tot de aanpak van hennepkwekerijen, een convenant 'Veilig Uitgaan' en is er het 'huisverbod online'.

Het budget voor de Buitengewoon Opsporings Ambtenaar(BOA) was tot en met 2014 incidenteel. In deze begroting wordt voorgesteld het budget structureel te gaan inzetten.

De afgelopen jaren heeft de BOA op het gebied van kleine ergernissen, handhaving van de blauwe zones in Beilen en Westerbork en handhaving van de Drank- en horecawet goede resultaten behaald.

Wat willen we bereiken?

Het behouden en verbeteren van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de inwoners van (Midden-) Drenthe.

Algemene doelstellingen	
1.	Actueel Uitvoeringsplan met draagvlak onder de bevolking
2.	Ontwikkelen van een gemeentelijk veiligheidsbeleid

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen	
	Wat
1.	Wanneer
1.	Integraal veiligheidsbeleid 2015
	2015

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	6	30	30	30	30	30
Bestaand beleid	373	405	413	413	413	413
Totaal lasten	379	435	443	443	443	443
Totaal baten	58	47	49	50	51	52
Resultaat voor mutaties reserves	320	388	394	393	392	391
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	5	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	-5	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	320	383	394	393	392	391

Toelichting

Via het bestedingsplan 2015 is structureel € 30.000 voor de BOA (buitengewoon opsporingsambtenaar) beschikbaar gesteld. Het budget voor opvang zwerfhonden en katten is met € 6.000 verhoogd.

Reserves

Bij de jaarrekening 2013 is € 5.000 bestemd voor de inzet van de buitengewoon opsporingsambtenaar. Dit loopt via de reserve in het volgende begrotingsjaar.
In de overige jaren wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Rampenbestrijding

Ontwikkelingen

De uitvoering van de gemeentelijke rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn deels regionaal in samenwerking met de Hulpverleningsdienst Drenthe van de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) belegd. De huidige organisatie is kleiner van opzet waardoor de deelnemers beter en vaker kunnen worden getraind. Voor een aantal functies zijn piketten ingesteld (AOV en communicatiemedewerkers).
In 2015 zullen er, zoals gebruikelijk, verschillende oefeningen plaatsvinden zodat de organisatie voorbereid is op rampen.
Zie ook onder het deelprogramma Brandweer.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
De gemeentelijke organisatie (crisismanagement) is voorbereid op de rampenbestrijding doordat:	
1.	De gemeentelijke organisatie beschikt over een actueel rampenplan
2.	De operationele voorbereiding van het crisismanagement voldoet aan landelijke, regionale en gemeentelijke eisen
3.	De gemeentelijke organisatie oefent binnen de regio jaarlijks op verschillende niveaus het rampenplan

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
Wat		Wanneer
1.	Opstellen geactualiseerd rampenplan	Jaarlijks
2.	Opleiden / oefenen (nieuwe) functionarissen gemeentelijke/regionale rampenbestrijdingsorganisatie	Jaarlijks
3.	Per district een desktop-oefening of praktijkoefening (per proces of combinatie van processen)	Jaarlijks
4.	(multidisciplinaire) oefeningen gemeentelijk beleidsteam, Commando Plaats Incident en Commando Rampterrein	Jaarlijks

Wat mag het kosten?

Rampenbestrijding Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	10	10	10	10
Bestaand beleid	198	218	183	183	183	183
Totaal lasten	198	218	193	193	193	193
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves	198	218	193	193	193	193
Mutaties reserves:						
Resultaat na mutaties reserves	198	218	193	193	193	193

Toelichting

Via het bestedingsplan 2015 is structureel € 10.000 voor de bovenlokale kosten van het veiligheidsbeleid beschikbaar gesteld. Het budget voor oefening rampenplan is met € 4.000 verlaagd.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Brandweer

Ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2014 is de brandweerorganisatie regionaal ingevuld. Dat betekent dat de gemeenschappelijke regeling is aangepast en dat de begroting 2014 een regionale begroting VRD (Veiligheidsregio Drenthe) is. In de gemeentelijke begroting is er vanaf dat moment slechts nog de bijdrage aan de VRD opgenomen.

Doel van de VRD is meer effectiviteit en efficiency op gemeentelijk niveau wat betreft de brandweezorg en rampenbestrijding door intensievere samenwerking. De gemeente(raad) blijft verantwoordelijk voor het brandveiligheidsbeleid en het beleid voor de rampenbestrijding.

Wat willen we bereiken?

Het brandweezorgniveau in Midden-Drenthe moet voldoen aan landelijke, regionale en gemeentelijke normen.

Algemene doelstellingen	
1.	We stellen eisen aan de activiteiten die voortvloeien uit de brandweertaken pro-actie en preventie, preparatie, repressie en nazorg
2.	Gebruiksvergunningplichtige inrichtingen beschikken over een geldige gebruiksvergunning en deze inrichtingen worden gecontroleerd
3.	Behoud lokale borging repressieve dienst (vrijwillige brandweer) bij de vorming van de regionalisering

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Bespreken Jaarverslag VRD	jaarlijks, 2e kwartaal	rc Algemeen Bestuur

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
Wat		Wanneer
1.	Uitvoering brandweertaken overeenkomstig geldende normen en afspraken vanuit de begroting en beleidsplannen VRD.	Jaarlijks
2.	Verlenen + controle gebruiksvergunning overeenkomstig wet- en regelgeving.	Jaarlijks
3.	Adviseren bouwvergunningen overeenkomstig wet- en regelgeving.	Jaarlijks

Wat mag het kosten?

Brandweer Bedragen x € 1.000	2013 rekening na wijz.	2014	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.644	1.776	1.541	1.566	1.564	1.564
Totaal lasten	1.644	1.776	1.541	1.566	1.564	1.564
Totaal baten	21	0	0	0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves	1.624	1.776	1.541	1.566	1.564	1.564
Mutaties reserves:						
Resultaat na mutaties reserves	1.624	1.776	1.541	1.566	1.564	1.564

Toelichting

De bijdrage aan de VeiligheidsRegio Drenthe (VRD) wordt voor 2015 € 145.000 lager maar voor de jaren erna weer € 26.000 hoger. Door overdracht van het materiaal aan de VRD worden de kapitaallasten € 124.000 lager. Voor 2015 moet meer onderhoud gepleegd worden aan de brandweergarages.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programma

Deelprogramma

Onderwijs en Jeugd

Onderwijs huisvesting
Lokaal onderwijsbeleid
Lokaal jeugdbeleid

Programmadoelstelling

Een optimaal opleidings- en ontwikkelingsniveau voor jongeren en volwassenen door de zorg voor het onderwijs en het bieden van een volwaardige plaats in de samenleving, zowel in fysiek als in sociaal opzicht.

Beleidskader

- Jeugdnota Talenten in Midden-Drenthe 2010-2013
- Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP), geactualiseerd in 2013
- Kadernota Lokaal Onderwijsbeleid 2006-2010 Leren, ontwikkelen en meedoen
- Actieplan Jeugd en Zorg
- Beleidsplan Spelen in Midden-Drenthe (2011)
- Coalitieakkoord 'Samen aan de slag voor een sociaal en duurzaam Midden-Drenthe (2014-2018)'

Coalitieakkoord

- Er wordt gestart met de plannen voor het onderwijs in kindcentra op twee locaties in Beilen waarvan een in de woonservicezone.
- De middelen voor een nieuwe school voor Voortgezet Onderwijs worden in ieder geval tot 1 mei 2015 beschikbaar gehouden.
- De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de schoolgebouwen in het primair onderwijs wordt op een correcte manier overgedragen aan de schoolbesturen.
- Voortzetting van de plannen voor nieuwe huisvesting voor het Voortgezet Onderwijs in Beilen. Door inbreng vanuit de scholen moet de nieuwe gezamenlijke huisvesting een aantoonbare versterking van kwaliteit gepaard aan efficiencyvoordelen opleveren.

Relatie met andere programma's

- Veiligheid
- Zorg en welzijn

Ontwikkelingen

Begin 2009 is het rapport Verslag visievorming Brede Scholen in Midden-Drenthe verschenen. De vorming van Brede Scholen in grotere kernen, de behoefte aan voor- en naschoolse opvang van werkende ouders en demografische ontwikkelingen dwingt de gemeente, instellingen en bewoners om na te denken over de beschikbaarheid van basisonderwijs en andere voorzieningen in kleine dorpen. Dat heeft ertoe geleid dat in Hoogersmilde, Bovensmilde en Hijken brede scholen tot stand zijn gekomen. Westerbork is gereed volgens de planning in 2015.

Met de veranderende rol van de gemeente op het terrein van het openbaar onderwijs is het tijd geworden om de rol van de gemeente in het lokaal onderwijs beleid te herijken. Er zal in 2015 een nieuwe nota Lokaal Onderwijsbeleid worden aangeboden aan de raad.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Onderwijs huisvesting

Ontwikkelingen

Het medio 2007 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) met daarin de gemeentelijke visie op onderwijshuisvesting, vormt de basis voor de onderwijshuisvesting voor de periode tot en met 2017. Uitgangspunt bij de bouw van nieuwe schoolgebouwen is dat in of rond deze gebouwen zoveel mogelijk voorzieningen worden geclusterd en dat openbaar en bijzonder onderwijs gezamenlijk optrekken. Nadrukkelijk is en wordt daarbij gekeken naar combinaties met andere functies in bijvoorbeeld

een brede school. Ingaande 2015 wordt het (groot) onderhoud buitenkant overgeheveld van gemeente- naar schoolbesturen.

Vanaf 2015 wordt begonnen met de planvorming van een kindcentrum in Beilen in de woonservice zone.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
Behouden van een breed onderwijsaanbod (basis- en voortgezet onderwijs) in Midden-Drenthe door:	
1.	nieuwbouwprojecten onderwijs/kindcentra

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Stichting Openbaar Basisonderwijs Midden – Drenthe: Jaarrekening.	Jaarlijks, 3e kwartaal	rc Zorg en Welzijn / raad

Wat gaan we daar voor doen?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Visievorming leefbaarheid kleine dorpen Stuurgroep Leefbaarheid / Onderwijs	doorlopend
2.	Concrete invulling onderwijshuisvesting basisonderwijs Westerbork	
	• Nieuwbouw MFA Westerbork	2011-2015

Wat mag het kosten?

Onderwijs huisvesting	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	80	100	0	0	0
Bestaand beleid	1.962	2.058	1.974	1.951	1.917	1.872
Totaal lasten	1.962	2.138	2.074	1.951	1.917	1.872
Totaal baten	53	9	9	9	9	9
Resultaat voor mutaties reserves	1.909	2.129	2.065	1.942	1.907	1.863
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	22	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	379	11	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-357	-11	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	1.552	2.118	2.065	1.942	1.907	1.863

Toelichting

Via het bestedingsplan 2015 is incidenteel € 100.000 beschikbaar gesteld als voorbereidingskosten voor de verplaatsing van de HarmSmeengeschool en de Eshorst.

De budgetten voor het huisvestingsprogramma (totaal € 63.000) komen te vervallen omdat deze taak inclusief de rijksmiddelen is overgegaan naar de schoolbesturen.

Reserves

In 2014 is € 11.170 beschikbaar gesteld voor afbraak schoolgebouwen.

Voor dit deelprogramma wordt vanaf 2015 niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Lokaal onderwijsbeleid

Ontwikkelingen

Uit de rijksvergoeding voor de volwasseneneducatie mogen vanaf 2013 geen cursussen van de buurtacademies meer bekostigd worden. Hierdoor vervalt een aanzienlijk deel van de financiering van de cursussen van de buurtacademies. De coördinator van de buurtacademies heeft in samenwerking met de 17 lokale werkgroepen een lokaal kennisnetwerk opgezet, waardoor uitwisseling van cursussen en activiteiten veel beter mogelijk is.

In 2015 blijven de activiteiten van de Stuurgroep vooral gericht op:

- Voortbestaan van de werkgroepen Buurtacademie in 17 dorpen in Midden-Drenthe.
- Behoud van lokale educatieve activiteiten via de Buurtacademie.
- Onderzoeken mogelijkheden om het educatieve aanbod uit te breiden.
- Financieringsmogelijkheden

Met ingang van het schooljaar 2015-2016 zal in overleg met de LEA-partners (Lokale Educatieve Agenda) opnieuw invulling worden gegeven aan de voor- en vroegschoolse educatie.

Er komt in 2015 een nieuwe nota Lokaal Onderwijsbeleid.

Wat willen we bereiken?

Voortzetten van effectief beleid uit voorgaande jaren op basis van de lokale educatieve agenda en de kadernota Leren, ontwikkelen en meedoen, in samenwerking met schoolbesturen en overige instellingen.

Algemene doelstellingen	
1.	Vroegtijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden bij peuters.
2.	Voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan.
3.	Het bieden van en vergroten van de mogelijkheden voor volwasseneneducatie.

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering Vroegtijdige en Voorschoolse Educatie door peuterspeelzalen.	Doorlopend
	Volgen en bijsturen van de uitvoering.	Doorlopend
2.	Inzet handhaving leerplicht op de mbo-scholen in Groningen (Noorderpoort College)	Doorlopend
	Uitbreiding handhaving leerplicht op mbo-scholen in Hoogeveen (Alfa College)	2015
	Toezicht op naleving van de Leerplichtwet met meer aandacht voor preventie: deelname Zorg- en adviesteams, leerplichtsprekuren, voorlichting en project vmbo-mbo. Maatwerk voor risicojongeren en voortijdig schoolverlaters (vsv).	Doorlopend
	Aanmelding voortijdige schoolverlaters bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voor ondersteuning en begeleiding. VSV-overleg	Doorlopend
3.	In stand houden en ontwikkelen buurtacademies.	Doorlopend

Wat mag het kosten?

Lokaal onderwijsbeleid	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	1.697	1.793	1.889	1.921	1.955	1.984
Totaal lasten	1.697	1.793	1.889	1.921	1.955	1.984
Totaal baten	101	101	101	101	101	101
Resultaat voor mutaties reserves	1.595	1.693	1.788	1.821	1.855	1.884
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	47	30	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	47	30	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	1.642	1.722	1.788	1.821	1.855	1.884

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op lokaal onderwijsbeleid is het budget vanaf 2015 met € 30.000 verlaagd.

De budgetten voor het schoolvervoer worden jaarlijks met circa € 26.000 verhoogd. Voor uitvoering van het lokaal onderwijsbeleid zijn meer uren aan deze taken toegerekend.

Reserves

Vanaf 2015 worden er geen middelen meer aan de reserve Lokaal onderwijsbeleid toegevoegd omdat er geen directe bestemming tegenover staat (hoofdstuk bezuinigingen).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Lokaal jeugdbeleid

Ontwikkelingen

De 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden' is één van prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze preventieve jeugdtaken zijn de verantwoordelijkheid van de gemeente, samen met de 5 functies van het preventief jeugdbeleid: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot het hulpaanbod, licht-pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Deze taken in het kader van het *preventief jeugdbeleid* worden vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin aan de Nassaukade in Beilen verzorgd voor de gehele gemeente door de 3 kernpartners voor de jeugdzorg: jeugdgezondheidszorg (GGD), school-maatschappelijk werk (NoorderMaat) en Welzijnswerk Midden-Drenthe. Het CJG heeft haar deuren geopend op 16 september 2011.

Op 1 januari 2015 treedt de Jeugdwet in werking. De gemeente wordt verantwoordelijk voor het leveren van alle jeugdhulp. De verwachting is dat gemeenten door meer in te zetten op preventie en ambulante jeugdhulp, complexere en duurdere hulp kunnen voorkomen.

Alle gemeenten moeten op basis van de Jeugdwet een beleidskader en een verordening vaststellen die per 1 januari 2015 van kracht zijn. De basis en visie is verspreid over diverse documenten reeds vastgesteld. Ten tijde van het aanpassen van de teksten voor de begroting 2015 zijn de kadernota en verordening nog niet vastgesteld.

De 12 Drentse gemeenten en de provincie trekken gezamenlijk op, waarbij het visiestuk 'Als jeugd en toekomst tellen, nabij zijn en aansluiten' de basis vormt.

In 2013 is het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) door de raad vastgesteld. In dit document is uitgewerkt welke basisafspraken de huidige financiers van de jeugdzorg, de aanbieders en de 12 gemeenten in Drenthe hebben gemaakt. In 2014 is het Transformatieplan jeugdzorg vastgesteld door alle Drentse colleges. Het transformatieplan is een verdere uitwerking van het regionaal transitiearrangement.

Lokaal zijn ook uitgangspunten ten aanzien van de transities door de raad vastgesteld in een lokale structuur. In de lokale structuur is onder andere opgenomen dat we na de zomer 2014 gaan starten met jeugdteams in Beilen en Westerbork. In Smilde wordt al sinds medio 2013 gewerkt met een jeugdteam.

De doelstellingen van het jeugd beleid zijn gericht op preventieve activiteiten en een positieve benadering van de jeugd. Niet langer de focus leggen op de kleine groep die zorg behoeft maar juist het ontwikkelen van de talenten van het grootste deel van de groep. Zonder daarbij uiteraard de nodige hulpverlening uit het oog te verliezen.

In 2011 is het beleidsplan voor de speelvoorzieningen in Midden-Drenthe vastgesteld door de raad. Speerpunten waar de komende jaren aan gewerkt wordt zijn het aanbieden van voldoende speelvoorzieningen voor alle kinderen tot 14 jaar, waarbij gestreefd wordt naar een gevarieerd en uitdagend aanbod. Er komt meer aandacht voor natuurlijk spelen en bewegen in de openbare ruimte, om mede hierdoor het welzijn en de gezondheid van de jeugd in Midden-Drenthe te verbeteren. Bewonersparticipatie bij de speeltuinen blijft een centrale rol spelen. Voor de basisscholen zijn in 2014 extra speelcourts gerealiseerd in samenwerking met beide schoolbesturen.

Op 1 december 2008 is de Wet publieke gezondheid in werking getreden. De wet regelt onder meer de digitaliseringsplicht voor de jeugdgezondheidszorg en het elektronisch kinddossier (EKD).

Tot slot is de regelgeving voor kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) geharmoniseerd (wet OKE). Het rijksbeleid om tot verdere harmonisering van de voorschoolse voorzieningen te komen, is in ontwikkeling. Werkende ouders krijgen voor opvang in een voorschoolse voorziening (dus kinderopvang en peuterspeelzalen) recht op kinderopvangtoeslag van de belastingdienst. De gemeente mag zelf kiezen of zij iets blijft organiseren voor kinderen van ouders waarvan een ouder werkt of geen van beide ouders werkt. De gemeente Midden-Drenthe is onder andere over het voorgaande in gesprek met de Stichting Peuterspeelzalen Midden-Drenthe (SPMD) en hun samenwerkingspartners, waaronder het onderwijs en alle kinderopvangorganisaties. Doelstellingen van het overleg zijn om nieuw beleid op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie te formuleren. Een belangrijk onderwerp is de doorgaande lijn. De ontwikkelingen op rijksniveau worden zoveel mogelijk meegenomen in de ontwikkeling van het beleid.

Tot de zomer van 2015 is vastgelegd dat de SPMD het huidige beleid ten aanzien van VVE mag continueren in afwachting van het nieuw te formuleren beleid.

Wat willen we bereiken?

Optimale afstemming in de (lokale) zorg en hulp ten aanzien van opgroeien en opvoeden via het CJG. Gemeenten voeren de vrij toegankelijke zorg uit. Het gaat om:

- Informatie en advies aan jongeren en opvoeders;
- Het signaleren van problemen op het gebied van opvoeding en opgroeien;
- Het toeleiden naar de juiste zorg;
- Het bieden van licht pedagogische ondersteuning en;
- Coördinatie van zorg (Wmo prestatieveld 2).

Per 1 januari 2015 komt hier de verantwoordelijkheid voor de gespecialiseerde jeugdzorg bij. In 2014 ligt dat nog bij het rijk, provincie en zorgverzekeraars. De lichte jeugdhulp kan veelal lokaal geregeld worden. Voor de duurdere vormen van jeugdhulp wordt samengewerkt op (sub)regionaal of bovenregionaal niveau. Door meer in te zetten aan de voorkant (preventie, voorlichtingen en lichte ondersteuning), willen we duurdere vormen van zorg voorkomen. Een gezamenlijke doelstelling is om het aantal ondersteuningsvragen dat een beroep doet op de gespecialiseerde vormen van jeugdzorg terug te dringen.

Naast de ondersteuning bij opvoed- en opgroei problemen willen wij met het lokaal jeugd beleid een actieve deelname aan en de integratie van jongeren in de Midden-Drentse samenleving stimuleren en bevorderen. Concreet zetten wij daarbij in op:

- het behoud van de huidige jongerencentra en jeugdsozen (15), hangplekken en skatebanen(3);
- de verdere professionalisering van het peuterspeelzaalwerk. Deze professionalisering houdt in dat binnen de peuterspeelzalen de kinderen meer in hun doorgaande lijn en hun ontwikkeling worden gestimuleerd, onder meer door middel van het VVE-beleid;
- de realisatie en het behoud van speelvoorzieningen die voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen, waarbij participatie van bewoners zoveel mogelijk wordt gestimuleerd;
- deelname aan het Drentsbrede Veiligheidshuis Drenthe;
- uitvoeren van het project Gezinscoach, voor multiprobleemgezinnen.

Algemene doelstellingen	
1.	Verdere ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin als coördinatiepunt voor preventieve Jeugdzorgtaken.
2.	Actieve deelname aan en de integratie van jongeren in de Midden-Drentse samenleving bevorderen.
3.	Bevorderen van de ontwikkeling van de motoriek, de fysieke beweging en de sociale ontwikkeling bij kinderen.

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Verdere ontwikkeling CJG Nassaukade	Doorlopend
2.	Deelname Veiligheidshuis	Doorlopend
	Behoud jeugdsozen door bijdrage voor beheer en exploitatie	Doorlopend
	Vorbereidingen vestiging permanent jongerencentrum in Beilen	Doorlopend
	Subsidiëring peuterspeelzaalwerk	Doorlopend
3.	Uitvoeren vastgesteld speel(tuinen)beleid	Doorlopend
	Stimuleren zelfredzaamheid en participatie bewoners bij inrichting en onderhoud speelvoorzieningen	Doorlopend
	Vervanging, groot onderhoud en officiële inspecties speelvoorzieningen (zie ook paragraaf onderhoud kapitaalgoederen)	Doorlopend

Indicatoren		2011	2012	2013	2014
3.	Percentage overeenkomsten zelfredzaamheid (volgcijfer)	92%	92%	88%	90%

Wat mag het kosten?

Lokaal jeugdbeleid Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	rekening	na wijz.				
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	740	813	8.837	8.821	8.806	8.829
Totaal lasten	740	813	8.837	8.821	8.806	8.829
Totaal baten	9	11	12	12	12	12
Resultaat voor mutaties reserves	730	801	8.825	8.810	8.795	8.817
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	122	85	47	47
Saldo mutaties reserves	0	0	-122	-85	-47	-47
Resultaat na mutaties reserves	730	801	8.703	8.725	8.748	8.770

Toelichting

De kosten van de transitie jeugdzorg zijn hier begroot.

Het incidenteel budget voor aanbrengen speelvoorzieningen Nagtegaal Beilen vervalt na 2014.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programma

Deelprogramma

Bouwen, wonen en milieu

Ruimtelijke ontwikkeling
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting
Milieu

Programmadoelstelling

Voorwaarden scheppen voor een divers functioneel gebruik van de ruimte.
Zorgplicht voor een (milieuhygiënisch) goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Beleidskader

- Visiefilm 'Platteland leeft'
- Dorpsvisies Oranje, Spier, Hijken, Hooghalen
- Structuurvisie Westerbork
- Bestemmingsplannen
- Nota Grondbeleid
- Nota Nieuwe landgoederen in Midden-Drenthe
- Landschapsbeleidsplan
- Groenbeleidsplan
- Milieubeleidsplan Midden-Drenthe 2011-2014
- Kadernota toezicht en handhaving 2011-2014 Wabo
- Waterplan
- Beleidsplan recreatie en toerisme
- verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2011-2015
- Masterplan Beilen Centrum
- Beeldkwaliteitsplan Beilen (2009)
- Woonvisie (2010)
- Welstandsnota (2011)
- Woonplan Midden-Drenthe 2012-2020
- Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland Leeft' (2012)
- Afvalstoffenbeleidsplan (2012)
- Visie op Beilen (2013)

Coalitieakkoord

- We ontwikkelen een duurzaamheidsprogramma waarin we onder andere aandacht geven aan de mogelijkheden van fairtrade.
- We onderzoeken de mogelijkheden van een zonnepanelenpark.
- We houden bij de vaststelling van het bestemmingsplan voor het ETP-terrein nadrukkelijk rekening met de gevolgen voor de omgeving en het handhaven op de naleving van regels en afspraken.
- We stellen een uitvoeringsplan voor het oosten van Beilen vast.
- We geven uitvoering aan de visie op groen Beilen, onder andere in het centrum.

Relatie met andere programma's

Openbare ruimte

Ontwikkelingen

De Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland Leeft' is op 28 juni 2012 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit is het kader voor de ruimtelijke beleidsontwikkeling.

Op 12 december 2013 is de Visie op Beilen door de gemeenteraad vastgesteld.

Dit is het kader voor de ontwikkeling van Beilen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Ruimtelijke ontwikkeling

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het actualiseren van het totale bestemmingsplan arsenaal. Dit traject is medio 2013 afgerond en daarmee heeft de gemeente Midden-Drenthe aan de verplichting uit de Wet ruimtelijke ordening voldaan. Voor twee gebieden is gekozen voor het opstellen van een beheersverordening, als tussenoplossing richting een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan. Dit geldt voor het ETP/MERA terrein en voor het bedrijventerrein De Zuidmaten. Voor deze gebieden zullen alsnog bestemmingsplannen worden vastgesteld en de procedures voor deze plannen zullen naar verwachting in 2015 worden afgerond. Het is nu zaak om de bestemmingsplannen actueel te houden met het opstarten van een nieuwe cyclus, want het actualiseren van ruimtelijke plannen blijft een belangrijke taak.

Naast het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen zal ook worden gewerkt aan het opstellen en actualiseren van (structuur)visies om het beleid voor bepaalde kernen of gebieden richting te geven. Een aanvang hiermee is gemaakt met de op 12 december 2013 vastgestelde Visie op Beilen. In 2015 zal aan het uitvoeringsprogramma van deze visie verder invulling worden gegeven. Hierbij zijn de ontwikkelstrategie voor Beilen-Oost en concreet maken van een kwaliteitsimpuls belangrijke opgaven. Ook de gemeentelijke structuurvisie 'Platteland leeft!' welke op 28 juni 2012 is vastgesteld, zal in 2015 verder in uitvoering worden genomen.

Op afzienbare termijn zal de Wet ruimtelijke ordening worden vervangen door een nieuwe Omgevingswet. Het is van belang dat we ons tijdig voorbereiden op de gevolgen hiervan voor de gemeentelijke organisatie en voor de wijze van ruimtelijk ordenen.

Tenslotte is, naast het ontwikkelen van bovengenoemde ruimtelijke kaders, een zorgvuldige begeleiding en het bewaken van deze ruimtelijke kaders en de kwaliteit bij concrete projecten van groot belang. Te denken valt aan de Woonservicezone en omgeving in Beilen, de locatie Elzenlaan in Smilde, het project Schetsschuit in Nieuw-Balinge en diverse inbreidingslocaties in Westerbork.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
1.	Beschikbaarheid van actuele kaders als structuurvisies en bestemmingsplannen voor het voeren van een ruimtelijk beleid en kwaliteitsbewaking
2.	Handhaving ruimtelijke ordening overeenkomstig prioritering integrale handhaving. Prioriteiten toezicht en handhaving van: • activiteiten in afwijking van het bestemmingsplan • bouwen in afwijking van of zonder vergunning • slopen van monumenten zonder of in afwijking van vergunning en bouwwerken met asbest • toezicht tijdens de bouwfase bij bouwwerken, volgens prioritering

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Betrekken raad bij opstellen bestemmingsplannen en (structuur)visies	Doorlopend	rc Ruimte en Groen / raad
Bespreken jaarverslag Welstandscommissie	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc Ruimte en Groen / raad
Evaluatie prioritering integrale handhaving / prioriteitstelling handhavingsprogramma's (mede n.a.v. werkconferentie handhaving)	pm	pm

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Structuurvisie Gemeente Midden-Drenthe in uitvoering nemen	2012-2020
2.	Visie op Beilen in uitvoering nemen	2013-2020
3.	Handhaving overeenkomstig prioritering	Doorlopend

Overzicht lopende procedures nieuwe bestemmingsplannen(stand juli 2014)

Bestemmingsplan	Stand van zaken	Planning
De Zuidmaten	Ontwerpplan heeft ter inzage gelegen	Afronding procedure eerste helft 2015
Parapluplan Geluidszone De Zuidmaten	Ontwerpplan heeft ter inzage gelegen	Afronding procedure eerste helft 2015
De Breistroeken	Voorbereiding	Opstellen ontwerpplan eerste helft 2015
Orvelte	Voorbereiding	Opstellen ontwerpplan eerste helft 2015
ETP/Mera terrein	Tijdelijk stilgelegd	Opstellen ontwerpplan tweede helft 2015
Geluidswal Spier	Voorbereiding	Opstellen ontwerpplan tweede helft 2015
Spier	Voorbereiding	Opstellen ontwerpplan tweede helft 2015

De actualisatie van alle bestemmingsplannen is grotendeels afgerond. Het is nu zaak om de bestemmingsplannen actueel te houden met het starten van een nieuwe cyclus, want het actualiseren van ruimtelijke plannen blijft een belangrijke taak.

Het is van belang om steeds kritisch te kijken welke werkzaamheden uitbesteed moeten worden en welke werkzaamheden we als gemeente zelf kunnen doen. Op het gebied van het opstellen van bestemmingsplannen kunnen we inmiddels de plannen voor een groot deel zelf ter hand nemen. De bestemmingsplannen voor Hijken en Wijster zijn hier voorbeelden van, waarbij Hijken ook het beroep bij de Raad van State goed heeft doorstaan.

Naar verwachting zijn hier minder kosten mee gemoeid en hier is in de begroting rekening mee gehouden. Vanaf 2014 is het budget voor actualisering van bestemmingsplannen teruggebracht tot een jaarlijks bedrag van € 75.000.

Wat mag het kosten?

Ruimtelijke ontwikkeling Bedragen x € 1.000	2013 rekening na wijz.	2014	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	115	0	0	0
Bestaand beleid	1.469	1.461	1.132	1.132	1.132	1.132
Totaal lasten	1.469	1.461	1.247	1.132	1.132	1.132
Totaal baten	15	0	0	0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves	1.454	1.461	1.247	1.132	1.132	1.132
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	70	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	159	169	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-89	-169	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	1.365	1.293	1.247	1.132	1.132	1.132

Toelichting

Via het bestedingsplan 2015 is incidenteel € 115.000 beschikbaar gesteld voor het groot onderhoud van de Stefanustoren in Westerbork.

Voor het overige doet zich in de toekomst geen afwijkingen voor.

Reserves

De onttrekkingen in 2013 en 2014 betreffen het overhevelen van beschikbaar gestelde bedragen voor het actualiseren van bestemmingsplannen en alleen voor 2014 is € 30.000 overgeheveld voor de cultuurhistorische waardenkaart.

Vanaf 2015 wordt voor dit deelprogramma niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting

Ontwikkelingen

Het Woonplan Midden-Drenthe 2012-2020 geeft het gemeentelijke woonbeleid voor de komende jaren weer en bevat een kerngerichte uitwerking van het woonprogramma. Ook in 2015 geven we uitvoering aan ons woonbeleid. We voorzien in de woningbehoefte zoals geformuleerd in het Woonplan door de uitvoering van concrete woningbouwplannen en herstructureringsprojecten.

Het behouden en versterken van de leefbaarheid in de kernen en het inspelen op de komende veranderingen met betrekking tot het scheiden van wonen en zorg zijn daarbij belangrijke thema's. Voor de uitvoering van deze plannen en projecten werkt de gemeente nauw samen met andere partijen zoals projectontwikkelaars, woningcorporaties en zorginstellingen. De gemeente stuurt daarbij op hoofdlijnen (regierol) en zorgt in een aantal gevallen voor coördinatie tussen de partijen. Ons bouwprogramma stemmen we indien nodig af met de omliggende gemeenten.

Zoals aangegeven is de leefbaarheid van wijken en dorpen in de gemeente is een steeds belangrijker thema. De afgelopen periode hebben we als gemeente de eerste ervaringen opgedaan met het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in samenwerking met de wijken en een kernteam leefbaarheid. Hier gaan we in 2015 mee verder. De aanpak is integraal: we leggen een verbinding tussen in elk geval de sociale samenhang, de veiligheid en de ruimtelijke omgeving.

De woningmarkt lijkt zich voorzichtig te herstellen. Dit is ook merkbaar in het aantal aanvragen voor een starterslening. In 2014 hebben we in de eerste helft van het jaar al aan dertien starters een lening verstrekt voor de aankoop van een eerste woning. We verwachten dat deze trend zich doorzet naar 2015.

In 2014 zijn de prestatieafspraken met woningcorporaties Actium en Woonservice ondertekend. De komende periode gaan we aan de slag met het uitvoeringsprogramma.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil in 2020 de hieronder genoemde (algemene) doelstellingen uit de Woonvisie en het Woonplan Midden-Drenthe 2012-2020 bereiken hebben. We hanteren daarbij de volgende beleidskaders:

- Regierol gemeente Midden-Drenthe;
- Groeiende woon- en leefgemeente;
- Kwaliteit versus kwantiteit;
- Leefbaarheid en woonomgeving;
- Een leven lang wonen in Midden-Drenthe;
- Wonen, welzijn en zorg.

Algemene doelstellingen

1.	Bestaande (naoorlogse) wijken zijn gerenoveerd en goed onderhouden.
2.	Midden-Drenthe beschikt over een voldoende gevarieerd woningaanbod in alle kernen
3.	Midden-Drenthe beschikt over voldoende woningen in alle prijsklassen.
4.	Midden-Drenthe beschikt over flexibel gebouwde woningen, waardoor de woningen ook in de toekomst kunnen blijven voldoen aan de woonwensen van de inwoners.
5.	De starters uit Midden-Drenthe hoeven niet meer naar elders uit te wijken omdat er in Midden-Drenthe voldoende starterswoningen beschikbaar zijn.
6.	Midden-Drenthe is een nog aantrekkelijker woongemeente voor forenzen, door een uitgebreid infrastructureel netwerk, met als startpunt het verbeterde stationsgebied in Beilen.
7.	Midden-Drenthe beschikt over duurzame woningen en er wordt gebruik gemaakt van duurzame energiebronnen.
8.	Meer groen in en rond de dorpen.

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal opgeleverde woningen			112	55	56	47
Aantal opgeleverde recreatiewoningen			178	51	1	9
Aantal gesloopte woningen			47	22	22	104
Woningtoename (gebouwd - sloop)	117	163	65	33	34	-57
Aantal woningen per 31 december	1375	13922	13987	14020	14054	13976*

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	9					

* Bron 2013: BAG

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Informatie bouwgrondexploitatie vorig jaar	Jaarlijks, 2e kwartaal	rc Ruimte en Groen
Bespreken prestatieafspraken woningcorporaties	Volgt cyclus van Woonplan	rc Ruimte en Groen / raad
Informatie over voortgang woningbouwprojecten en functioneren woningmarkt Midden-Drenthe	Jaarlijks	rc Ruimte en Groen

Wat gaan we daar voor doen?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Vorbereiden en uitvoeren herstructurerings- en dorpsvernieuwingsprojecten / uitvoering woningbouwprogramma	Doorlopend
2.	Prestatieafspraken woningcorporaties: uitvoeringsprogramma	Volgt cyclus van Woonplan
3.	Actueel houden woonbeleid door organisatie woonconferentie met verschillende partijen uit de woon-, zorg- en welzijnssector.	Tweejaarlijks
4.	Uitvoeren actiepunten uit het Woonplan 2012-2020, onder andere: • In gesprek met corporaties en ontwikkelaars over nieuwbouwprogramma • Structureel overleg met de in de gemeente werkzame woningcorporaties, zorginstellingen, makelaars, ontwikkelaars en andere 'bij het wonen betrokken' partijen • Bijhouden van de gerealiseerde en voorgenomen woningproductie naar aantal, fase en samenstelling. • Bekijken of het wenselijk en noodzakelijk is om samen met de dorpen (inwoners) en maatschappelijke organisaties te onderzoeken hoe het gesteld is met de leefbaarheid in de kernen en hoe we deze, indien nodig, kunnen behouden en waar nodig versterken. • Zorg dragen voor een passend en gevarieerd woningaanbod voor senioren en zorgbehoevenden.	Tijdsperiode Woonplan

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal verleende startersleningen	3	0	4	3	3	3	13*

* Tot en met augustus 2014

Wat mag het kosten?

Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	4.988	3.764	3.028	2.677	2.796	2.491
Totaal lasten	4.988	3.764	3.028	2.677	2.796	2.491
Totaal baten	2.089	2.724	2.063	1.732	1.866	1.574
Resultaat voor mutaties reserves	2.899	1.041	965	945	930	916
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	395	59	0	0	0	0
Onttrekkingen	547	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-153	59	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	2.746	1.100	965	945	930	916

Toelichting

Vanuit onze dynamische kostprijsberekeningen zijn geplande meerjaren verwachtingen opgenomen van onze woningbouwterreinen.

Hiernaast zijn de opbrengst leges omgevingsvergunningen € 300.000 lager.

Reserves

Voor de bekostiging van diverse herinrichtingsprojecten is in 2013 voor € 547.000 beschikt over de reserves. Hiernaast is vanuit het plan Nagtegaal € 392.000 toegevoegd aan het fonds bovenwijkse voorzieningen.

Voor 2014 is toevoeging aan het kunstfonds (€ 2.000) en het fonds bovenwijkse voorzieningen (€ 57.000) geraamd.

Voor dit deelprogramma vindt vanaf 2015 geen toevoeging meer plaats aan een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Milieu

Ontwikkelingen

Voor de periode 2015-2018 wordt een nieuw duurzaamheidsprogramma opgezet. Dit is een voortvloeisel uit het coalitieakkoord 2014-2018.

In de periode 2013-2016 voert het waterschap Reest en Wieden baggerwerkzaamheden uit. Als aanliggende eigenaar hebben we een ontvangstplicht voor de vrijkomende bagger. Deze vrijkomende bagger moet verwerkt worden. Het verwerken hiervan brengt voor ons kosten met zich mee. Voor 2015 zijn deze kosten incidenteel opgenomen in het bestedingsplan. In 2016 zijn deze kosten incidenteel in de begroting opgenomen.

In 2014 is gestart met de voorbereidingen voor een nieuw gemeentelijk rioleringsplan. Het huidige plan loopt tot en met 2015. In het kader van het Bestuursakkoord water zal het rioleringsplan samen met de gemeenten Hoogeveen, Meppel, De Wolden, Westerveld, Steenwijkerland en het Waterschap Reest en Wieden opgesteld worden.

Door de ontwikkeling van renovatietechnieken kan de levensduur van het riool verlengd worden. Waar renovatie niet afdoende is, zal het riool vervangen moeten worden. Hiertoe wordt per jaar 25 kilometer (= 10% van het totaal) riool gereinigd, geïnspecteerd en beoordeeld.

Vervanging wordt bij voorkeur gedaan in combinatie met wijkverbetering, gebiedsontwikkelingen en capaciteitsvergroting (bijvoorbeeld afkoppelen). Voorbeelden hiervan zijn respectievelijk de Meester Weijersstraat in Bovensmilde, de ontwikkelingen in Westerbork en de Zuidmaten.

Naast het reguliere onderhoud van 850 gemalen wordt gezocht naar een verbetering van het drukrioolstelsel in gebied Lieveing, Makkum en Holthe.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
1.	- het opzetten van een nieuw duurzaamheidsprogramma 2015-2018 - een bijdrage leveren in de verduurzaming van de bestaande particuliere woningvoorraad in de gemeente.

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Vaststelling milieujaarverslag en programma	jaarlijks, 2e kwartaal	rc Ruimte en Groen / raad

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen	
Wat	Wanneer
Opstellen duurzaamheidsprogramma 2015-2018	2014-2015
Actualiseren afvalstoffenbeleid	2015
Opstellen vGRP 2016-2021	2014-2015

Het nieuwe duurzaamheidsprogramma wordt in 2014 en 2015 vormgegeven. Het exacte programma voor 2015 is daarom nog niet bekend.

Het afvalstoffenbeleid wordt in 2015 geactualiseerd voor de planperiode van 2016-2019. In dit plan wordt aangegeven hoe de landelijke doelstellingen voor afval preventie en hergebruik van ingezameld afval gerealiseerd kunnen worden.

Deze doelstellingen worden getracht via Markerein verband Drenthe breed te realiseren.

In de Raamovereenkomst verpakkingen is o.a. afgesproken dat de gemeenten een vergoeding krijgen voor de extra aanpak van zwerfafval.

Wat mag het kosten?

Milieu	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	7.496	7.052	7.394	7.456	7.110	7.220
Totaal lasten	7.496	7.052	7.394	7.456	7.110	7.220
Totaal baten	7.050	7.199	7.324	7.489	7.069	7.151
Resultaat voor mutaties reserves	447	-148	70	-34	42	70
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	79	0	0	3	0	0
Onttrekkingen	1.402	107	203	0	13	47
Saldo mutaties reserves	-1.323	-107	-203	3	-13	-47
Resultaat na mutaties reserves	-876	-254	-133	-31	29	23

Toelichting

In 2014 vervalt de vanuit 2013 overgehevelde bedrag (€ 49.000) voor de RUD en wordt de tegemoetkoming in de overhead RUD (2014: € 152.000 en 2015 € 70.000) afgebouwd.

De kosten voor het verwerken van vrijkomende bagger bij werkzaamheden waterschap Reest en Wieden zijn voor 2015 en 2016 verwerkt (2015: € 40.000, 2016: € 23.500).

De lasten en de baten nemen in 2015 toe door extra rijksmiddelen voor verduurzaming van de particuliere woningvoorraad voor de regio Drenthe. Voor de jaren 2014-2016 wordt jaarlijks een bedrag ontvangen van € 92.575. Voor 3 jaar is dat ruim € 277.000. Het bedrag wordt voor een deel ingezet voor een coördinator. Voor de invulling van het restant worden plannen ontwikkeld in samenspraak met de andere deelnemende gemeenten.

Reserves

In 2013 is extra afgeschreven op de boekwaarden riolering ten laste van de bestemmingsreserve verfijningsuitkering riolering en is beschikt over de bestemmingsreserve egalisatie tarief afvalstoffenheffing.

De toevoeging in 2013 heeft voor het grootste deel betrekking op de overheveling van budgetten van 2012 naar 2013.

Daarnaast is er gemuteerd in de bestemmingsreserve Bodemsanering.

Voor 2014 betreft het onder andere de onttrekking van de bestemmingsreserve egalisatie tarief afvalstoffenheffing om de afvalstoffenheffing kostendekkend in de begroting op te nemen. De onttrekking heeft hier ook verder betrekking op de overheveling van budgetten van 2013 naar 2014.

Voor 2015 wordt een onttrekking aan de egalisatiereserve tarief afvalstoffenheffing geraamd van € 203.000. De verwachte eindstand van de egalisatiereserve wordt dan € 106.000. De jaren daarna laten een relatief kleine mutatie zien van deze reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programmadoelstelling

Het zodanig inrichten van de openbare ruimte dat sprake is van een aantrekkelijk en leefbaar woonklimaat.

Beleidskader

- Landschapsbeleidsplan (2012)
- Groenbeleidsplan 2006-2015
- Strategie wegbeheer 2007-2011
- Gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP 2012)
- Nota begraafplaatsen(2004)
- Openbaar Verlichtingsplan (2013)
- Beleidsplan speelvoorzieningen 2011-2020

Coalitieakkoord

- Midden-Drenthe moet een beter cijfer in de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex krijgen. Ook bij het inrichten en beheeren van de openbare ruimte is duurzaamheid van belang. We richten ons in geval van vernieuwing en beheer van de openbare ruimte op maatregelen en oplossingen die de toekomst kunnen doorstaan.
- Wij realiseren ons dat de openbare ruimte van invloed is op de leefbaarheid voor de inwoners van Midden-Drenthe.
- De leefbaarheid wordt in samenwerking met de wijken en dorpen verder ontwikkeld. Dat gebeurt in samenhang met en volgend op het sociale beleid.
- De verhouding tussen samenleving en overheid verandert in de zin dat de eigen verantwoordelijkheid van (groepen) mensen sterker tevoorschijn komt. Ook in het beheer van de openbare ruimte is plaats voor initiatieven vanuit de samenleving. In ons beleid sluiten we zoveel mogelijk aan bij bewonersinitiatieven. Dat doen we transparant en als het nodig is ook met menskracht en/of geld.
- Er komt een uitvoeringsplan voor het Oosten van Beilen
- We geven uitvoering aan de visie op groen Beilen, onder andere in het centrum.
- We maken nieuwe beleidskeuzes voor het onderhoud van wegen, bruggen en groen. Daarbij hebben wegen in de bebouwde kom prioriteit. In dat beleid betrekken we ook de vraag welke wegen geschikt en noodzakelijk zijn voor welke functie. Daarnaast formuleren we nieuwe criteria voor het niveau van onderhoud.
- We heroverwegen de uitvoeringsmaatregelen en prioriteiten uit het GVVP waarvoor nog geen middelen beschikbaar gesteld zijn
- Voor zover we als lokale overheid een rol kunnen spelen, faciliteren we het openbaar vervoer en kijken daarbij in elk geval naar het stationsgebied in Beilen. Daarbij geven we ook aandacht aan de bereikbaarheid van scholen, waarbij de veiligheid van kinderen een belangrijk aandachtspunt is.
- We gaan een of meer pilots uitvoeren om een dorp verkeersbordvrij te maken, waardoor een dorp veiliger en mooier wordt en de kosten voor de gemeenschap iets lager worden.

Relatie met andere programma's

- Bouwen, wonen en milieu
- Onderwijs en jeugd
- Vrije tijd

Ontwikkelingen

De werkzaamheden die de gemeente in het kader van de openbare ruimte verricht, hebben voor een groot deel een beheersmatig karakter. Het gaat o.a. om werkzaamheden op het terrein van groen, begraafplaatsen, wegen en paden en verkeer. De activiteiten zijn gericht op het behoud van een aantrekkelijk leef-, werk- en woonklimaat. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen staan de middelen benoemd.

Dit programma richt zich vooral op de concrete doelstellingen om de woon-, werk- en leefomgeving in Midden-Drenthe nog aantrekkelijk te houden en waar mogelijk te verbeteren.

In het coalitieakkoord Midden-Drenthe 2014-2018 is afgesproken dat voor wat betreft het beheer van de openbare ruimte taakstellend wordt bezuinigd op groen (€ 150.000), verkeersborden (€ 3.000) en wegen, bruggen en verlichting (€ 125.000). Deze ombuigingen gaan we in het begrotingsjaar 2015 realiseren. Bij de verschillende begrotingsonderdelen geven we waar mogelijk aan hoe we dat gaan doen. Inzet zal, ondanks de schaarser wordende middelen, steeds zijn de openbare ruimte op voldoende niveau te houden. Meer en meer wordt het belang daarvan onderkend. Bezuinigd zal in 2015 worden op o.a. openbare verlichting (€ 50.000), klein onderhoud wegverhardingen (o.a. beperking inschakelen derden, € 25.000), groot onderhoud en kerntaken wegen (€ 50.000). Voor wat betreft de 'groene' bezuinigingen zal het gaan om een beperking van het onderhoud van de bermen (€ 20.000) en van plantsoenen en dergelijke (€ 130.000).

In deze bestuursperiode wordt een besluit genomen over de positie van Alescon. Aangezien Alescon met afstand onze belangrijkste uitvoerder is van het groenonderhoud heeft dit mogelijk gevolgen voor het beheer van de openbare ruimte.

Er is ruimte voor bewonersinitiatieven. In het beheer van de openbare ruimte gaan we ter uitvoering van het coalitieakkoord ook op zoek naar experimenten en pilots op het terrein van burgerparticipatie. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven.

Voor wat betreft de infrastructuur zullen we de komende jaren met name actief zijn in de kern Westerbork. De nieuwe multifunctionele accommodatie in Westerbork wordt in 2015 voltooid en de schoolroutes worden daarop aangepast. De verkeersafwikkeling door het centrum van Westerbork (Westeinde-Van Weezelplein-Hoofdstraat-Oosteinde) wordt verbeterd en het Van Weezelplein wordt met behoud van bestaande kwaliteiten heringericht en vernieuwd.

De visie op een groen Beilen krijgt de komende periode een verdere invulling. Dat zal naar verwachting nog deze bestuursperiode leiden tot concrete projecten. Hetzelfde geldt voor de visie op Oost Beilen. Als het gaat om vernieuwing en verbetering van de openbare ruimte is er de komende periode ook aandacht voor de revitalisering van het industrieterrein Zuidmaten en het stationsgebied te Beilen, de woonservicezone in het centrum van Beilen, een geluidswal en parkeervoorzieningen te Spier, de verbetering van het gebied achter de Schapendrift te Beilen, de renovatie van het park achter de Koepelkerk te Smilde en de renovatie van wijken/straten in Hoogersmilde en Bovensmilde.

Ter uitvoering van het GVVP wordt invulling gegeven aan de totstandkoming van 30- en 60-km/u zones, de verbetering van kruispunten langs het Oranjekanaal, de planvorming voor enkele nieuwe fietspaden en een rotonde aan de voet van de afrit van de A-28 bij de magazijnen van Jumbo te Beilen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Verkeer

Ontwikkelingen

Op 13 december 2012 is een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) vastgesteld waarin de beleidskaders en ambities tot 2020 zijn vastgelegd. De speerpunten in dit plan zijn:

- Invoering van 30 km/u en 60 km/u-zones en optimaliseren 50 km/u en 80 km/u wegen;
- Realiseren van ontbrekende fietsvoorzieningen;
- Aanpakken van onveilige verkeerssituaties, de zogenaamde "Black Spots";
- Het verbeteren van de bereikbaarheid door het treffen van maatregelen en het oplossen van knelpunten.
- Blijvend inzetten op gedragsbeïnvloeding (hiervoor is € 1 per inwoner beschikbaar).

Als voortvloeisel uit het GVVP is er voor vijf projecten geld beschikbaar gesteld:

- Realiseren 30- en 60 km/u-gebieden;
- Maatregelen voor drie kruisingen van het Oranjekanaal;
- Realisatie van een rotonde bij afslag 30 van de A28 (bij distributiecentrum Jumbo);
- Aanleg van een fietspad tussen Beilen en Hijken;
- Aanleg van een fietspad langs de Musels.

De bovenstaande projecten worden op dit moment voorbereid.

In navolging van het GVVP is een nieuw bewegwijzeringsbeleidsplan ontwikkeld. Insteek is een doelmatige en sobere bewegwijzering. Het coalitieakkoord geeft aan dat het aantal verkeersborden naar het minimumniveau gebracht moet worden. In 2015 maken we een start om aan beide bovenstaande aspecten invulling te geven, zodat met de huidige in omvang beperkte budgetten een maximaal resultaat behaald kan worden.

Een ander onderwerp uit het GVVP is de belijning. Vanwege landelijke en provinciale afspraken krijgen sommige wegen meer belijning dan voorheen. Dit betekent dat om binnen het huidige budget te blijven extra gekeken wordt of belijning noodzakelijk is op sommige wegen, en zo ja, welke belijning er toegepast wordt.

De uitbreiding van de zuivelfabriek Friesland Campina Domo vraagt om een andere ontsluiting van het bedrijventerrein De Zuidmaten, inclusief een veilige fietsverbinding naar het station. Aanvankelijk was de planning om deze nieuwe ontsluiting in 2014 te realiseren. Doordat de voorbereiding meer tijd vroeg lukt dit niet en vindt naar de verwachting de uitvoering plaats in 2015.

Om de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid van Westerbork te verbeteren ontwikkelen we concrete plannen. In 2014 zijn we gestart met het realiseren van fietsvoorzieningen ten behoeve van de MFA/brede school. De realisatie van aansluitende plannen, zoals de herinrichting van het tracé Westeinde-Hoofdstraat-Oosteinde en het Van Weezelplein vindt vanaf 2015 plaats. Met medewerking van de provincie geven we concreet gestalte aan de plannen rond de Brandenweg.

Er zijn zeven gemeentelijke bruggen over de Drentse Hoofdvaart (vier verkeersbruggen en drie fiets/voetgangersbruggen). Twee bruggen worden bediend door gemeentelijke brugwachters. De overige bruggen worden door de provincie bediend. De provincie rekent de kosten hiervoor door aan de gemeente. Doordat er in 2013 twee gemeentelijke brugwachters zijn uitgevallen en de bedieningstijden van de bruggen zijn verruimd en aangepast aan die van de provincie, worden er extra kosten gemaakt van circa € 27.500 (de bruggen worden nu bediend van 1 april tot 1 november). De extra kosten zijn in deze begroting nog niet verwerkt, omdat wij de meest kostenefficiënte manier nog aan het onderzoeken zijn.

Met de provincie is nog overleg gaande over de overname van de gemeentelijke bruggen (door de provincie) over de Drentse Hoofdvaart. De gemeente zou in ruil bruggen over de Beilervaart en het Oranjekanaal en het wegvak Beilen-Westerbork in eigendom en beheer verkrijgen.

Wat willen we bereiken?

Het verbeteren van (1) de verkeersveiligheid, (2) de bereikbaarheid en (3) de leefbaarheid.

Algemene doelstellingen	
1	Het terugdringen van het aantal ongelukken
2	Vermindering van het aantal verkeersslachtoffers
3	Het verbeteren van de bereikbaarheid
4	Het realiseren van ontbrekende fietsvoorzieningen
5	Het oplossen van knelpunten GVVP
6	Het ontwikkelen van station Beilen tot overstappunt (OV-knooppunt)
7	Het verbeteren van de bereikbaarheid en leefbaarheid in Beilen
8	Het verbeteren van de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid in Westerbork

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Uitvoering GVVP	t/m 2020	College/raad

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1	Aanpak projecten uit de projectenlijst GVVP; afhankelijk van beschikbaar gestelde middelen uit het bestedingsplan en provinciale subsidie	Doorlopend
	(Regionale) aanpak beïnvloeding verkeersgedrag • Drents verkeersveiligheidslabel • Subsidieering verkeersouders per school • Motorrijvaardigheidstraining	Doorlopend

Doelstellingen		
	- Clinic Veilig uitgaan - Seniorenritten / verkeersmarkt senioren - Dode Hoek projecten - School-thuisroute brugklas - Gordelcontrole bij scholen	
2	Opwaarderen ontsluiting De Zuidmaten	2015
3	Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid Westerbork	vanaf 2014

Indicator: aantal verkeersslachtoffers **	2010*	2011*	2012*	2013*
Verkeersgewonden (alle wegen in gemeente)	14	1	2	
verkeersdoden(alle wegen in gemeente)	-	9	4	
Verkeersgewonden (gemeentelijke wegen)	10	1	-	
Verkeersdoden (gemeentelijke wegen)	-	4	3	

* Vanaf 2010 is de registratiegraad en de wijze van registreren van ongevallen door de politie aanzienlijk gewijzigd en versoberd, waardoor deze getallen niet te vergelijken zijn met de jaren ervoor en niet representatief zijn.

** Deze gegevens worden jaarlijks (meestal rond de zomer) over het verstreken jaar aangeleverd door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat.

Wat mag het kosten?

Verkeer	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	216	80	80	80	80
Bestaand beleid	4.399	4.684	4.313	4.253	4.202	4.146
Totaal lasten	4.399	4.900	4.393	4.333	4.282	4.226
Totaal baten	247	16	15	19	15	15
Resultaat voor mutaties reserves	4.152	4.884	4.378	4.314	4.266	4.211
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	0	163	0	0	0	0
Onttrekkingen	371	737	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-371	-574	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	3.781	4.310	4.378	4.314	4.266	4.211

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op verkeersborden is het budget vanaf 2015 met € 3.000 verlaagd. Voor wegen, bruggen en verlichting is het budget vanaf 2015 met € 125.000 verlaagd.

In het bestedingsplan is een krediet van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor de Brandenweg in Westerbork. Voor het afdekken van de hieruit voortvloeiende kapitaallasten is het budget structureel met € 80.000 verhoogd (nieuw beleid).

Reserves

In 2014 is voor diverse infrastructurele werken een beroep gedaan op de B-reserve. De toevoeging in 2014 heeft betrekking de nieuwe bestemmingsreserve Uitvoering beleidsplan openbare verlichting. In 2015 wordt voor dit deelprogramma niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Groen

Ontwikkelingen

In het coalitieakkoord voor de periode 2014-2018 is afgesproken dat voor het deelprogramma minder budget beschikbaar wordt gesteld. De effecten daarvan zullen zichtbaar worden. Het streven is uiteraard wel om de kwaliteit van de leefomgeving voor zover mogelijk op peil te houden, omdat dit van directe invloed is op de leefbaarheid van bewoners en de beleving van bezoekers.

We willen daarom de onderhoudsniveaus niet onder het huidige basisniveau laten zakken. Om toch de bezuinigingen te kunnen effectueren zullen bepaalde groentypen worden aangepast naar een goedkoper te onderhouden groentype. Te denken valt bijvoorbeeld aan het omvormen van plantstroken naar gras en het minder maaien van gras, waar dit functioneel kan.

In het coalitieakkoord 2014-2018 is voor Groen het volgende aangegeven:

- een structurele bezuiniging van € 150.000 (10%) op groenonderhoud
- openbare ruimte op een voldoende niveau onderhouden
- nieuwe beleidskeuzes maken voor het onderhoud van groen
- uitvoering geven aan de visie op groen Beilen

Beleid

Voor het groen binnen de bebouwde kommen is het Groenbeleidsplan richtinggevend. Voor het groen buiten de bebouwde kommen, geeft het Landschapsbeleidsplan de kaders aan.

Groenbeleidsplan

Op basis van het Groenbeleidsplan 2006-2015 zijn de afgelopen jaren verouderde plantvakken gerenoveerd en is op diverse plekken de groenstructuur versterkt. Uitgangspunt is dat overleg en wensen van bewoners mede bepalend zijn voor de inrichting. Het versterken van de groenstructuur en renovatie van oudere plantsoenen gebeurt zoveel mogelijk met inspraak van bewoners. Dit is in Bovensmilde, Hoogersmilde, Smilde, Hooghalen en Hijken gedaan: aan de hand van een groenplan is het groen in deze dorpen verbeterd en zijn vele nieuwe bomen en heesters geplant. Er is momenteel geen structureel budget meer voor de renovatie en verbetering van het groen. In de gevallen dat renovatie en verbetering wel nodig zijn zal aanvullend budget beschikbaar moeten worden gesteld.

Het Groenbeleidsplan loopt in 2015 af. We wegen dan af hoe we dit verder invullen. Daarbij zal naar verwachting meer worden ingezet op duurzaamheid en ecologisch groenbeheer en mogelijkheden voor experimenten met zelfbeheer.

Visie op groen Beilen

Er worden plannen uitgewerkt voor een visie op Beilen, waarbij voor de bestaande kom van Beilen gestreefd wordt naar een groenere beleving van Beilen.

Landschapsbeleidsplan

In 2012 is het Landschapsbeleidsplan geactualiseerd. Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke eigendommen in het buitengebied moet hierop worden aangepast. Daarbij gaat het vooral om bermen, sloten, bomen, bosplantsoen en houtwallen.

Groenonderhoud

Binnen de bebouwde kommen geldt dat het groenonderhoud wordt aanbesteed met beeldbestekken, waarbij is beschreven wat de gewenste kwaliteit is. Op basis van het vastgestelde Groenbeleidsplan zijn de onderhoudsniveaus bepaald. Het onderhoudsniveau is door bezuinigingen op de meeste plekken teruggebracht naar een basisniveau. Alleen op de plekken waar een bijzondere representativiteit is gewenst, wordt een hoger onderhoudsniveau toegepast.

Het groenonderhoud vindt plaats in overeenstemming met de Flora- en Faunawet, volgens de gedragscode 'Bestendig beheer (gemeentelijke) groenvoorzieningen'.

Wat willen we bereiken?

Beschikken over aantrekkelijke en functionele openbare groenvoorzieningen.

Algemene doelstellingen

1.	Beschermen en versterken van de hoofdgroenstructuur.

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering Groenbeleidsplan: per jaar wordt, i.o.m. de bewoners, een gedeelte van het groenareaal aangepakt.	doorlopend
2.	Bestekken voor het groenonderhoud op basis van gewenste kwaliteit per m ² in alle bebouwde kommen.	Jaarlijks
3.	Ontwikkelen beheerplan landschappelijke beplantingen, bermen en sloten.	2015

Wat mag het kosten?

Groen Bedragen x € 1.000	2013 rekening	2014 na wijz.	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	160	0	0	0
Bestaand beleid	3.459	3.594	3.041	3.123	3.154	3.184
Totaal lasten	3.459	3.594	3.201	3.123	3.154	3.184
Totaal baten	92	63	63	64	64	65
Resultaat voor mutaties reserves	3.367	3.532	3.138	3.059	3.090	3.119
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	115	175	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-115	-175	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	3.252	3.357	3.138	3.059	3.090	3.119

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op groen in de openbare ruimte is het budget vanaf 2015 met € 150.000 verlaagd.

In het bestedingsplan is € 160.000 beschikbaar gesteld voor renovatie van het park en de naaste omgeving achter de Koepelkerk te Smilde.

Het benodigde bedrag is bestemd voor de aankoop van grond, het verbeteren van de paden, renovatie van het plantsoen en aanbrengen van drainage. Daarnaast worden de gedenksteden op de oude begraafplaats verwijderd.

Reserves

In 2014 wordt € 175.000 aangewend voor ontwikkeling woonservicezone in Beilen. Dit betreft middelen die vanuit 2013 zijn overgeheveld naar 2014.

Vanaf 2015 wordt voor dit deelprogramma niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Begraafplaatsen

Ontwikkelingen

In het coalitieakkoord is een ombuiging opgenomen van € 40.000 voor het onderwerp lijkbezorging. Door diverse maatregelen in de kosten en de baten van de lijkbezorging wordt dit bedrag taakstellend omgebogen. Gezocht wordt naar mogelijkheden zonder dat de leges hoeven worden verhoogd. Voor het jaar 2015 gaat het om een bedrag van € 10.000. Het is het voornemen dit bedrag te realiseren door een beperking van het budget dat beschikbaar is voor het vergroten van de capaciteit van urnenmuren. Overigens wordt dat in het reguliere overleg nog besproken met de begrafenisverenigingen in de gemeente. Dan worden ook de verder te treffen bezuinigingen in beeld gebracht.

De begraafplaats Kyllot te Smilde is bijna vol. De begraafplaats Kerkenveld kan dan weer in gebruik worden genomen. Om te zorgen dat de begraafplaats overal goed toegankelijk is wordt de halfverharding van de hoofdpaden verbeterd, in 2014 is hiermee een start gemaakt en dit jaar worden deze werkzaamheden afgerond. Deze begraafplaats wordt ook veel gebruikt als wandelpark en als doorgaande route naar het Kyllotbos, begraafplaats Kyllot en het volkstuintencomplex.

Op een aantal begraafplaatsen bevinden zich sterk verwaarloosde gedenktekens welke zijn uitgegeven voor onbepaalde tijd. Een groot aantal gedenktekens wordt niet meer onderhouden doordat de nabestaanden inmiddels ook zijn overleden. Hierdoor raken deze graven sterk in verval. Dit geeft een rommelig beeld waaraan bezoekers zich storen. De sterk vervallen gedenktekens bemoeilijken ook het dagelijks onderhoud aan de begraafplaats zoals maaiwerkzaamheden. Voordat deze gedenktekens daadwerkelijk kunnen worden verwijderd wordt er een vermelding bij het graf geplaatst. Inmiddels zijn de vervallen graven op de begraafplaats Torenlaan te Beilen en op begraafplaats Kerkenveld geïnventariseerd. Als zich na de gebruikelijke communicatie procedure geen rechthebbenden hebben gemeld om deze gedenktekens te herstellen, kunnen deze vervallen gedenksteden worden verwijderd.

In overleg met de Historische vereniging Beilen e.o. is er een plan gemaakt om de begraafplaats Torenlaan een betere uitstraling te geven. Een onderdeel hiervan is het vervangen van het oude houten hek langs de begraafplaats. Hiermee wordt een start gemaakt.

Wat willen we bereiken?

In de toekomst kunnen blijven voldoen aan de vraag naar graven, urnengraven en –nissen op de huidige begraafplaatsen. Dit wordt gerealiseerd door het verwijderen van grafmonumenten die niet zijn verlengd dan wel waarvan afstand is gedaan. Wanneer nodig kunnen de graven weer opnieuw worden uitgegeven. Hierdoor blijft de capaciteit van de huidige begraafplaatsen voldoen aan de vraag en zijn er in de toekomst geen nieuwe uitbreidingen nodig. De begraafplaatsen worden hierdoor efficiënter gebruikt waardoor de kostendekkendheid wordt verbeterd.

Algemene doelstellingen

De capaciteit van de bestaande begraafplaatsen handhaven. Zorg dragen voor voldoende graven, urnengraven – en nissen.

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Opstellen lijst bijzondere en cultuurhistorische graven	doorlopend	
Voorbereiden en indien noodzakelijk opruimen sterk verwaarloosde gedenktekens op de begraafplaats Torenlaan te Beilen	Start 2012	2017
Voorbereiden en indien noodzakelijk opruimen sterk verwaarloosde gedenktekens op begraafplaats Kerkenveld te Smilde	Start 2013	2018

Wat gaan we daar voor doen?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Overleg met begrafenisverenigingen	Periodiek
2.	Beheerswerkzaamheden aan groenvoorzieningen, paden en opstallen	Doorlopend
3.	Onderhouden oorlogsgraven en gedenkmonumenten	Doorlopend
4.	Leggen van bloemen en kransen i.v.m. dodenherdenking	Jaarlijks
5.	Verwijderen van grafmonumenten waarvan de rechten zijn vervallen	Periodiek

Wat mag het kosten?

Begraafplaatsen	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	751	754	716	720	723	725
Totaal lasten	751	754	716	720	723	725
Totaal baten	467	427	435	443	450	459
Resultaat voor mutaties reserves	284	326	281	277	273	266
Mutaties reserves:						
Resultaat na mutaties reserves	284	326	281	277	273	266

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op lijkbezorging is het budget vanaf 2015 met € 10.000 verlaagd.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programma

Deelprogramma

Vrije tijd

Sport
Recreatie
Cultuur

Programmadoelstelling

Het bieden van faciliteiten en het creëren van voorwaarden voor een zinvolle invulling van de vrije tijd van inwoners en bezoekers van de gemeente.

Het doel van het programma is samen Midden-Drenthe op de toeristische kaart zetten. Het meetbare doel is 10% meer economische bedrijvigheid in Midden-Drenthe in 2020. Het middel om dit te bereiken is het ontwikkelen van Recreatie & Toerisme (meer bezoekers betekent meer bestedingen en zo meer werkgelegenheid).

Beleidskader

- Toeristisch recreatief ontwikkelingsplan
- Cultuurnota 2010–2013
- Sportnota 2008-2013
- Werkplan Recreatie & Toerisme 2010
- Beleidsnotitie Toeristische Informatievoorziening Midden-Drenthe
- Beleidsplan Buitensportaccommodaties 2013
- Coalitieakkoord 'Samen' 2014-2018

Coalitieakkoord

- We gaan met de sport verenigingen onderzoeken of en waar nieuw sportbeleid wenselijk is.
- We stimuleren het zelfbeheer van sportaccommodaties.
- Een belangrijke economische tak vormt recreatie en toerisme. Wij zullen daarom het bestaande beleid voor de periode 2008-2017, zoals we dat onder andere in samenspraak met de VTRB vormgeven, voortzetten.
- We stimuleren het ontwikkelen van een knooppuntennetwerk voor wandelaars in samenwerking met de sector.
- We willen kunst en cultuur toegankelijk laten zijn voor zo veel mogelijk mensen. In het cultuurbeleid leggen wij ook een accent op de verbinding met onze eigen tradities en geschiedenis. We ontwikkelen nieuw cultuurbeleid.

Relatie met andere programma's

- Bouwen, wonen en milieu
- Openbare ruimte

Ontwikkelingen

In 2012 is een onderzoek gedaan naar de hoogte van de sporttarieven en naar de hoogte en de opbouw van de vergoeding voor zelfbeheer van sportaccommodaties. De raad heeft hiervoor beleid geformuleerd. Op basis van deze uitkomsten zullen in de toekomst tarieven worden vastgesteld en afspraken worden gemaakt met de sportverenigingen over bijvoorbeeld de mogelijkheden voor zelfbeheer.

De huidige cultuurnota is aan het einde van zijn cyclus. In 2015 moet een nieuwe cultuurnota het licht zien.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Sport

Ontwikkelingen

Het deelprogramma Sport omvat een groot aantal beheersmatige activiteiten. Deze activiteiten zijn belangrijk voor het in stand houden van de diverse voorzieningen als sporthallen en zwembaden. Informatie hierover staat opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Op basis van de visiefilm Platteland leeft! wil de raad 'nuchter' omgaan met sportvoorzieningen: in stand houden als daar een redelijk aantal sporters gebruik van zal maken.

In juni 2013 is nieuw beleid vastgesteld voor de sportaccommodaties buitensport. Vanaf juli 2013 wordt uitwerking gegeven aan het nieuw beleid waarbij de nadruk op zelfbeheer ligt.

Uitvoering regeling "Brede impuls combinatiefuncties". Deze door het rijk gesubsidieerde regeling bestaat uit:

1. het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod (via buurtsportcoaches);
2. de lokale sport- en beweegaanbieders interesseren om meer sport- en beweegaanbod op lokaal niveau te ontwikkelen. Medio oktober 2013 is met de uitvoering van de regeling gestart.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen

1.	Het verantwoord in stand houden van sportaccommodaties en promotie van het sport- en beweegaanbod.
2.	De inwoners van de gemeente Midden-Drenthe te stimuleren tot (actieve) sportdeelname en te streven naar een gezonde levensstijl.

Wat gaan we daar voor doen?

	Doelstellingen	Wanneer
	Wat	Wanneer
1.	Met de betrokken basissportverenigingen wordt op individuele basis het nieuwe beleid vertaald en geprobeerd maatwerk te verlenen.	01-07-2013 t/m 01-07-2015
2.	Opstellen nieuwe Sportnota	2016
3.	Uitvoering regeling "Brede impuls combinatiefuncties"	Eind 2013-2015

Wat mag het kosten?

Sport	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	3.627	3.987	3.567	3.584	3.610	3.590
Totaal lasten	3.627	3.987	3.567	3.584	3.610	3.590
Totaal baten	914	977	985	1.004	1.022	1.041
Resultaat voor mutaties reserves	2.713	3.010	2.582	2.580	2.589	2.550
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	45	0	40	40	40	40
Onttrekkingen	60	224	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-15	-224	40	40	40	40
Resultaat na mutaties reserves	2.698	2.786	2.622	2.621	2.629	2.590

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling op sport is het budget vanaf 2015 met € 11.000 verlaagd.

In 2014 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor accommodaties buitensport: € 50.000 en Sport Drenthe: € 11.000

Reserves

De jaarlijkse mutaties betreffen de toevoegingen aan of de onttrekkingen uit de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen. Als gevolg van jaarlijks wisselende onderhoudswerkzaamheden kunnen de mutaties fluctueren. Vanaf 2015 is een jaarlijkse toevoeging begroot van € 40.000. Hiernaast is in 2014 € 125.000 bestemd voor de aanleg van het kunstgrasveld Smilde.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Recreatie

Ontwikkelingen

Het is belangrijk om in te spelen op de wensen en behoeften van de consument. Vraag gestuurd werken i.p.v. aanbod gestuurd. En in tijden als deze is dat nog belangrijker omdat de consument kritischer is op het gebied van uitgaven.

De samenwerking tussen het bedrijfsleven en overheden kan verder worden versterkt zodat de kwaliteit van toeristische voorzieningen verder verbeterd kan worden en gewaarborgd blijft.

Gewerkt wordt met de marsroute 2012-2015, een meerjaren aanjaagprogramma, een gezamenlijk initiatief van de gemeente en het toeristisch platform. Doel: meer bezoekers, die langer blijven en vaker terugkomen!

Wat willen we bereiken?

Door het scheppen van goede randvoorwaarden wil de gemeente de komende 10 jaar:

- De groei van de werkgelegenheid in de toeristische sector bevorderen. Het streven is een groei van 10%. Ten opzichte van 2006 (banen van 12 uur of meer in de toeristische sector) betekent dit een toename met 60 banen op jaarbasis.
- Ruimte bieden voor groei van zowel kleinschalige als grootschalige activiteiten.
- De kwaliteit van de recreatieve voorzieningen verbeteren en goed inpassen in het Midden-Drentse landschap.
- Midden-Drenthe promoten als een aantrekkelijke toeristische gemeente.
- Toename van het aantal toeristen en activiteiten in Midden-Drenthe. Het streven is een groei van 5% ten opzichte van 2006.
- De vaarrecreatie meer laten bloeien.
- Evenwicht scheppen tussen vraag en aanbod van voorzieningen en een goede samenwerking tussen de aanbieders.
- Een goed wandelknooppuntensysteem door de gehele gemeente.

De gemeente vervult een proactieve rol, schept voorwaarden, faciliteert en jaagt ontwikkelingen aan, maar ondernemers moeten het uiteindelijk zelf doen!

Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Aantal banen van ≥ 12 uur (dit wordt 1 keer in de 3 jaar berekend)	951 (=2007)	1350	928	928	928	950
Aantal dagtoeristen	725.000	725.000	600.000	600.000	600.000	650.000
Aantal overnachtingen	632.000	638.579	691.110	748.380	751.552	695.000
Stijging t.o.v. voorgaand jaar		1,0%	8,2%	8,4%	0,4%	-7,5%

* In de najaarsnota 2014 is het aantal overnachtingen bijgesteld i.v.m. een lager aantal overnachtingen in vakantiepark Speelstad Oranje.

Wat gaan we daar voor doen?

Momenteel is de trend in Recreatie & Toerisme dat de bezoeker een compleet plaatje verwacht met een gericht aanbod dat past bij zijn specifieke wensen en persoonlijke waarden. Bij het inzetten van acties is het behalen van zichtbare resultaten van groot belang. Het doel is te laten zien dat ons platteland leeft door een compleet verhaal te bieden door de losse puzzelstukjes (accommodatie, restaurant, attractie, museum) te combineren en zo de bezoeker langer te laten blijven.

Wat mag het kosten?

Recreatie Bedragen x € 1.000	2013 rekening na wijz.	2014	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	320	339	318	320	323	325
Totaal lasten	320	339	318	320	323	325
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves	320	339	318	320	323	325
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	13	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-13	0	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	306	339	318	320	323	325

Toelichting

De incidentele bijdrage van € 10.000 voor de stimulering recreatie Drentse Hoofdvaart vervalt na 2014. De jaarlijks stijging heeft betrekking op de indexering van de bijdrage recreatieschap.

Reserves

Voor dit deelprogramma wordt niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Cultuur

Ontwikkelingen

Er is een nieuwe cultuurnota in voorbereiding. Het beleid uit de cultuurnota 2010-2013 zetten wij tot die tijd voort. Belangrijk onderdeel hiervan is het betrekken van kinderen en jongeren bij kunstdisciplines.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
1.	Bevorderen dat inwoners en bezoekers van de gemeente Midden-Drenthe in aanraking komen met kunst- en cultuur.
2.	Stimuleren van mondiale bewustwording.
3.	Behoud van kwalitatief goede, voor alle burgers bereikbare, bibliotheekvoorzieningen (lokaal georiënteerde basisbibliotheek, specifiek doelgroepenbeleid en samenwerking met andere lokale instellingen).

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Subsidiëring kunst- en cultuur activiteiten in het onderwijs	Jaarlijks
2.	Subsidiëring St. Podia voor organisatie Uitdag en Amateurkunst in Beeld	Jaarlijks
3.	Subsidiëring Kunstmenu (Cultuur met Kwaliteit) op alle basisscholen	4-jarig, gestart in 2010
4.	Subsidiëring St. Kunst4daagse voor organisatie Kunst- en Atelierroute	Jaarlijks
5.	Subsidiëring Culturele raden (St. Zomeractiviteiten Westerbork, St. Beilen Promotie en St. Culturele Raad Smilde (CRAS)) voor organisatie culturele activiteiten	Jaarlijks
6.	Uitvoering 1% regeling t.b.v. realisatie kunstobjecten	Doorlopend
7.	Subsidiëring wereldwinkels	Jaarlijks
8.	Subsidiëring St. Openbare Bibliotheken Midden-Drenthe	Jaarlijks

Wat mag het kosten?

Cultuur	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	857	874	818	831	843	856
Totaal lasten	857	874	818	831	843	856
Totaal baten	14	2	2	2	2	2
Resultaat voor mutaties reserves	842	872	816	829	842	854
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	45	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	71	45	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-26	-45	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	816	827	816	829	842	854

Toelichting

De jaarlijks stijging heeft betrekking op de indexering van de provinciale bibliotheek en het ICO.

Reserves

Bij de jaarrekening 2013 is € 45.000 overgeheveld naar 2014 voor frictiekosten bibliotheek Bovensmilde. De onttrekking in 2013 heeft betrekking op de overheveling van 2012 naar 2013 en op het beschikbaar stellen van middelen voor het kunstwerk in Oranje (€ 10.000) en een bijdrage voor BrinkBaru (€ 10.000). Vanaf 2015 wordt voor dit deelprogramma niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programmadoelstelling

- Burgers kunnen optimaal participeren in de lokale samenleving.
- Burgers kunnen aan één loket alle relevante informatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning krijgen.
- Het bewaken en bevorderen van de volksgezondheid.

Beleidskader

- Keuzenota Wet maatschappelijke ondersteuning in Midden-Drenthe
- Wmo Beleidsplan gemeente Midden-Drenthe 2012-2016
- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Midden-Drenthe
- Nota persoonsgebonden budget en eigen bijdrage bij de Wmo
- Nota + Plan van aanpak lokaal gezondheidsbeleid Midden-Drenthe 2008-2012
- Nota Lokaal Jeugdbeleid 2010-2013 'Talenten in Midden-Drenthe'
- Nota Re-integratiebeleid 2007-2014
- Nota Armoedebelaid 2008-2012
- Nota Alcoholbeleid
- Nota + Plan van aanpak vrijwilligersbeleid 2008 'Meedoen in Midden-Drenthe'
- Nota 'Als Jeugd en toekomst tellen' (visie op de Jeugdzorg)
- Coalitieakkoord "Samen" 2014-2018

Coalitieakkoord

- Het verder ontwikkelen van de leefbaarheid in samenwerking met de wijken en de dorpen en de daarin functionerende kernteams. Daarbij zoeken we als dat kan en zinvol is naar samenhang met het nieuwe sociaal beleid. We proberen daarmee de werkzaamheden van de diverse teams meer te stroomlijnen.
- Het stimuleren van initiatieven van bewoners en meewerken aan pilots om daarmee te experimenteren. Hiervoor wordt een fonds ingesteld.
- Het project 'Dorpen centraal, bewoners in het middelpunt' wordt gecontinueerd.. We houden rekening met de wensen en mogelijkheden van de dorpen en wijken.
- Er wordt beleid ontwikkeld om de mantelzorg in Midden-Drenthe verder te stimuleren. Mantelzorg Midden-Drenthe wordt hierbij betrokken.
- Er komt een onderzoek naar de mogelijkheid van één loket voor alle sociale vragen.

Relatie met andere programma's

- Onderwijs en Jeugd
- Werk en Inkomen

Ontwikkelingen

In de visiefilm Platteland leeft! staan de mensen centraal. Mensen hebben een goed bestaan en zijn betrokken in een sociale samenleving, waarin vrijwilligerswerk vanzelfsprekend is. Goede voorzieningen als ontmoetingsplekken in de dorpskernen zijn van groot belang.

De gemeente voorziet hier onder andere in door de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het kleine dorpenbeleid. In de programmabegroting komen de 9 prestatievelden uit de Wmo en het door de gemeente toegevoegde prestatieveld 'Aangepast wonen met zorg' tot uiting in 3 deelprogramma's:

- Lokaal Jeugdbeleid (programma Onderwijs en Jeugd)
- Sociale samenhang en leefbaarheid (programma Zorg en Welzijn)
- Wmo (programma Zorg en Welzijn)

De nadere uitwerking van het Wmo-beleid wordt beschreven in aparte beleidsnotities voor zover dat noodzakelijk is omdat het nieuw beleid betreft of omdat bestaand beleid herzien wordt. In de notities

wordt de samenhang met andere beleidsterreinen aangegeven. Voorbeelden hiervan zijn de Mantelzorgnota en de Participatienota.

In 2013 heeft de raad de notitie Voorzieningen Wmo vastgesteld waarin het beleid met betrekking tot de voorzieningen wordt uitgewerkt. De insteek daarbij is dat meer naar de mogelijkheden van de burgers wordt gekeken zowel materieel als immaterieel.

In 2014 heeft de raad de algemene uitgangspunten voor het sociaal beleid vastgelegd.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Sociale samenhang en leefbaarheid

Ontwikkelingen

Als onderlegger voor de verbetering van de leefbaarheid maken we ook gebruik van door een aantal dorpen zelf opgestelde dorpsvisies. In de visies wordt de gewenste ontwikkeling voor de leefbaarheid van de dorpen beschreven. De dorpen Hooghalen (invulling AZC, realisering MFC, verbetering infrastructuur), Hijken (leefbaarheid, brede school, verbetering infrastructuur), Oranje (invulling woningbouwlocatie, verbetering infrastructuur) en Spier (geluidswal, ontwikkeling dorpshart/-kern en dorpshuis) hebben inmiddels een dorpsvisie opgesteld. Een aantal van de gewenste projecten is gestart en afgerond.

Medio 2009 is gestart met de visievorming voor kleine dorpen waarin onderwijs(huisvesting) wordt beschouwd als basisvoorziening. In de raadsontmoeting van 17 juni 2010 heeft de stuurgroep Leefbaarheid / Onderwijs haar eerste verkennende rapportage gepresenteerd. Pilotprojecten hiervoor lopen in Witteveen en Beilen. In Witteveen heeft dit erin geresulteerd dat ouders van de lokale school samen met de ouders van de school in Balinge een fusieschool tot stand hebben gebracht. In Beilen wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van de zogenaamde Kinderbrink, een project waarin alle organisaties die met kinderen hebben te maken zijn ondergebracht. Dit is een lange termijn project.

Met Welzijnswerk wordt gekeken naar een invulling van het takenpakket na de fusie en na de drie decentralisaties. In ieder geval 2015 is daarin een overgangsjaar. In de loop van 2015 en afhankelijk van de verdere ontwikkelingen misschien ook wel 2016 wordt bezien welke taken allemaal bij Welzijnswerk ondergebracht worden en welke taken eventueel afgestoten worden.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen

1.	Het in verband met de sociale samenhang en de leefbaarheid van buurten en dorpen: • ondersteunen van het particulier initiatief, en• het handhaven van de bestaande accommodaties in alle dorpen

Wat gaan we daar voor doen?

	Doelstellingen	
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering leefbaarheidsinitiatieven dorpsbelangenorganisaties (kleine dorpenbeleid)	Doorlopend
2.	Voortzetten bestaande overlegstructuur met bewoners- en dorpsbelangenorganisaties	Doorlopend
3.	Subsidiëring van de activiteiten van diverse instellingen zoals Welzijn Midden-Drenthe en Stichting NoorderMaat.	Doorlopend
4.	Voortzetting bestaand beleid	Doorlopend

Wat mag het kosten?

Sociale samenhang en leefbaarheid Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	70	35	35	35
Bestaand beleid	2.890	2.628	1.677	1.698	1.720	1.742
Totaal lasten	2.890	2.628	1.747	1.733	1.755	1.777
Totaal baten	13	11	11	11	11	11
Resultaat voor mutaties reserves	2.878	2.617	1.736	1.722	1.743	1.765
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	80	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	387	157	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-307	-157	0	0	0	0
Resultaat na mutaties reserves	2.571	2.460	1.736	1.722	1.743	1.765

Toelichting

Via het bestedingsplan 2015 is beschikbaar gesteld:

€ 25.000	incidenteel	voor het stimuleren van initiatieven van inwoners die hun directe sociale leefomgeving verbeteren.
€ 10.000	incidenteel	voor Mooi op eigen Kracht.
€ 35.000	structureel	voor het afdekken van de verwachte meerkosten verplaatsen Karspelhuus.

Reserves

De geraamde onttrekking aan de reserves in 2013 betreft de overheveling van de in 2012 beschikbaar gestelde frictie- en ontwikkelingskosten voor de nieuwe welzijnsinstelling en middelen voor het project Mooi op eigen Kracht. Daarnaast is een onttrekking aan de reserves geraamd voor de uitbreiding van het buurthuis Holthe-Lieving-Makkum.

In 2014 is voor Mooi Op Eigen Kracht € 10.000 en aan buurt en dorpshuizen Drijber en Holte € 147.000 beschikbaar gesteld.

Vanaf 2015 wordt voor dit deelprogramma niet beschikt over een reserve.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Wmo

Ontwikkelingen

WMO beleidsplan

De uitgangspunten uit het Wmo beleidsplan dienen als basis voor het invullen van de andere beleidsterreinen binnen de Wmo. Voor de uitvoering van de nieuwe taken vanwege de decentralisatie AWBZ is een aanvullend plan geschreven.

Individuele voorzieningen

Het invoeren van de transities heeft in 2015 prioriteit met daarbij aandacht voor een zachte landing. Veel zaken veranderen en dat willen we zorgvuldig vorm geven. Het indicatie protocol en de wijze van indicatiestelling willen we in 2015 aanpassen. Dit past bij de veranderingen van de ingezette transitie. Deze aanpassing was opgenomen in de kadernota individuele voorzieningen. Zie verder ook onder transitie AWBZ.

Transitie AWBZ

Delen van de AWBZ worden op 1 januari 2015 overgeheveld naar de Wmo. Dan zal de AWBZ worden teruggebracht tot een kern-AWBZ. Vele voorbereidingen zijn getroffen. Dan gaat het over de toegang tot zorg, inkoop, afspraken met zorgaanbieders, communicatie met klanten, inrichten administratie enzovoort. De taak wordt de gemeente toebedeeld met krimpende budgetten. De voorbereiding vraagt het maximum van de beschikbare capaciteit op beleids- en uitvoerend niveau. Doel is om een zachte landing te regelen. Dat geldt voor Wmo-klanten en de AWBZ-klanten die vanaf 1 januari 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen. Gedurende het jaar zullen we verder werken aan verbeteren en bijstellen van de nieuwe taken die vanaf 1 januari bij ons liggen. Daar hebben we alle vertrouwen in, tegelijkertijd zal het best kunnen voorkomen dat we gedurende het jaar zaken gaan bijstellen. De doelstelling is om in Midden-Drenthe de transitie goed te regelen en bij onverwachte ontwikkelingen de situatie flexibel op te lossen.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
	Vrijwilligerswerk en Mantelzorg
	Het vrijwilligerswerk in de gemeente stimuleren en versterken door:
1.	Verdere invulling te geven aan de 'lokale makelaarsfunctie' door Meedoen Midden-Drenthe
2.	Het deels financieel ondersteunen van de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers
3.	Zorgen voor bekendheid, waardering en goede ondersteuning van mantelzorgers
	Voorzieningen
	Zorg en ondersteuning van kwetsbare groepen door:
4.	Een kosten beheersbare verstrekking van individuele voorzieningen
5.	Invoeren en monitoren transitie Wmo/AWBZ
6.	Een passend aanbod van welzijnsvoorzieningen en -activiteiten
	Lokaal Gezondheidsbeleid
7.	Een goede gezondheid voor alle inwoners.
8.	het voorkomen van alcohol-, drugs- en gokverslaving
9.	het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
	Vrijwilligers en Mantelzorg	
1.	Subsidiëring Stichting Welzijn Midden-Drenthe (reguliere werkzaamheden)	doorlopend
2.	Uitvoering Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers	doorlopend
3.	Uitvoeren acties in Mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, dat doe je toch gewoon	doorlopend
	Voorzieningen	
4.	Verstrekken individuele voorzieningen	doorlopend
5.	Indicatieprotocol en wijze van indicatiestelling aanpassen	2015
6.	Evalueren en zo nodig bijstellen transitie AWBZ	2015/2016
	Lokaal gezondheidsbeleid	
7.	Bijdrage GGD Drenthe voor uitvoering basistaken en additionele taken.	doorlopend
8.	Subsidiëring verslavingszorg t.b.v. preventie-, handhaving- en voorlichtingsactiviteiten	doorlopend
9.	Uitvoering alcoholbeleid en Drank- en horecawet	doorlopend
10.	Deelname aan het regionale overleg Maatschappelijke Opvang en Volksgezondheid, georganiseerd door de centrumgemeente.	doorlopend
11.	Steunen initiatieven om knelpunten in de AWBZ-zorg aan te pakken.	doorlopend

Wat mag het kosten?

Wmo	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	7.395	8.111	13.188	13.332	13.462	13.643
Totaal lasten	7.395	8.111	13.188	13.332	13.462	13.643
Totaal baten	794	825	762	791	821	853
Resultaat voor mutaties reserves	6.601	7.286	12.426	12.541	12.640	12.790
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	305	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	195	256	37	37	37	37
Saldo mutaties reserves	110	-256	-37	-37	-37	-37
Resultaat na mutaties reserves	6.711	7.030	12.390	12.505	12.603	12.753

Toelichting

De toegenomen lasten hangen samen met de transities in het sociaal domein: Wmo Awbz. Tegenover deze lasten staat de integratie-uitkering uit het gemeentefonds. Deze staat opgenomen in het deelprogramma financiën.

Reserves

Vanuit 2013 is € 219.000 overgeheveld naar 2014 voor de invoeringskosten decentrale jeugdzorg en AWBZ. Ten behoeve van het CJG wordt in de periode 2014-2018 een onttrekking aan de reserves geraamd van afgerond € 37.000.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Programma

Deelprogramma

Algemene middelen

Financiën
Bedrijfsvoering
Saldo rekening na bestemming

Programmadoelstelling

Het voeren van een behoedzaam financieel beleid en een doelmatige bedrijfsvoering.

Beleidskader

- Financiële verordening Midden-Drenthe
- Controleverordening gemeente Midden-Drenthe
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Midden-Drenthe
- Nota Bedrijfsvoering Midden-Drenthe
- Coalitieakkoord 2014-2018

Coalitieakkoord

- Financieel lange termijn beleid dat rust op twee pijlers: sociaal en financieel gedegen.
- In deze periode zal er een taakstellende bezuiniging gerealiseerd moeten worden. We houden daarbij rekening met een taakstelling van 4 miljoen euro in deze periode. In het coalitieakkoord is voor 3 miljoen euro al een richtinggevende invulling afgegeven. In de loop van de bestuursperiode zal duidelijk worden of en hoe de resterende € 1 miljoen zal worden ingevuld.
- De ingestelde conjunctuurreserve wordt indien nodig gebruikt om de incidentele tekorten te overbruggen die ontstaan bij de invoering van de drie decentralisaties.
- Een trendmatig verhoging van belastingen, leges en tarieven van 2% per jaar. De hoogte van de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt jaarlijks bepaald op basis van de actuele cijfers.
- De OZB-tarieven gaan niet omhoog, met uitzondering van de inflatiecorrectie. Daarbij gaan we uit van de door het CBS in maart van het voorafgaande jaar geprognosticeerde inflatie van het komende begrotingsjaar.
- Geld voor nieuw beleid of intensiever beleid komt uit de beschikbare bestedingsruimte of uit het verminderen of beëindigen van bestaand beleid, anders dan in de ombuigingen benoemd.
- Als gemeentelijke werkgever vervullen we een voorbeeldrol in het bieden van mogelijkheden voor mensen met een beperking.
- De gemeentelijke organisatie levert een belangrijke bijdrage aan de totale ombuigingen. Bovenop de vanaf 2014 lopende taakstelling van ongeveer € 700.000, komt een extra taakstelling van € 600.000 voor de bedrijfsvoering. Daarbij blijft het uitgangspunt dat organisatieontwikkeling plaatsvindt zonder gedwongen ontslagen.

Relatie met andere programma's

Alle programma's.

Ontwikkelingen

De komende jaren zal de gehele systematiek van de berekening van het gemeentefonds worden gewijzigd. Daarbij is het uitgangspunt dat dit budgettair neutraal plaatsvindt, wat echter wel kan betekenen dat gemeenten er individueel op voor- of achteruit kunnen gaan.

Nu de economie een licht herstel laat zien betekent dit dat ook het rijk weer meer infrastructurele projecten aanbesteden en uitvoeren. Door de systematiek van 'samen de trap of en af' kan dit een positief effect hebben op de inkomsten vanuit het gemeentefonds.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Financiën

Ontwikkelingen

Gezien de druk op de financiën de komende jaren zullen er keuzes moeten worden gemaakt waarbij het uitgangspunt van een sociaal en solide financieel beleid in stand blijft.

Het komende jaar zal een nieuwe paragraaf weerstandsvermogen worden opgesteld en zullen de reserves en voorzieningen geactualiseerd worden.

Wat willen we bereiken?

Het bestendigen van een solide financieel beleid.

Algemene doelstellingen

1.	Opvangen extra uitgaven binnen de inflatiecorrectie.
2.	Alleen een meer dan trendmatige verhoging van de uitgaven indien dit noodzakelijk is om extra of op een hoger peil gelegen resultaten te bereiken.

Lange termijnagenda		
Wat	Wanneer	Afdoening
Vaststelling Perspectiefnota begroting	Jaarlijks, 2e kwartaal	Raad
Voor- / najaarsnota	Jaarlijks, 2e / 4e kwartaal	commissie AB + raad
Jaarstukken	Jaarlijks, 2e kwartaal	commissie AB+ raad
(meerjaren)Begroting	Jaarlijks, 4e kwartaal	Raad
Vaststelling begrotingscyclus + controleprotocol	Jaarlijks, 4e kwartaal	commissie AB + raad

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen	
Wat	Wanneer
Zie onderdeel financiële positie en paragrafen.	Doorlopend

Wat mag het kosten?

Financiën	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bedragen x € 1.000	rekening na wijz.					
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	475	236	235	1.429	2.234	3.149
Totaal lasten	475	236	235	1.429	2.234	3.149
Totaal baten	39.826	39.520	49.493	49.734	49.979	50.129
Resultaat voor mutaties reserves	-39.351	-39.284	-49.258	-48.306	-47.744	-46.980
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	1.996	1.540	655	755	855	5
Onttrekkingen	1.924	1.508	2.209	984	934	0
Saldo mutaties reserves	72	31	-1.554	-228	-78	5
Resultaat na mutaties reserves	-39.279	-39.252	-50.812	-48.534	-47.823	-46.975

Toelichting

Door de ombuigingstaakstelling is de post onvoorzien vanaf 2015 met € 50.000 verlaagd en is het niet benutte deel van de structurele bestedingsruimte (€ 595.000) als bezuiniging ingebracht.

De lasten stijgen in de periode 2015-2018. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de jaarlijkse toevoeging van middelen voor nieuw beleid (bestedingsplan). In 2015 zijn de lasten voor nieuw beleid al verdeeld over de (deel)programma's. Ook onderdeel van dit deelprogramma is de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de baten van de drie nieuwe transities WMO begeleiding, Jeugdzorg en participatie..

Reserves

Jaarlijks tot 2018 wordt er € 100.000 meer toegevoegd aan de bestemmingsreserve egalisatie verfijningsuitkering riolering. Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van de structureel dalende

verfijningsuitkering riolering die via de algemene uitkering wordt uitgekeerd. Vanaf 2018 ontstaat er evenwicht in de toevoeging en onttrekking en loopt vanaf dat jaar via de exploitatie. Ook afbouw van de onttrekkingen aan de reserves in het kader van het BTW Compensatiefonds vinden binnen dit deelprogramma plaats (2014: € 253.000; 2015: € 125.000; 2016: € 75.000 en 2017 € 25.000). Het voordeel van de voorjaarsnota (€ 631.000) wordt hier aan de reserve toegevoegd.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deelprogramma Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren heeft de organisatie zich sterk ontwikkeld in kwaliteit en efficiëntie. Voor de toekomst is er een open houding ten opzichte van samenwerking wanneer dat ondersteunend is voor kwaliteitsverbetering of de organisatie van het werk. Wanneer dit ook efficiencyvoordelen oplevert is dit vanzelfsprekend welkom. Middelen voor opleiding, training en ontwikkeling zijn geborgd.

De organisatie heeft de afgelopen jaren al een substantiële bijdrage geleverd in het verminderen van de kosten. Taakstellend zal binnen het totaal van bedrijfsvoering gekeken moeten worden hoe het met minder kan. Daarnaast willen we wel de zekerheid bieden aan medewerkers dat er in het kader van de bezuinigingen geen gedwongen ontslagen zullen vallen, zoals ook in het coalitieakkoord is aangegeven. De gemeentelijke organisatie zal de komende jaren, naast de al bestaande taakstelling van ongeveer € 700.000, een extra taakstelling van € 600.000 moeten realiseren.

Wat willen we bereiken?

Algemene doelstellingen	
1	Een doelmatige, flexibele, kwaliteitsvolle en vraaggerichte organisatie gericht op dienstverlening aan de Middendrentse samenleving ondanks de noodzakelijke bezuinigingen
2	Een organisatie met voldoende massa en kwaliteit om de dienstverlening ook onder onverwachte of moeilijke omstandigheden inhoud te geven.
3	Niet perse alles zelf doen; uitbesteding of samenwerking zijn reële opties als dit leidt tot een kwalitatief betere en doelmatige dienstverlening.
4.	Borging van middelen voor opleiding, training en ontwikkeling
5.	Optimale ondersteuning van de primaire processen tegen gerechtvaardigde kosten.

Indicator	2011	2012	2013	2014
aantal fte's per 31 december (afgerond op hele fte's)	233	228	223	216

Wat gaan we daar voor doen?

Doelstellingen		
	Wat	Wanneer
1.	Uitvoering Dienstverleningsprogramma 2009 - 2014	2009-2014 Bestedingsplan
2.	Zie paragraaf Bedrijfsvoering.	Doorlopend

Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering Bedragen x € 1.000	2013 rekening	2014 na wijz.	2015	2016	2017	2018
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Bestaand beleid	2.354	2.524	2.473	2.491	2.514	2.538
Totaal lasten	2.354	2.524	2.473	2.491	2.514	2.538
Totaal baten	5	5	5	5	5	5
Resultaat voor mutaties reserves	2.349	2.519	2.468	2.486	2.509	2.533
Mutaties reserves:						
Toevoegingen	1.195	977	776	786	796	806
Onttrekkingen	984	919	767	692	628	547
Saldo mutaties reserves	212	59	9	94	168	258
Resultaat na mutaties reserves	2.561	2.578	2.477	2.580	2.677	2.792

Toelichting

Binnen dit deelprogramma hebben zich geen noemenswaardige ontwikkelingen voorgedaan. Informatie over de bedrijfsvoering staat opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Op de totale bedrijfsvoering is wel een ombuigingstaakstelling van € 150.000 gerealiseerd. Deze loopt door de gehele begroting. Hetzelfde geldt voor de ombuigingstaakstelling 'actualiseren begroting'. Ook deze ombuiging van € 162.000 is verdeeld over de gehele begroting.

Reserves

De mutaties in de reserves betreffen de storting in en de onttrekking uit de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen en een jaarlijkse onttrekking aan de bestemmingsreserve huisvesting binnendienst.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen is een verzamelterm voor een aantal belastingen en rechten. De lokale heffingen vormen een aanzienlijk deel van de inkomsten van de gemeente en maken dus een wezenlijk onderdeel uit van het te voeren gemeentelijk beleid. Voor de tarieven is voor 2015 in de 'Perspectiefnota 2015' het volgende kader vastgesteld:

- een tariefstijging van 1,5% voor de OZB;
- voor de overige belastingen, inclusief de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) en verhuur van sportaccommodaties een tariefstijging van 2% ;
- de tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op een volledige kostendekking inclusief het verdisconteren van de kwijtschelding;
- het tarief van de rioolheffing voor 2015 wordt vastgesteld vanuit het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2011-2015. Hierbij is ook rekening gehouden met het verdisconteren van de kwijtschelding;
- het tarief voor de toeristenbelasting te handhaven op het niveau van 2014: € 1,15 per persoon per overnachting.

In onderstaande tabellen staan voor de verschillende belastingen en rechten de tarieven en opbrengsten vermeld. In de tabel 'waarden onroerende zaken' staan de geraamde en werkelijke waarden van de onroerende zaken in de gemeente. De economische waarde van de onroerende zaken in een gemeente vormt onder meer de grondslag voor de onroerende zaakbelastingen. Van ieder object moet de economische waarde worden vastgesteld.

Door in de wet genoemde vrijstellingen krijgt niet iedere eigenaar of gebruiker van een gewaardeerd object een OZB-aanslag. Dit verklaart het verschil in waarden van WOZ-objecten en OZB-objecten.

Waarden onroerende zaken (bedragen x € 1.000)

	Werkelijk 2013	Raming 2014*	Raming 2015*
Waarde WOZ objecten (waardepeildatum 2013 = 1-1-2012; waardepeildatum 2014 = 1-1-2013; waardepeildatum 2015 = 1-1-2014)	3.895.786	3.902.000	3.740.000
Waarde OZB objecten (waardepeildatum 2013 = 1-1-2012; waardepeildatum 2014 = 1-1-2013; waardepeildatum 2015 = 1-1-2014)	3.878.790	3.886.000	3.723.000
- waarde woonruimten	3.015.777	3.128.000	2.900.000
- waarde niet woonruimten	863.013	878.000	823.000
- vervallen OZB gebruikersheffing woningen en woongedeelte niet-woningen (amendement De Pater / motie van Beek	<u>-/- 117.867</u> 745.146	<u>-/- 120.000</u> 758.000	<u>-/- 120.000</u> 703.000

* Bij de raming is nog geen rekening gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling.

Tarieven

Soort belasting/heffing	Tarief 2013 (% woz- waarde)	Tarief 2014 (% woz- waarde)	Tarief 2015 (% woz- waarde)
- Onroerendezaakbelastingen			
Woningen:			
Eigenaar	0,0987%	0,1073%	0,1089%*
Niet-woningen:			
Eigenaar	0,1708%	0,1835%	0,1862%*
Gebruiker	0,1370%	0,1472%	0,1494%*
- Afvalstoffenheffing			
- Eenpersoonshuishoudens	€ 160,00	€ 185,00	€ 185,00
- Tweepersoonshuishoudens	€ 182,00	€ 207,00	€ 207,00
- Drie- of meer persoonshuishoudens en voor recreatiewoningen	€ 205,00	€ 230,00	€ 230,00
- Reinigingsrechten per minicontainer (incl.btw)	€ 110,00	€ 125,00	€ 125,00
- Toeristenbelasting (tarief per overnachting)	€ 1,10	€ 1,15	€ 1,15
- Forensenbelasting Afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde:			
tot € 55.000,00	€ 361,00	€ 368,00	€ 375,00
van € 55.000,00 tot € 83.000,00	€ 443,00	€ 451,50	€ 460,50
van € 83.000,00 tot € 110.000,00	€ 465,50	€ 474,50	€ 484,00
van € 110.000,00 tot € 138.000,00	€ 476,50	€ 486,00	€ 495,50
van € 138.000,00 tot € 165.000,00	€ 538,50	€ 549,00	€ 560,00
van € 165.000,00 of meer.	€ 678,50	€ 692,00	€ 705,50
- Rioolheffing (per aansluiting)	€ 248,50	€ 223,50	€ 223,50

* Het uitgangspunt is +1,5%; hierbij is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de herwaardering voor 2015 naar waardepeildatum 1-1-2014 (was 1-1-2013). De WOZ-waardeontwikkeling dient te worden gecorrigeerd in de tarieven.

Opbrengsten belastingen en rechten (bedragen x € 1.000)

Belastingsoorten	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Onroerendezaakbelastingen	5.405	5.600	5.684
- opbrengst woonruimten	3.051	3.135	3.158
- opbrengst niet woonruimten	2.354	2.465	2.526
Reinigingsheffingen:			
• Afvalstoffenheffing	2.574	2.937	2.949
• Reinigingsrechten	87	99	100
Rioolheffing	3.971	3.596	3.646
Forensenbelasting	160	162	165
Toeristenbelasting	874	889	865
Bedrijven Investerings Zone (BIZ)	50	53	51
Begraafenisrechten	467	427	435

Kostendekkendheid (bedragen x € 1.000)

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Opbrengst uit heffingen	2.574	2.937	2.949
Overige opbrengsten	87	99	100
Totale baten (exclusief verfijning)	2.661	3.036	3.049
Totale lasten (incl. BTW)	2.661	3.036	3.049
Niet-gedekte lasten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dekkingspercentage in %	100%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Door de invoering van een afvalstoffenbelasting stijgen de kosten voor het storten van afval met een bedrag van € 91.000. Daarnaast is het aantal tonnen restafval hoger dan geraamd wat hogere storkosten van een bedrag van € 57.200 tot gevolg heeft.

Aangezien in de egalisatiereserve nog een bedrag van € 308.000 aanwezig is, betekent dit dat deze hogere kosten kunnen worden opgevangen zonder het tarief voor 2015 te moeten verhogen. Het tarief voor 2014 blijft daarmee in 2015 gehandhaafd.

Rioolheffing

Gebaseerd op de actualisatie van kosten en baten kan het tarief in 2014 ook voor 2015 gehandhaafd blijven. In 2015 zal een nieuw vGRP worden voorbereid wat in gezamenlijkheid met het Waterschap en 6 gemeenten zal worden gedaan. In dit voorstel zullen ook de risico's en ontwikkelingen voor de komende jaren worden benoemd. De noodzakelijk investeringen in riolering zullen hierin beschreven worden wat wellicht leidt tot een verhoging van de rioolheffing in 2016.

Belastingdruk 2015 (x € 1.000)

Opbrengst onroerende-zaakbelastingen	5.684		
af: opbrengst niet-woonruimten	- 2.526		
		3.158	
Opbrengst rioolheffing	3.646		
af: opbrengst niet-woonruimten	- 449		
		3.197	
Opbrengst reinigingsheffingen	3.049		
af: opbrengst reinigingsrechten	- 100		
		2.949	
Totaalopbrengst particuliere huishoudingen			9.304

Belastingdruk

De totale geraamde belastingopbrengst van particuliere huishoudens in 2015 bedraagt € 9.304.000. Het geraamde aantal woonruimten per 1 januari 2015 is 14.900. De gemiddelde belastingdruk per woonruimte van een *koopwoning* bedraagt dan € 624,00.

Huurders betalen geen onroerende-zaakbelasting. De belastingdruk van een *huurwoning*, uitgaande van een drie- of meerpersoons huishouden, bedraagt dan € 453,50. Dit is de optelsom van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Het aantal inwoners per 1 januari 2015 is geraamd op 33.386. De belastingdruk per inwoner komt dan op € 278,50.

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen met een laag inkomen kunnen kwijtschelding vragen van de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Sinds 1-1-2014 geldt dit ook voor kleine, soms startende, zelfstandige ondernemers. De aanvragen worden wat betreft inkomen, vermogen en gezinssituatie getoetst aan door het rijk vastgestelde normen.

Onderstaande tabellen geven inzicht in het aantal (gehonoreerde) kwijtscheldingsverzoeken en de bedragen die daarmee gemoeid zijn.

Kwijtschelding

	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Aantal verzoeken	547	550	550
Aantal gehonoreerd	414	425	425
Bedrag (bedragen x € 1.000)	169	174	174

Kosten 2010-2015 gehonoreerde kwijscheldingsverzoeken (bedragen x € 1.000)

Jaar	O.Z.B.	Rioolheffing	Afvalstoffen-heffing	Totaal
2010	0	80	80	160
2011	0	79	69	146
2012	1	90	71	162
2013	1	98	70	169
2014 (raming)	0	87	87	174
2015 (raming)	0	87	87	174

Leges

Onderstaande tabel geeft inzicht in de inkomstenontwikkeling van een aantal soorten gemeentelijke leges.

Legesinkomsten (bedragen x € 1.000)

Soort	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Bouwleges	458	600	633
Huwelijksrechten	26	29	29
Bewijs opneming BRP	7	11	11
Gemeentelijke leges rijbewijzen	81	75	69
Leges eigen verklaring	14	23	23
Gemeentelijke leges paspoorten	78	93	76
Gemeentelijke leges identiteitskaarten	69	98	87

Ontwikkelingen**Jaarlijkse WOZ-herwaardering**

De herwaardering van woningen vindt jaarlijks plaats op basis van werkelijke verkoopcijfers. Naast de beschikbare vraag- en verkoopcijfers wordt ook gebruik gemaakt van beschikbare gegevens van nieuwbouw, verbouw en sloop en de resultaten van de hertaxaties na bezwaren.

Voor herwaardering van de agrarische- en incurante objecten wordt gebruik gemaakt van een koppeling met de landelijke taxatiewijzers. Door de hoeveelheid werkzaamheden met betrekking tot de herwaardering, de mutaties nieuw- en verbouw en bezwaar- en beroepsprocedures, in relatie tot de eigen personele bezetting, wordt daarbij gebruik gemaakt van externe ondersteuning.

Daarbij geldt dat de dalende woningmarkt met aanzienlijk minder verkoopcijfers behoorlijk invloed heeft op de werkzaamheden. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid is daarom sinds 2012 gekozen voor de mogelijkheid om voorafgaand aan een formeel bezwaartraject met betrekking tot de vastgestelde WOZ-waarden belanghebbenden de gelegenheid te bieden contact te hebben met de taxateur.

Gelet op de positieve reacties van burgers die daarvan gebruik hebben gemaakt en ook vanuit het klantenpanel zijn wij voornemens om deze werkwijze ook voor 2015 voort te zetten.

Daarnaast wordt sinds 2010 voor het indienen van bezwaren tegen de WOZ-waarden gebruik gemaakt van op deze markt opererende zogenaamde 'no-cure-no-pay' bedrijven. Met name deze categorie bezwaren vergt extra veel behandeltijd. Ook wordt daarbij standaard gevraagd om kostenvergoeding op basis van Algemene Wet Bestuursrecht. Ingeval van een gegrond bezwaar is op basis van deze wet standaard kostenvergoeding verschuldigd voor het indienen van bezwaar, voor het opstellen van een taxatierapport en voor het horen. Hetzelfde geldt voor het indienen van beroep. Ondanks dringende verzoeken van de VNG en de Waarderingskamer en ook vanuit de 2^e Kamer om een eind te maken aan deze situaties die leiden tot een onredelijke kostenvergoeding is tot nu toe de voorgestelde wijziging van het Besluit proceskosten bestuursrecht niet vastgesteld. Door de VNG is er op aangedrongen om aanpassing van het besluit gelijktijdig te laten lopen met het voornemen van het rijk om de WOZ-waarden van woningen openbaar te maken. Daarnaast wordt het op basis van de voorgenomen wetswijziging ook mogelijk om bezwaar in te dienen tegen te laag vastgestelde waarden.

Basisregistraties WOZ, BAG en Handelsregister

De WOZ en de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) zijn wettelijk verplichte basisregistraties. De gemeenten zijn 'bronhouder' van de gegevens. De BAG is aangesloten op de landelijke voorziening. De planning is om de WOZ medio 2015 aan te sluiten op een afzonderlijke landelijke voorziening. De aansluitingen op landelijke voorzieningen zijn wettelijk geregeld. De landelijke voorziening WOZ vervangt het WOZ-berichtenverkeer met waterschappen en Belastingdienst en is de basis voor de het openbaar maken van de WOZ-waardegegevens van woningen.

Dit proces vergt aanpassingen aan systemen en registraties. Momenteel wordt gewerkt aan de koppeling van de WOZ- en de BAG-gegevens. In beide gevallen gaat om objectgegevens. De koppeling is de basis voor een zo efficiënt mogelijke uitvoering en beheer van deze wettelijke basisregistraties.

Eerder is aangegeven om de mogelijkheid te onderzoeken om de WOZ-herwaardering te baseren op de BAG-gegevens. Gelet op de verschillende uitgangspunten (BAG = gebruiksoppervlakte en WOZ = inhoud en bruto oppervlak) wordt voor de WOZ-waardebepaling vooralsnog de huidige werkwijze voortgezet. Dit standpunt wordt ook door de Waarderingskamer ondersteund.

Een andere ontwikkeling in het kader van het stelsel van basisregistraties is een koppeling met het Handelsregister (NHR). Dit is de basisregistratie van alle rechtspersonen en ondernemingen in Nederland.

De uitvoering is momenteel in voorbereiding bij gemeenten en softwarebedrijven. In onze gemeente wordt daarbij ook de koppeling met Midnet betrokken.

Kwijtschelding

Kwijtscheldingsaanvragen van waterschapsheffingen worden beoordeeld en getoetst door de gemeente. De gemeente toetst en de waterschappen conformeren zich aan de beslissing. Bij de toetsing wordt gebruik gemaakt van de inkomens- en vermogensgegevens zoals die bekend zijn bij het landelijk Inlichtingenbureau. Dit geldt alleen voor zover de aanvragers daarvoor toestemming hebben verleend (wettelijk verplicht). Daarnaast is met ingang 1 januari 2014 gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid om kwijtschelding te verlenen voor de privé gerelateerde gemeentelijke belastingen aan kleine, soms startende, zelfstandige ondernemers.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Ontwikkelingen

Naamswijziging

Door een wijziging van het BBV is de naam van de paragraaf Weerstandsvermogen gewijzigd in Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Aanleiding voor deze naamswijziging is een evaluatie over de werking van de financiële functie van gemeenten door het ministerie van BZK (2010).

Uit deze evaluatie blijkt dat een gemeenteraad moeite heeft om op basis van de verstrekte informatie in de paragraaf weerstandsvermogen een goed beeld te vormen over de mate waarin het gemeentebestuur de mogelijke risico's onder controle heeft.

Aanbevelingen rekenkamer onderzoek

Deze conclusie uit de rijkevaluatie sluit goed aan bij de conclusies en aanbevelingen uit het rekenkamer onderzoek naar risicomanagement binnen de gemeente Midden-Drenthe (2012). Met name de aanbeveling aan het college om de transparantie van de begrotingsparagraaf weerstandsvermogen te vergroten: *"Biedt de raad inzicht in de totstandkoming van risicobedragen in de programmabegroting, de volledigheid van de risico-inventarisatie en de precieze opbouw van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit."*

Aanbeveling: transparantie

De raad heeft in de vergadering van mei 2013 ingestemd met de wijze waarop het college invulling wil geven aan de aanbevelingen uit het rekenkamer onderzoek.

De door het college toegezegde geactualiseerde opzet van risicomanagement, waarbij de gehanteerde methodes, effecten en maatregelen opnieuw onder de loep worden genomen, is nog niet afgerond.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het opstellen van een nieuwe nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Omdat deze nog niet met de raad is besproken laten wij de systematiek voor het inventariseren en kwantificeren van risico's eerst ongewijzigd. In deze paragraaf wordt de huidige systematiek nog een keer in het kort beschreven.

Houdbaarheidstest VNG

Omdat in de toekomst kijken altijd met de nodige onzekerheden plaatsvindt willen wij in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing naast de berekening van het weerstandsvermogen ook de uitslag van de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG opnemen. Deze test kijkt vanuit een andere invalshoek naar de financiële positie van onze gemeente, waarbij uitgegaan wordt van de kasstromen en de schuldpositie van onze gemeente.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de risico's die de gemeente loopt (*benodigde weerstandscapaciteit*) en de financiële middelen die de gemeente vrij kan maken om de nadelige gevolgen van deze risico's op te vangen (*beschikbare weerstandscapaciteit*).

	Beschikbare weerstandscapaciteit
Weerstandsvermogen of ratio weerstandscapaciteit=	-----
	Benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen is idealiter gelijk aan 1 (nota Weerstandsvermogen, maart 2008). Een weerstandsvermogen hoger dan 1 betekent dat de gemeente beter in staat is om de nadelige gevolgen van risico's die zich voordoen op te vangen.

Na een toelichting op de totstandkoming van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit worden beide onderdelen hieronder met elkaar in relatie gebracht in het weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel staat de beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2015 opgenomen.

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Begroting 2015
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>	
Algemene A-reserve	2.979
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	456
Algemene B-reserve	2.814
Bestemmingsreserves	7.164
Stille reserve	p.m.
Totaal incidenteel	13.413
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>	
Onbenutte belastingcapaciteit	1.567
Onvoorzienne uitgaven	0
Meerjarige bestedingsruimte	0
Totaal structureel	1.567

De beschikbare weerstandscapaciteit heeft betrekking op de middelen die vrijgemaakt kunnen worden, zonder dat hiervoor het beleid of de uitvoering van taken wordt aangetast. Dit beschikbare weerstandscapaciteit is afkomstig uit diverse buffers in het eigen vermogen (incidentele weerstandscapaciteit) en in de exploitatie (structurele weerstandscapaciteit). Specifiek gaat het om de reserves, het budget voor onvoorzienne uitgaven, de onbenutte belastingcapaciteit en eventuele ruimte in de begroting (meerjarige bestedingsruimte).

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserves (Algemene A-reserve, de Algemene B-reserve en de reserve bouwgrondexploitatie) en de bestemmingsreserves. De stille reserves zijn niet geïnterpreteerd.

De incidentele weerstandscapaciteit is niet gelijk aan het reservebedrag genoemd in de staat van reserves. Voor de weerstandscapaciteit worden de zogenaamde bekleemde reserves niet meegeteld. Deze bekleemde reserves zijn bestemd om structurele dekkingsmiddelen voor de begroting te genereren.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, het budget voor onvoorzienne uitgaven en de meerjarige bestedingsruimte.

De bestedingsruimte is in 2015 nihil. Vanaf 2016 bedraagt de meerjarige bestedingsruimte € 750.000.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt veelal bepaald op basis van de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. De afvalstoffenheffing en de rioolrechten zijn in Midden-Drenthe kostendekkend. Voor het berekenen van de onbenutte belastingcapaciteit is daarom alleen de onroerende zaakbelasting gebruikt.

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de geraamde opbrengsten uit onroerende zaakbelasting voor 2015 en de normopbrengst 2015

Voor de berekening is als uitgangspunt de door het Rijk gehanteerde artikel 12 norm van 0,1651% van de WOZ waarde genomen. Het verschil tussen de artikel 12 norm en de OZB tarieven die wij in 2015 en volgende jaren heffen is de onbenutte belastingcapaciteit.

De geraamde opbrengst voor 2015 is € 5.741.000. De 'normopbrengst' voor 2015 is € 7.307.000. De onbenutte belastingcapaciteit is daarmee € 1.566.000.

De afvalstoffenheffing en de rioolheffing tellen niet mee voor de onbenutte belastingcapaciteit, omdat deze tarieven kostendekkend zijn.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit alle risico's van € 25.000 of meer. Een risico kan worden gedefinieerd als de kans op het optreden van een onzekere gebeurtenis met een bepaald financieel gevolg voor de gemeente. Het identificeren en kwantificeren van de risico's gebeurt op 2 manieren:

- I. In de eerste plaats is teruggekeken naar de afgelopen periode (dossieronderzoek). Welke gebeurtenissen hebben zich voorgedaan en wat waren hiervan de financiële gevolgen. De uitkomst wordt vervolgens als risico voor de toekomst aangenomen.
- II. Wanneer de kans en het gevolg van de gebeurtenis niet op deze wijze kan worden bepaald omdat er geen ervaringsgegevens zijn, is gebruik gemaakt van een risico-inschatting door de proceseigenaar op basis van risicoklassen. Daarbij is gebruik gemaakt van onderstaande klassenindeling.

Kans			Gevolg
Referentiebeelden	Kwantitatief	Klasse	Bandbreedte
	0%	0	geen materieel financieel gevolg (< € 25.000)
< of 1 keer per 10 jaar	10%	1	€ 25.000 < € 50.000
1 keer per 5-10 jaar	30%	2	€ 50.000 - € 100.000
1 keer per 2-5 jaar	50%	3	€ 100.000 - € 250.000
1 keer per 1-2 jaar	70%	4	€ 250.000 - € 750.000
1 keer per jaar of >	90%	5	x > € 750.000

Omdat het niet waarschijnlijk dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen wordt een correctie toegepast op het totale risicogevoel. Deze *waarschijnlijkheidsfactor* is in navolging van andere gemeenten bepaald op 75%. Het totale risicogevoel telt dus maar voor 75% mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt voor risico's met een structureel financieel effect is dat nadat het risico zich voordoet het effect jaar in jaar uit op de exploitatie van de gemeente drukt. Het is de vraag of dit realistisch is. In de praktijk blijkt dat de structurele gevolgen na verloop van tijd door beleidswijzigingen, bezuinigingen of op andere wijze kunnen worden opgevangen binnen de exploitatie. Door maatregelen te nemen drukken deze lasten dus niet oneindig op de exploitatie. Er is daarom voor gekozen om de gevolgen van structurele risico's voor een periode van 2 jaar te laten meetellen.

Risicoprofiel gemeente Midden-Drenthe

Hieronder staan de risico's beschreven waarmee rekening is gehouden ter bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit:

Risicoprofiel 2015

Proces	Risico	Structureel / incidenteel	Bedrag
Juridische kwaliteitszorg	A. Onrechtmatige besluitvorming	S	€ 40.000
	B. Staatssteun en (Eur.) aanbesteding	I	€ 75.000
	C. Vertegenwoordiging gemeente	I	€ 25.000
Personeelsbeleid	A. Fiscale maatregelen personeelsbeleid	I	€ 45.000
	B. Fricties	I	€ 70.000
Bouwgrondexploitatie	Latere exploitatie of geen exploitatie	I	€ 750.000
Riolering	Onderhoud en vervanging	S	€ 0
Bruggen	Onderhoud	S	€ 0
Bodemverontreiniging	Bijdrage gemeente	I	€ 0
Wet werk en bijstand	Eigen risico Inkomensdeel	S	€ 280.000
Transities	Exploitatietekort	S	€ 1.000.000

Proces	Risico	Structureel / incidenteel	Bedrag
Digitale dienstverlening	Verlies gegevens	I	pm
Software migreren	Faillissement leverancier	I	€ 100.000
Schatkistbankieren	Lagere rentevergoeding	I	€ 0
Wet Hof	Boete wegens overschrijding norm	I	pm
Herijking gemeentefonds	Lagere algemene uitkering	S	€ 500.000
Rente reserves en voorzieningen	Afnemende rentebaten	S	pm

Toelichting:

Bouwgrondexploitatie

Door een verslechterende markt wordt de bouwgrondexploitatie in veel gemeenten inmiddels beschouwd als één van de meest risicovolle activiteiten. Het risico bestaat eruit dat de kosten (oplopende boekwaarde) niet meer in verhouding staan tot de verwachte (te genereren) opbrengsten of dat het plan niet meer in exploitatie wordt genomen. Vanaf de jaarrekening 2012 wordt door ons de in exploitatie en de niet in exploitatie genomen plannen door middel van een dynamische kostberekening doorgerekend. Als van een plan het verwacht eindresultaat negatief is dan wordt bij de betreffende jaarrekening het tekort afgedekt. Zo is bij de jaarrekening 2013 een voorziening ingesteld van € 499.000 voor niet kostendekkende plannen die nog wel kunnen worden beïnvloed door toekomstige ontwikkelingen en is een verlies van € 347.000 ten laste van de weerstandsvermogen bouwgrond gebracht.

De bouwgrondexploitaties zijn goed in beeld. Het risico bestaat eruit dat door nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld rentekosten, rentepercentages, achterblijvende verkopen, enz.) de verwachte toekomstige resultaten van sommige plannen negatief worden. Als nieuwe verliezen, die voortvloeien uit de jaarlijkse actualisatie van de in exploitatie en niet exploitatie genomen gronden, ontstaan dan worden die in betreffende jaarrekening afgedekt. Indicatief willen wij dit incidenteel verlies stellen op 5% van de boekwaarden van de in exploitatie en niet in exploitatie genomen plannen. Op basis van de boekwaarden van 1 januari 2014 bedraagt het risico circa € 0.75 miljoen incidenteel.

Riolering

Op dit moment is er o.a. door inspecties sprake van goed inzicht in de hoeveelheden en de staat van de riolering. De benodigde capaciteit van de riolering is bekend en financieel verwerkt in de lasten binnen de rioolheffing. De beschikbare kredieten zijn voldoende om de geplande werkzaamheden uit te voeren.

Bruggen

Uit reguliere jaarlijkse inspecties van de staat van onderhoud van de bruggen blijkt dat er sprake is van achterstand. Wel blijven de risico's binnen acceptabele grenzen. Volgens de vaste gedragslijn legt het college voor aanvullende maatregelen een afzonderlijk kredietverzoek voor aan de raad.

Bodemverontreiniging

Grote verontreinigingen zijn momenteel niet in beeld of worden aangepakt waarvoor de budgetten al beschikbaar zijn gesteld.

Kleine en minder risicovolle verontreinigingen worden in de toekomst meegenomen als onderdeel van een grotere aanpak. Wij lopen momenteel geen voorziene risico's.

Wet werk en bijstand

Voor een open einde regeling als de Wet werk en bijstand is het risico dat de uitkeringen aan bijstandsgerechtigden hoger uitvallen dan de middelen die de gemeente daarvoor van het rijk ontvangt. Het risico voor de gemeente bedraagt 10% van het toegekende inkomensdeel. Daarboven komt de gemeente, mits wordt voldaan aan enkele voorwaarden, in aanmerking voor een uitkering gelijk aan het verschil tussen de werkelijke netto bijstandsuitkeringslasten en 110% van het toegekende inkomensdeel.

Omdat in de begroting al rekening wordt gehouden met een hogere uitkeringslast, bedraagt het risico afgerond € 280.000.

Transities

Zoals in de aanbestedingsbrief bij deze begroting al vermeld, houdt de decentralisatie van rijkstaken door de rijksbezuinigingen een risico in voor de gemeente. De omvang van dit risico is op dit moment nog niet echt concreet in te schatten. Dit hangt samen met de werkelijke omvang van deze rijksbudgetten als gevolg van de bezuinigingen, het effect van de invoering van nieuwe verdeelmodellen voor deze rijksbudgetten en het effect van het nog vast te stellen gemeentelijk beleid. In de loop van de jaren moet hierover duidelijkheid komen. In afwachting van de verdere invulling willen wij het mogelijke risico stellen op 10% van de baten transitie.

De baten transitie bedragen circa € 18 miljoen.

Digitale dienstverlening

In de afgelopen jaren werd steeds meer gecommuniceerd via het digitale netwerk. Dat geldt zowel richting de burger als andere overheden. Hierdoor wordt meer (gevoelige) informatie digitaal opgeslagen. Welke schade een inbraak kan veroorzaken is nauwelijks te geven. Hangt af van de informatie die er wordt afgehaald en wat ermee wordt gedaan. Door onze optimale beveiliging, die jaarlijks via een audit getoetst wordt, is het nog niet gelukt om op ons netwerk in te breken.

Software migreren

Om digitaal te kunnen werken beschikt de organisatie over heel veel software programma's. De gemeente kan in de problemen komen als een leverancier failliet gaat. Met een aantal leveranciers is via een escrow-overeenkomst de continuïteit van het pakket gewaarborgd. Er kunnen eventuele incidentele kosten moeten worden gemaakt als dit zich toch voordoet. Deze schatten wij in op € 100.000.

Europese aanbesteding

Jaarlijkse heeft de gemeente eventueel gezamenlijk met andere gemeenten 3 tot 4 aanbestedingen van meer dan € 1 miljoen. Deze moeten Europees worden aanbesteed. Europa heeft hiervoor strakke procedureregels afgesproken. Wij voeren deze regels bij een aanbesteding zorgvuldig uit. Alleen kan een ontevreden partij altijd een claim bij de gemeente neerleggen omdat zij vindt dat zij benadeeld is. Tot op heden hebben wij nog geen claims ontvangen. Als het plaatsvindt kan het om grote bedragen gaan.

Schatkistbankieren

De gemeente moet met ingang van 2014 haar tegoeden onderbrengen bij de rijksoverheid. De rente die de gemeente hierover ontvangt is lager dan de huidige rentevergoeding in de markt (ongeveer € 200.000). Door de toegepaste systematiek (het verschil tussen de rentevergoeding en de rentekosten wordt niet geraamd; zie paragraaf Financiering) leidt dit niet tot een risico voor de gemeente.

Wet Hof

Toepassing van de wet Hof houdt voor onze gemeente in dat in 2015 ongeveer € 7 miljoen geïnvesteerd kan worden (zie paragraaf Financiering). Er moet nog bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen de VNG en het Rijk over eventuele sancties als de gezamenlijke decentrale overheden de norm overschrijden.

Herijking gemeentefonds

Voor de jaar 2016 staat de 2e fase van de herijking van het gemeentefonds gepland. Op grond van de Financiële Verhoudingswet mag de korting maximaal € 15,- per inwoner bedragen. In geval van een hogere korting per inwoner ontvangt de gemeente een suppletie-uitkering. Het risicobedrag komt hiermee afgerond € 500.000.

Rente reserves en voorzieningen

De rentebaten uit de eigen financieringsmiddelen kunnen fluctueren omdat onze reserves en voorzieningen toenemen of afnemen. Een fors lagere omvang van de reserves betekent dat een lager bedrag aan de exploitatie kan worden toegevoegd.

Een aantal reserves zijn beklemd en moeten in stand gehouden worden.

Weerstandsvermogen 2015

Op grond van het bovenstaande kan het weerstandsvermogen voor 2015 als volgt worden berekend:

Weerstandsvermogen =	Incidentele- + structurele weerstandscapaciteit	
	----- (0,75 *(Incidentele risico's + (2 x structurele risico's))	
Weerstandsvermogen =	14.980.000	= 3,2
	----- 4.729.000	

Hieruit blijkt dat de gemeente voldoende incidentele en structurele middelen kan vrijmaken om de risico's die in beeld zijn op te vangen.

Houdbaarheidstest

Naast de berekening om de risico's op te vangen binnen de beschikbare weerstandscapaciteit heeft de VNG een houdbaarheidstest ontwikkeld. Deze kijkt vanuit een andere invalshoek naar de financiële positie van de gemeente. Dit rekenmodel gaat uit van de kasstromen en de schuldpositie van de gemeente.

Bij dit onderzoek wordt antwoord verkregen op de vraag: *Is de ontwikkeling van de netto schuld van de gemeente Midden-Drenthe in de toekomst houdbaar?*

De gemeentefinanciën zijn houdbaar wanneer onze gemeente ook bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld overhoudt om aan de schuldverplichtingen (rente en aflossing) te kunnen voldoen, zonder dat de noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen.

De nieuwe methode van de VNG meet meerjarig de houdbaarheid van de gemeentefinanciën van de geldstromen van onze gemeente.

Blijft er in de toekomst elk jaar genoeg geld over om naast de noodzakelijke uitgaven voor publieke voorzieningen de schuldverplichtingen in de vorm van rente en aflossingen te betalen? Hoe zit het als de baten terugvallen en er tegenvallers bij de uitgaven ontstaan? Kan de gemeente met ombuigingen het tij keren?

De mate waarin een gemeente kan ombuigen, hangt af van de financiële structuur. Voor een goed oordeel over de houdbaarheid van de gemeentefinanciën is dus naast een oordeel over de huidige hoogte van de schulden en sluitende baten en lasten een doorkijk naar de toekomst nodig. Hierbij wordt de financiële structuur van de gemeente en de invloed van macro- economische en demografische factoren in het oordeel betrokken. Er wordt rekening gehouden met de kans op slechte tijden met tegenvallende baten en stijgende lasten.

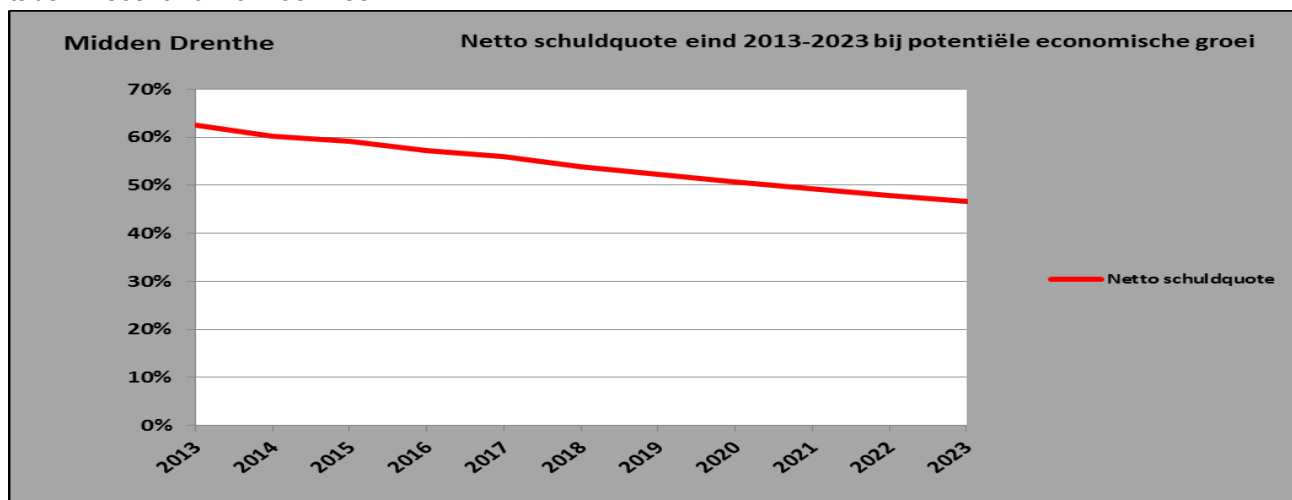
Startpunt van de houdbaarheidstest is de beginbalans van het lopende boekjaar. Hiervan worden alle bezittingen op de linkerzijde van de balans en de schulden op de rechterzijde van de balans in ogenschouw genomen. Daarnaast is een begroting van de baten en de lasten van het lopende boekjaar exclusief afschrijvingen en exclusief rente nodig en ook een investeringsagenda inclusief de bouwgrondexploitatie.

Op deze gegevens wordt een normaal weer scenario losgelaten. Voor het normaal weer scenario wordt uitgegaan van de potentiële economische groei van Nederland zoals geraamd door het Centraal Planbureau, en van de inwonersgroei van Nederland en van de gemeente zoals geraamd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Het rekenmodel geeft daarbij een duidelijke norm voor de houdbare gemeentefinanciën. Kan de gemeente de netto schuldquote op de middellange termijn weer laten dalen als zich morgen een slecht weer scenario voordoet?

Het normaal weer scenario levert een trendmatig beeld op van het toekomstige verloop van de netto schuldquote bij potentiële economische groei.

tabel 1 "scenario 'normaal weer'.

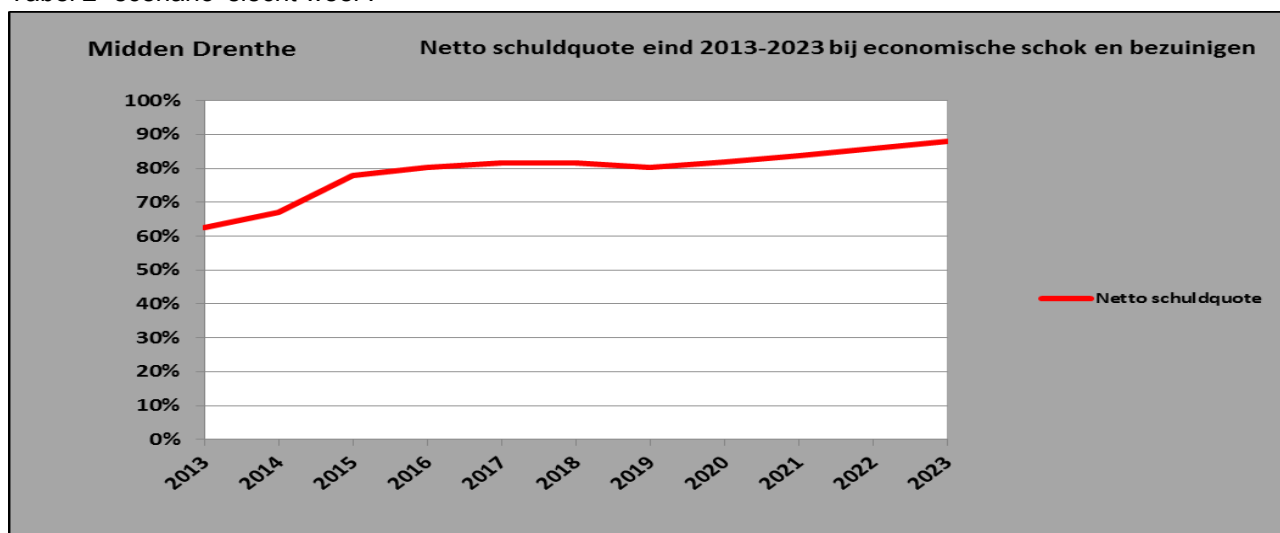
Daarop wordt vervolgens een slecht weer scenario los gelaten waarbij de gemeente op de tegenvallers reageert met ombuigingen.

Indicatie van de gebruikte indicatoren zijn bijvoorbeeld:

- Val van de inkomsten per jaar ten opzicht van de normale trend	circa 7,5%
- Tegenvallende uitgaven per jaar ten opzicht van de normale trend	circa 2,0%
- Rentestijging	circa 1 tot 1,5%
- Ombuigingspotentieel per jaar	circa 5,0%

Hieruit volgt het toekomstige verloop van de netto schuldquote bij het slecht weer scenario.

Tabel 2 "scenario 'slecht weer'.

Met de houdbaarheidstest kan niet alleen de houdbaarheid van de gemeentefinanciën worden beoordeeld. Na het invullen van de test kan ook worden afgetast hoeveel structurele ruimte de gemeente heeft voordat de financiën onhoudbaar worden.

Vanaf een netto schuldquote van 100% is de schuldquote aan de hoge kant. Met een schuldquote die zelfs bij een slecht weer scenario hieronder kan blijven, is de gemeente volgens de test prima in staat haar financiën houdbaar te houden.

Dit is de grens die wij ons stellen. Uit tabel 2 blijkt ook dat de gemeente Midden-Drenthe meerjarig (tot en met 2023) zelfs onder de 90% blijft. Wij zijn in staat om ook bij een slecht weer scenario aan onze schuldverplichtingen te voldoen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Kapitaalgoederen

Een aanzienlijk deel van de aanwezige kapitaalgoederen zoals infrastructuur, gebouwen en plantsoenen is in beheer en onderhoud van de gemeente.

Door de gemeenteraad is hiervoor de verzamelnota onderhoud kapitaalgoederen vastgesteld.

De verzamelnota geeft inzicht in:

1. de beleidsuitgangspunten (= gewenste kwaliteit) uit de door de raad vastgestelde beleids- en beheersplannen.
2. het (meerjarig) financiële beslag dat voortvloeit uit deze beleidskeuzes.

Wegen

We hebben als gemeente een wettelijke taak als wegbeheerder. Daarbij letten we op veiligheid en kosten.

Bij de ingebruikname van een nieuw informatiesysteem voor het beheer van de openbare ruimte zijn in de achterliggende periode de basisgegevens opnieuw ingevoerd. Als gevolg daarvan blijkt dat we meer verhard oppervlak hebben dan waar in het verleden rekening mee is gehouden.

De totale oppervlakte van alle verhardingen die de gemeente onderhoudt bedraagt ongeveer 3,5 miljoen vierkante meter (was 3 miljoen vierkante meter). De totale lengte aan wegen bedraagt ongeveer 837 kilometer (was ca. 800 kilometer).

De afgelopen jaren is er sprake geweest van twee parallelle ontwikkelingen. Aan de ene kant hebben we extra geïnvesteerd om het onderhoudsniveau weer terug te brengen op het peil dat we als gemeente willen. Soms ook als gevolg van incidentele weersomstandigheden. Aan de andere kant hebben we de uitvoering van het wegenonderhoud aangepast aan de realiteit van gemeente brede beleidsaanpassingen en bezuinigingen. Daarmee bevindt het wegenonderhoud zich op dit moment op een aanvaardbaar niveau.

In deze bestuursperiode zal het wegenonderhoud opnieuw aandacht vragen, waarbij ook de vraag naar het gewenste en realistische onderhoudsniveau voor de daarop volgende jaren beantwoord zal worden. Gekeken zal worden waar op kosten bespaard zou kunnen worden.

Nu is het al enige jaren zo dat de onderhoudsmaatregelen voornamelijk bestaan uit het conserveren van wegen. Dit wil zeggen dat er relatief veel slijtlagen op het programma staan. Het aanbrengen van deklagen wordt op deze wijze vijf tot acht jaar uitgesteld.

Met deze manier van onderhoud wordt er weinig gedaan aan de vlakheid en verbetering van de constructie van de wegen.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Exploitatiebudget voor groot onderhoud	670	629	648
Exploitatiebudget voor klein onderhoud	339	286	261
Investing op niveau brengen onderhoud			

* in het budget van 2013 zijn overhevelingen vanuit het voorafgaande jaar meegenomen

In de bedragen voor 2015 zijn de bezuinigingen en de volume uitbreiding op wegen verwerkt.

Uit te voeren werken in 2015

In 2015 gaan we aan de slag met regulier groot onderhoud (herstraten, dek- en slijtlagen aanbrengen), met onderhoud aan toeristische fietspaden en met regulier klein onderhoud (aanbrengen van asfalt-, klinker- en tegelverhardingen).

Het definitieve programma voor groot onderhoud 2015 bieden wij, zoals gebruikelijk, in het eerste kwartaal 2015 aan de Raadscommissie Ruimte en Groen ter kennisname aan. Naar verwachting draagt ook regulier onderhoud bij aan projecten voor wijkverbetering.

Bruggen

Midden-Drenthe beheert en onderhoudt als onderdeel van de infrastructuur 79 bruggen en duikers verspreid over de gemeente. Voor regulier onderhoud wordt het budget in de begroting ingezet. Voor ingrijpend onderhoud, renovaties en vervanging worden aparte kredieten aangevraagd.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Exploitantiebudget regulier onderhoud	88	81	81
Bedrag voor vervanging bruggen (investering)	4	739	0

*) De ramingen van 2014 en 2015 zijn hoger door volume uitbreiding.

In de raming van 2014 (investeringen) is naast het vervangen van de bruggen in Drijber (brug nr. 6 en nr. 7) het restantkrediet opgenomen voor aanpassing van de bediening van de bruggen over de Drentse Hoofdvaart.

Uit te voeren werken in 2015

Regulier en correctief onderhoud (voorlopige opzet)

Naar aanleiding van de inspecties (2013/2014) is het voorlopig onderhoudsprogramma 2015:

Conservering bruggen (val)	€ 10.000
Conservering brugleuningen	€ 6.000
Schoonmaken bruggen	€ 7.000
Reparatie landhoofd i.c.m. beschoeiing	€ 10.000
Betonreparaties en reparaties houten dekken	€ 8.000
Slijtlagen op val	€ 8.000
Onderhoudscontracten draaibare bruggen	€ 3.900
Onderhoud en ad hoc storingen draaibare bruggen	€ 27.700
Totaal	€ 80.600

Groot onderhoud en renovatie

Volgens de inspectierapporten dient brug 5 (De Marsen, Drijber) op termijn vervangen te worden. In 2015 gaan we onderzoeken op welke wijze dit het meest doelmatig kan gebeuren, mede vanwege de beperkte functie voor gemotoriseerd verkeer.

Riolering

Op grond van de Wet milieubeheer rust op de gemeente de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen haar grondgebied. Verder is in de Waterwet (tijdelijk: Wet gemeentelijke watertaken) geregeld dat de gemeente de zorgplicht heeft voor de doelmatige inzameling en transport van afvloeiend hemelwater. Verder is in de Waterwet geregeld dat de gemeente maatregelen moet treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken voor zover doelmatig (Grondwaterzorgplicht). Om aan de zorgplichten te voldoen zijn diverse voorzieningen (systemen) aangelegd. De gemeente dient de voorzieningen adequaat te beheren voor zover de gemeente beheerder is. Hoe de gemeente de voorzieningen beheert en financiert legt zij vast in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). In maart 2011 heeft de gemeenteraad het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan voor de periode 2011-2015 vastgesteld.

Rioolheffing

De exploitatielasten voortvloeiend uit het vGRP worden gedekt uit de rioolheffing. Uitgangspunt bij vaststelling van de rioolheffing is dat zij kostendekkend moet zijn. Daarom heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van het vGRP besloten om de rioolheffing jaarlijks met € 10 te laten stijgen tot het moment dat 100 % kostendekking is bereikt. Voor 2015 wordt hiervan afgeweken. Het tarief wordt dit jaar niet verhoogd.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Bedrag voor onderhoud (excl. BTW)	920	980	968
Bedrag voor investeringen (excl. BTW)	545	2.019	850

*) Het budget voor investeringen 2014 is inclusief nog niet bestede kredieten uit voorgaande jaren.

Uit te voeren werken in 2015

Er wordt ingezet op het vervangen en afkoppelen op diverse locaties. Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden vindt nog een aantal incidentele werkzaamheden plaats.

Investerings

Afkoppelen: € 200.000

Schultestraat Hoogersmilde, Zuidmaten Beilen en ontwikkelingen Westerbork

Vervangen: € 600.000

Ontwikkelingen Westerbork en Meester Weijertstraat Bovensmilde

Vervanging pompen en gemalen: € 50.000

Omgeving Lieving, Holthe en Makkum

Exploitatie (incidenteel)

Opstellen aansluitverordening € 5.000

Optimalisatie maatregelen rioleringsplannen € 15.000

Openbaar groen

De kaders voor het onderhoud van het openbaar groen zijn vastgelegd in het Landschapsbeleidsplan (buiten bebouwde kom) en Groenbeleidsplan (binnen bebouwde kom).

Landschapsbeleidsplan

In het Landschapsbeleidsplan (vastgesteld 2012) staat de gemeentelijke visie op het landschap in het buitengebied. Doel is ondermeer om de verschillende landschapstypen te versterken. Voor het beheer van bermen, bomen, sloten en struiken zijn richtlijnen aangegeven.

Groenbeleidsplan

Het groenbeleidsplan 2006-2015 (vastgesteld 2006) bevat een overkoepelende visie voor het groen binnen de bebouwde kommen.

Doel van het Groenbeleidsplan is een samenhangend beleid en beheer van het openbaar groen in de bebouwde kommen. Ook is aangegeven waar de groenstructuur versterkt zou kunnen worden. Het plan bevat naast algemene uitgangspunten en richtlijnen per kern een uitwerking met onder andere een groenstructuurkaart en onderhoudsniveaus.

Het versterken van de groenstructuur en renovatie van oudere plantsoenen gebeurt zoveel mogelijk met inspraak van bewoners. In 2015 wordt het groenbeleidsplan geactualiseerd.

Groenonderhoud

Het areaal groen en bomen is opgenomen in een geautomatiseerd beheerprogramma. Het groenonderhoud voor de hele gemeente wordt uitbesteed op basis van een bestek. In dit bestek wordt de gewenste kwaliteit omschreven, en wordt per m² afgerekend. Alescon voert de meeste werkzaamheden uit. Een bomenteam bestaande uit twee eigen medewerkers voert bomeninspecties uit volgens de zorgplicht. Ook doen zij specifieke werkzaamheden ten aanzien van bomen, zoals in het kader van de bestrijding van de eikenprocessierups.

In 2014 zijn de hertenkampen geprivatiseerd en worden door stichtingen van vrijwilligers beheerd. Hiervoor krijgen zij een bijdrage in de kosten.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Bedrag voor onderhoud	3.283	3.234	2.977
Bestedingsplan	50	125	160

Het betreft hier de kosten van onderhoud bermen en wegbeplanting, kerntaken landschap en bossen, plantsoenen en wandelpaden en kerntaken groenvoorziening. In het bedrag voor 2015 is de bezuiniging verwerkt.

Uit te voeren werken in 2015

De belangrijkste activiteiten zijn groenonderhoud (o.a. grasmaaien, onkruidbeheersing, snoei) boominspecties. Gezien de bezuinigingen zullen de investeringen minimaal zijn en zal worden geprobeerd om met het beschikbare budget de groenvoorzieningen op een acceptabel peil te houden. Hiervoor zal het onvermijdelijk zijn dat er groen wordt omgevormd naar goedkopere/minder intensieve groentypen.

Openbare verlichting

Het beleidsplan openbare verlichting is in 2013 opnieuw vastgesteld (geactualiseerd).

Bij verduurzaming van de verlichting is er aandacht voor de volgende aspecten:

- Gelijkmaticheid van de verlichting;
- Verlichtingssterkte;
- Energiebesparing;
- Lichthinder, lichtvervuiling en duisternis en materialisatie.

Binnen bestaande budgetten is ruimte voor de uitvoering deze maatregelen.

In 2013 is een nieuw contract afgesloten voor het onderhoud van de openbare verlichting.

Budget (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Exploitatiebudget voor onderhoud	224	286	284
Uitvoering beleidsplan	0	260	50

In het bedrag voor 2015 is de bezuiniging verwerkt.

In de planperiode 2013 tot 2023 zijn de volgende werkzaamheden opgenomen:

- Vervangen van circa 1.000 armaturen;
- Armaturen statisch dimmen;
- Verwijderen van kom indicatie-verlichting;
- 10% van de verlichting verwijderen (streefmaatregel);
- Lichtmasten in buitengebied vervangen door LED oriëntatieverlichting.

Uit te voeren werken in 2015

Naast het reguliere onderhoud, het vervangen van armaturen.

Speelvoorzieningen

Het coalitieakkoord 2014-2018 geeft aan dat we uitgaan van voortzetting van het bestaande beleid voor speelvoorzieningen. Met de speelvoorzieningen in buurten, dorpen en op schoolpleinen, stimuleren we kinderen om buiten te spelen, op een eigen plek elkaar te ontmoeten en zelf de wereld om zich heen te laten ontdekken. Bewonersparticipatie is een belangrijk onderdeel daarbij.

Het aantal speeltoestellen in de gemeente is 790 (inclusief schoolpleinen).

Beleidsplan speelvoorzieningen 2011-2020

In 2011 is het beleidsplan voor de speelvoorzieningen in Midden-Drenthe 2011-2020 vastgesteld.

Gestreefd wordt naar een verbetering van de spreiding van de speelvoorzieningen, waarbij gekeken wordt naar het aantal kinderen in een buurt of dorp en hun leeftijd. Het beleid is gericht op het stimuleren van de lichamelijke en sociale ontwikkeling van kinderen. Vooral voor de groep van 9-14 jaar worden naar aanleiding van het beleidsplan meer voorzieningen gerealiseerd. Daarnaast willen we ook de betrokkenheid van bewoners bij hun buurt en het omzien naar elkaar stimuleren.

Bewonersparticipatie

De realisatie van speelvoorzieningen in buurten en dorpen vindt in Midden-Drenthe in principe slechts plaats wanneer vrijwilligers bereid zijn het dagelijkse beheer en het klein onderhoud van de speelvoorziening op zich te nemen. Groot onderhoud, vervangingen en veiligheidsinspecties worden gedaan door de gemeente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst. Het speeltuinoverleg Midden-Drenthe behartigt de belangen van de speeltuin vrijwilligers. De overeenkomsten zijn in 2013 alle vernieuwd. De vrijwilligers ontvangen een bijdrage voor beheer, onderhoud en activiteiten. De bijdrage is mede afhankelijk van het aantal toestellen.

Schoolpleinen

In 2014 zijn nieuwe overeenkomsten gesloten met stichting OBOMD en COG Drenthe. Alle schoolpleinen bij de reguliere basisscholen zijn openbaar toegankelijk en vallen onder het speelvoorzieningenbeleid. Er zijn afspraken gemaakt over onder meer aansprakelijkheid, aantal toestellen en onderhoud.

Veiligheid

Op speelvoorzieningen is het Warenwetsbesluit attractie- en speeltoestellen van toepassing.

Op grond van dit besluit is de beheerder verplicht de toestellen goed te onderhouden. In een logboek moeten per toestel gegevens m.b.t. onderhoud, inspecties, vervanging onderdelen, reparaties en ongevallen worden bijgehouden.

Budget (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2013	Raming 2014	Raming 2015
Bedrag voor onderhoud en reparatie zandbakken en speeltoestellen	251	260	267
Uitvoering beleidsplan Spelen (bestedingsplan 2014)	0	31	0

Uit te voeren werken in 2015

Het budget wordt besteed aan onderhoud en vervanging van de speeltoestellen, ondergronden en zandbakken door de gemeente, en een subsidie aan de speeltuinverenigingen. Daarbij wordt kritisch gekeken naar vervanging, door het vastgestelde beleidsplan en de daarin vastgestelde normen aan te houden.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Gemeentelijke gebouwen

Het betreft hier regulier onderhoud aan gemeentelijke gebouwen die geen schoolgebouwen zijn. Het beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen is een veelomvattende activiteit. De financiële middelen die hier jaarlijks voor nodig zijn worden betaald uit de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen.

Om de kosten van onderhoud zo laag mogelijk te houden is er binnen het onderhoudsbeleid voor gekozen om per soort gebouw onderhoudsniveaus te hanteren (collegebesluit van 16 september 2008). Per gebouw is het onderhoudsniveau vastgelegd:

- a. hoog onderhoudsniveau: gemeentehuis
- b. gemiddeld onderhoudsniveau: overige gebouwen
- c. redelijk onderhoudsniveau: werkplaatsen en stallingsruimten

Voor enkele categorieën gebouwen gelden naast het onderhoudsbeleid enkele aanvullende / afwijkende regels.

Sportaccommodaties

In de gemeente bestaat tussen de sportaccommodaties verschil in exploitatie en beheer. Naast de accommodaties die de gemeente exploiteert zijn er de (deels) verzelfstandigde accommodaties. Laatstgenoemde categorie ontvangt van de gemeente een bijdrage in de exploitatiekosten. Het betreft de volgende accommodaties. De bijdragen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van een vooraf afgesproken set van indexcijfers. Voor 2015 bedraagt de index 2%

Bedragen x € 1.000

Sportcomplex Hooghalen	35
Sportcomplex Noord-West Beilen	60
Sportcomplex Wijster	44
Korfbalaccommodatie Beilen	11
Tennisbanen Beilen	10
Tennisbanen Smilde	11
Tennisbanen Westerbork	9
Sportcomplex Smilde	8

Dorpshuizen

Op 27 mei 2004 heeft de raad de "Koersnotitie Dorpshuizen Midden-Drenthe" vastgesteld. De koersnotitie bevat onder meer de volgende afspraken:

- a. Klein en preventief onderhoud komt voor rekening van het dorpshuisbestuur.
- b. Groot onderhoud wordt uitgevoerd en georganiseerd door de dorpshuisbesturen. De kosten komen voor rekening van de gemeente. Bij gecombineerde dorpshuizen (+school: Balinge, Witteveen) vindt een verrekening plaats. De financiële dekking vindt plaats via de reserve onderhoud gebouwen.
- c. De gemeente levert een bijdrage van maximaal 50%, tot een maximum van € 100.000 in de verbouwkosten voor functionele aanpassingen (50% regeling). De financiële dekking moet dan plaatsvinden vanuit de bestedingsruimte.

In Elp was het dorpshuis onderdeel van de school. Het schoolgebouw is gesloopt en het dorpshuis en gymlokaal zijn gerenoveerd. Ook zijn er interne verbouwingen doorgevoerd. Het vernieuwde dorpshuis is inmiddels in gebruik genomen.

In Witteveen is de schoolfunctie verdwenen, echter het dorpshuis blijft in het gebouw gevestigd. Over het beheer en de exploitatie van het leegstaande schoolgebouw wordt momenteel overleg gevoerd met het bestuur van het dorpshuis.

Aula's

In het kader van de harmonisatie zijn het beheer en het klein onderhoud van de aula's in Westerbork en Smilde overgedragen aan de betreffende aula verenigingen. De gemeente blijft eigenaar van de gebouwen. Eigendom, beheer en onderhoud van de aula in Beilen was en blijft in handen van de stichting. Voorafgaand aan de harmonisatie zijn de drie de aula's in 2006 / 2007 toekomstbestendig gemaakt.

Voor het groot onderhoud van de aula's geldt de 'dorpshuizenconstructie'. De vereniging / stichting zorgt er in overleg met de gemeente voor dat het groot onderhoud wordt georganiseerd en uitgevoerd. De kosten zijn voor rekening van de gemeente. Financiële dekking van het groot onderhoud vindt plaats via de reserve onderhoud gebouwen.

Uit te voeren werken in 2015

Het onderhoud aan gebouwen vindt plaats op basis van de betreffende geactualiseerde jaarschijf uit het meerjarenonderhoudsprogramma (ULTIMO).

Van het beschikbare budget van € 499.000 is € 459.000 begroot voor het noodzakelijk onderhoud in 2015. Om de fluctuerende kosten van onderhoud op te vangen wordt het verschil verrekend met de bestemmingsreserve "onderhoud gebouwen". Voor 2015 wordt een positief verschil toegevoegd aan de reserve onderhoud gebouwen.

Verloop bestemmingsreserve onderhoud gebouwen 2015 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2014
Bestemmingsreserve	366	40		406

Het geraamde bedrag van € 459.000 wordt over de volgende groepsindeling verdeeld:

(Bedragen x € 1.000)

• Sportcomplexen	18
• Sporthallen	132
• Gymlokalen	28
• Zwembaden	102
• Dorpshuizen	17
• Woningen	8
• Baarhuisjes	15
• Brandweerkazernes	44
• Gemeentehuis	35
• Multifunctionele accommodaties	17
• Werkplaatsen	21
• Diversen	20

Onderhoud buitenkant schoolgebouwen

Met ingang van 1 januari 2015 gaat de verantwoordelijkheid en de bijbehorende middelen voor buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen voor het basis- en het speciaal onderwijs over van de gemeente naar de schoolbesturen van het openbaar, het bijzonder en het speciaal onderwijs. Hiermee komt dit onderdeel vanaf 2015 bij de gemeente te vervallen.

Bedrijfsmiddelen

Om de bedrijfsvoering van de organisatie zo optimaal te kunnen uitvoeren moeten de benodigde bedrijfsmiddelen goed functioneren. Op dit te garanderen beschikt de gemeente over een geactualiseerde meerjarig vervangingsschema. Hierbij gaat het om de vervanging van materieel voor wegen en groen, automatisering, facilitair en materiaal voor sport- en welzijnsaccommodaties.

Sinds 2014 maakt het materiaal van de brandweer hiervan geen onderdeel meer van. Deze taak en bijbehorende middelen zijn overgedragen aan de Veiligheidsregio Drenthe.

De uit deze investeringen voortvloeiende kapitaallasten worden onttrokken aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Vanuit de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Als een vervangingsinvestering voldoet aan één van de volgende eisen wordt deze niet geactiveerd maar direct volledig afgeschreven:

- Een verkrijgingsprijs van € 15.000 of minder;
- Een levensduur die korter is dan 4 jaar;
- Een jaarlijkse vervanging van hetzelfde materieel.

Verloop bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen 2015 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking #	Saldo 31-12-2015
Bestemmingsreserve	1.431	776	880	1327

Betreft kapitaallasten voorgaande jaren, het doorschuif effect en vervangingen 2015 die niet worden geactiveerd maar direct ten laste van de bestemmingsreserve komen.

Uit te voeren werken in 2015

Het geraamde investeringsbedrag voor 2015, inclusief niet te verrekenen btw, bedraagt afgerond € 508.000 en kan als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)

• Materiaal voor berm-, weg-, en rioolonderhoud	271
• Automatiseringsapparatuur/software/facilitair	166
• Materiaal voor sporthal, gymlokaal en zwembad	71

[terug naar inhoudsopgave](#)

Financiering (Treasury)

Inleiding

Jaarlijks wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een paragraaf financiering opgesteld met als doel het treasury beleid van de gemeente in beeld te brengen. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde, terwijl in het jaarverslag de realisatie van de het beleid wordt beschreven.

De gemeentelijke treasury functie omvat het financieren van gemeentelijk beleid (de programma's) en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Meer specifiek houdt dit in:

- het zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities;
- het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de gemeente zijn verbonden;
- het minimaliseren van de kosten van het beheer van de financiële posities en geldstromen;
- het optimaliseren van het rendement op overtollige liquide middelen.

Beleidskader

De Wet Fido geeft voorschriften met betrekking tot het aantrekken van geldleningen, het uitzetten van middelen en het verstrekken van garanties. Van belang hierbij is dat deze activiteiten geschieden in het kader van het uitoefenen van de publieke taak. Uitzetting van tijdelijk overtollige middelen dient een voorzichtig karakter te hebben en mag niet gericht zijn op het verschaffen van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Het kader van het financieringsbeleid is vastgelegd in de 'Financiële verordening gemeente Midden-Drenthe ex artikel 212 Gemeentewet' van 26 januari 2012. Met de verordening stelt de raad op hoofdlijnen de spelregels voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer vast. In artikel 9 wordt de financieringsfunctie behandeld. Dit zijn de uitvoeringsregels van het treasury beleid.

Marktontwikkelingen en rentevisie

Bepalend voor de ontwikkelingen van de korte rente is het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Op 5 juni 2014 verlaagde de ECB de rente voor het laatst met een tiende procent naar 0,150%. De ECB verwacht de belangrijkste rentetarieven een langere tijd op of onder dit niveau te houden.

De lange rente (20 jaar) is in juli 2014 gedaald tot ongeveer 1,8% (was in juli 2013 2,6%) en in relatie tot de korte rente relatief hoog. Dit wordt vooral veroorzaakt door de forse opslag (risicopremie) die door de marktpartijen wordt verdisconteerd in het rentetarief. We hebben voor het laatst op 25 november 2013 een langlopende geldlening afgesloten van € 5 miljoen voor 20 jaar tegen een rente van 2,365%.

Verwachte liquiditeitsontwikkeling 2015

Voor de begroting van 2015 is berekend dat er een tekort aan financieringsmiddelen is van € 32 miljoen. Onze kasgeldlimiet bedraagt bijna € 6 miljoen en omdat de korte rente behoorlijk lager is dan de lange rente, zullen we de kasgeldlimiet volledig benutten.

Na aftrek van de kasgeldlimiet van € 6 miljoen resteert een tekort van € 26 miljoen. Deze raming is erop gebaseerd dat alle geplande investeringen worden uitgevoerd. In de praktijk is dit meestal niet het geval. Op het moment van schrijven van deze begroting is er nog voor € 26 miljoen aan geplande investeringen aanwezig. Dit betreft onder andere het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de scholen. In de begroting ramen we voor de nog niet uitgevoerde investeringen een bedrag voor onderuitputting (incidentele bestedingsruimte in het bestedingsplan).

Gedurende het jaar wordt bekeken of er een langlopende geldlening aangetrokken moet worden. Dit is mede afhankelijk van het tempo waarin geïnvesteerd wordt. In het eerste kwartaal van 2014 zaten we € 3 miljoen boven de kasgeldlimiet, daarna verbeterde het tekort naar € 1 miljoen. Of we dit jaar nog een

langlopende geldlening moeten aantrekken zal aan het einde van het 3e kwartaal van 2014 worden bekeken. We mogen namelijk maximaal drie kwartalen een tekort hebben.

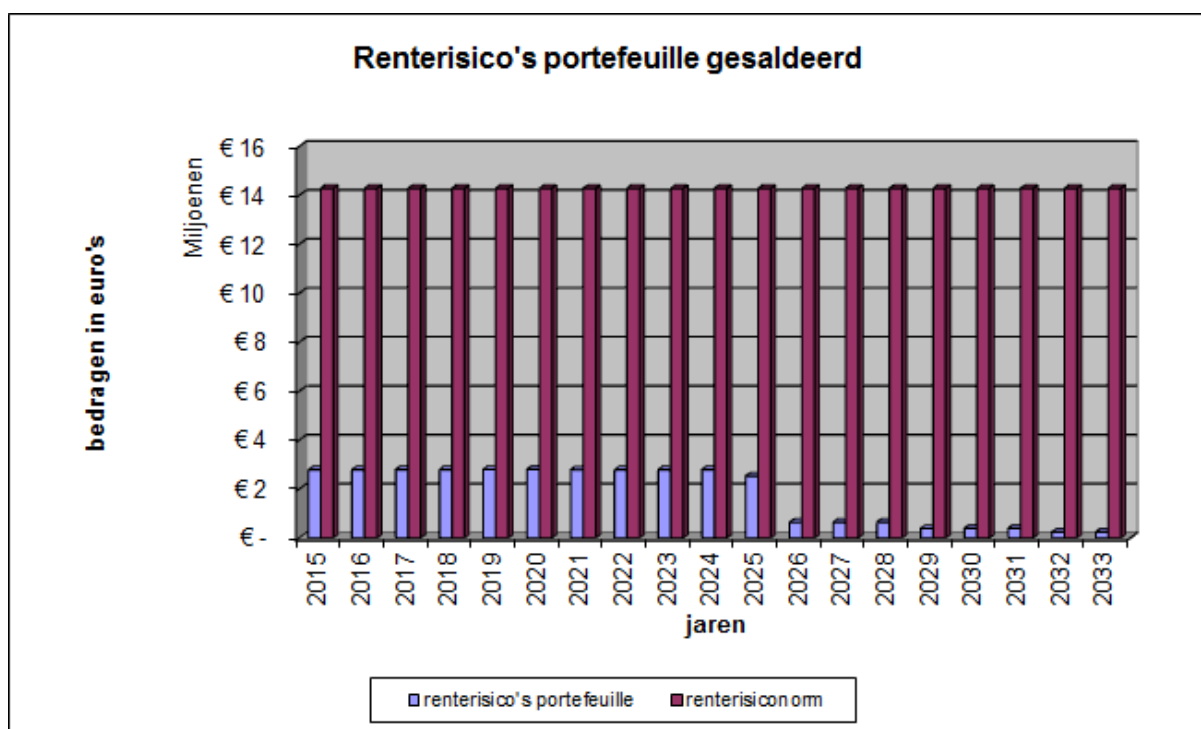
In de begroting 2015 gaan we er vanuit dat een kasgeldlening 1% kost (1 maand) en een eventuele langlopende geldlening 3%. Per saldo bedraagt het omslagpercentage 2,1%.

Risicopositie bestaande portefeuilles

De langlopende leningenportefeuille heeft op 1 januari 2015 een schuldrestant van ongeveer € 34 miljoen. De gemiddelde rente op de leningenportefeuille bedraagt 4,8%. De BNG Bank is de grootste geldverstrekker.

Om een beeld van de renterisico's uit de bestaande portefeuille te geven zijn achtereenvolgens de stortingen van leningen, de aflossingsverplichtingen en de renteaanpassingen voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt.

De aflossingen van de bestaande leningenportefeuille zijn gelijkmatig over de jaren verdeeld. De totale renterisico's van onze portefeuille worden afgezet tegen de renterisiconorm (€ 14 miljoen). De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte renteaflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

De komende jaren laat de portefeuille een mooi gespreid renterisicoprofiel zien. De leningenportefeuille blijft ruimschoots binnen de gestelde risiconorm. Dit betekent dat de toekomstige financieringsbehoefte tegen elke gewenste looptijd ingedekt kan worden en goed ingespeeld kan worden op renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop voor 2015-2018 van de renterisiconorm.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2015	2016	2017	2018
(1)	Renteherzieningen	-	-	-	-
(2)	Aflossingen	2.791	2.794	2.798	2.802
(3)	Renterisico (1+2)	2.791	2.794	2.798	2.802
(4)	Renterisiconorm	14.291	14.291	14.291	14.291

Stap	Variabelen renterisiconorm	2015	2016	2017	2018
(5a) = 4>3	Ruimte onder renterisiconorm	11.500	11.497	11.493	11.489
(5b) = 3>4	Overschrijding renterisiconorm				
	Berekening renterisiconorm				
	Begrotingstotaal jaar T	71.455			
(4a)	Percentage	20			
(4b)	Regeling				
	Renterisiconorm jaar T	14.291			
(4)	= 4a*4b/100				

Het begrote lastentotaal voor 2015 bedraagt € 71 miljoen waarmee de renterisiconorm op € 14 miljoen uitkomt (20% van €71 mln).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, vanwege mogelijke fluctuaties op de geldmarkt.

Onder de vlottende schuld vallen alle financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De limiet bedraagt een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote gemeentelijke uitgaven. Voor 2015 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,5% van het uitgaventotaal van de begroting 2015. Het begrotingstotaal 2015 bedraagt € 71 miljoen waarmee de kasgeldlimiet uitkomt op ongeveer € 6 miljoen. Iedere drie maanden wordt de stand van de netto vlottende schuld van de gemeente getoetst aan de kasgeldlimiet. De tabel geeft voor 2015 een wisselend beeld van het verloop van het liquiditeitssaldo. Het betreft een raming, maar als er langer dan 3 kwartalen een overschrijding van de kasgeldlimiet ontstaat, zal er een langlopende geldlening worden afgesloten. Volgens de renterisiconorm is hier nog ruimschoots de mogelijkheid voor.

De onderstaande tabel geeft voor 2015 het verwachte verloop van de netto vlottende schuld en of overschot aan kasmiddelen afgezet tegen de kasgeldlimiet.

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(1) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of overschot middelen(-)
(1) - (2) = (3)			
Ultimo kwartaal 1	18.135	14.269	3.866
Ultimo kwartaal 2	17.988	20.755	-2.767
Ultimo kwartaal 3	19.104	17.741	1.363
Ultimo kwartaal 4	17.749	14.306	3.443
(4) gemiddelde van (3)			5.905
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	kasgeldlimiet (KGL)		6.074
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL		5.905
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		71.455
(8)	Percentage regeling		8,5
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		6.074

Schatkistbankieren

De decentrale overheden moeten vanaf 2014 schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat rekening courant tegoeden van decentrale overheden moeten worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Dit betekent dat we iedere werkdag onze rekening courant tegoeden afstorten bij de schatkist.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering in een gemeentelijke organisatie kan worden omschreven als de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen om de in de programma's gestelde beleidsdoelstellingen te realiseren. Deze doelen zijn ontleend aan zowel de aan de gemeente opgedragen (wettelijke) taken als het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

Bedrijfsvoering betreft zowel de primaire processen als de ondersteunende processen. Voorbeelden van primaire processen zijn vergunningverlening, subsidiëring, belastingheffing, etc. Tot de ondersteunende processen worden in de regel personeelszorg, informatisering en automatisering, organisatieontwikkeling, financiën, administratie, huisvesting, juridische zaken en communicatie gerekend. Afgekort de PIOFAHJC-functies.

Deze paragraaf beperkt zich tot een aantal ondersteunende processen: organisatieontwikkeling, personeelsbeleid, informatisering en automatisering, financiën en controlling, communicatie, juridische zaken en huisvesting. Daar aan voorafgaand gaat deze paragraaf in op de kosten die met de ondersteunende bedrijfsvoeringprocessen gepaard gaan, de apparaatskosten.

Apparaatskosten

Onder apparaatskosten worden gebruikelijk de kosten van het ambtelijk apparaat (personeel en overhead) verstaan die via een vorm van kostenverdeling direct of indirect worden toegerekend aan de deelprogramma's (producten). Voorbeelden hiervan zijn de personeelskosten en de huisvestingskosten. Het merendeel van de apparaatskosten in Midden-Drenthe wordt op een zogenaamde kostenplaats in de begroting verzameld, waarna ze via een verdeelsleutel (uren, m²) over de verschillende deelprogramma's (producten) worden verdeeld. Hierdoor kan het zijn dat verschillen binnen een deelprogramma zichtbaar worden gemaakt terwijl niet duidelijk is welke oorzaak het verschil heeft. Vaak heeft het te maken met een wijziging in formatie, functieomvang of een verandering van taken; dat wordt echter niet duidelijk in de deelprogramma's.

Ten behoeve van de transparantie worden daarom in deze begroting de apparaatskosten en de wijzigingen op één plaats, in de paragraaf bedrijfsvoering, verzameld en toegelicht. Dit betekent dat deze kosten nog wel in de (deel)programma's van de begroting staan opgenomen, maar op die plek niet meer worden toegelicht. Dit geldt ook voor de wijzigingen in de apparaatskosten die na de laatste begrotingswijziging optreden en onder het product saldi van kostenplaatsen staan opgenomen in het deelprogramma financiering.

In onderstaande tabel staan de kosten opgenomen die wij onder de apparaatskosten scharen en een toelichting daarop. De kosten voor onderhoud gebouwen en de tractiekosten komen aan de orde in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

De post personeelskosten uit de tabel is meeromvattend dan alleen de salariskosten. Onder personeelskosten vallen ook diverse 'bijkomende personeelskosten' waaronder studiekosten, kosten woon-werkverkeer en kosten van abonnementen en contributies. De salariskosten inclusief de bijbehorende personeelsomvang komen aan de orde in het onderdeel 'personeelsbeleid'.

bedragen x € 1.000	Rekening 2013	Begroting 2014 na wijziging	Begroting 2015
Personeelskosten	14.331	14.097	13.880
Bestuurskosten (college en raad)	1.427	1.234	1.164
Huisvesting	948	926	939
Verzekeringen	188	207	208
Facilitair	586	553	562
Automatisering	1.245	1.358	1.392
Documentatie- en informatievoorziening	49	47	47
Totaal	18.774	18.422	18.192

Organisatieontwikkeling

De inkomsten van de gemeente staan fors onder druk de komende jaren. Ook de organisatie heeft, vanuit het coalitie akkoord een opdracht om als ombuigingstaakstelling binnen haar bedrijfsvoering naast de bestaande taakstelling een kostenreductie van ongeveer € 900.000 voor de komende jaren uit te voeren. Voor 2015 geldt dat er een (restant) taakstelling van € 610.000 bezuinigd moet worden op bedrijfsvoering.

Personeelsbeleid

De gemeente maakt deel uit van een samenleving die continu in beweging is en oefent met de uitvoering van de programma's invloed uit op de samenleving. De uitvoering van deze rol vereist dat de ambtelijke organisatie maatschappelijke en andere ontwikkelingen adequaat tegemoet kan treden. De mensen vormen zo het belangrijkste kapitaal in onze organisatie. Investeren in de kwaliteit van personeel komt daardoor ten goede aan de Middendrentse samenleving. Hoe zorgen wij goed voor ons personeel? Op welke manier benaderen we de arbeidsmarkt voor het werven van specialistisch personeel, waar moeilijk aan te komen is? Hoe binden en boeien wij de mensen in onze organisatie? Vragen die onderdeel zijn van het (strategisch) personeelsbeleid.

Fte's en budget (x € 1.000)	Raming 2014	Raming 2015
Salarisbudget (incl. raad en college)	13.722	13.385
Fte's (ambtelijke organisatie)	216,4	210,6

Ten opzichte van 2014 is de formatie met bijna 6 fte's gedaald. Dit is grotendeels veroorzaakt door een overplaatsing van personeel naar de Regionale uitvoeringsdienst (RUD).

Bij het formatiecijfer blijven we wel de kanttekening maken dat de komende jaren waarschijnlijk nog meer werk vanwege o.a. nieuwe wetgeving, naar de gemeente komt, waardoor dit cijfer weer kan gaan stijgen. Ook zal niet elke fte minder voor 100% in geld worden terugverdiend. Tot slot willen wij geen concessies doen aan de kwaliteit van de werkzaamheden door de gemeente.

Informatisering en automatisering

Sinds eind 2012 werkt de hele organisatie, inclusief bestuur, digitaal en zaakgericht. In 2013 is in beeld gebracht welke knelpunten en kansen er liggen om de winst op het gebied van efficiency en kwaliteit van dienstverlening te vergroten. Met deze inventarisatie als basis werken we de komende jaren verder aan het continu verbeteren van het zaakstelsel. De gebruikersgroep heeft intern daarin een belangrijke functie.

We gaan in 2015 verder met het implementeren van processen binnen het zaakstelsel. Naast re-integratie en leerplicht zijn in 2014 de belangrijkste processen voor de transitie geïmplementeerd. In 2015 zullen we doorgaan met de transitie en daarnaast zullen de backofficesystemen voor de begraafplaatsenadministratie en drank- en horecavergunningen uitgefaseerd worden. Dit nog steeds met als doel de dienstverlening te uniformeren en te verbeteren en daarnaast een besparing in kosten te realiseren.

Ten aanzien van archivering binnen het zaakstelsel zijn er plannen om in 2015 substitutie toe te gaan passen. Dat wil zeggen dat stukken na ontvangst en digitalisering vervolgens vernietigd kunnen worden. Dit zorgt ervoor dat de behoefte aan fysieke archiefruimte niet verder stijgt. De bestaande archiefruimte blijft daarmee toereikend in de toekomst.

In 2014 zijn als voortvloeisel uit het project Beschikbaar en Bereikbaar kaders gesteld voor het Nieuwe Werken. Op basis hiervan zal in 2015 de implementatie van het nieuwe werken plaatsvinden. Het realiseren van een virtuele werkplek, in het kader van het nieuwe werken, waarmee medewerkers plaats- en tijdsafhankelijk kunnen werken zal hier onderdeel van uitmaken.

De informatiebeveiliging wordt door de verschillende mogelijkheden om plaats- en tijdsafhankelijk te werken, steeds belangrijker. Met een steeds transparanter wordende gemeente waarbij burgers en bedrijven toegang hebben tot hun eigen dossier en waarbij gegevens integraal met andere overheden worden uitgewisseld (o.a. binnen het sociale domein) vraagt de beveiliging van informatie om continue waakzaamheid, innovatie en borging. Daarmee is het ook komend jaar een belangrijk onderwerp. Integriteit, de menselijk kant van informatiebeveiliging, zal in 2015 op de agenda staan.

Door de overgang naar digitaal werken zijn we ook afhankelijker van onze ICT. We blijven aandacht besteden aan het verder inperken van onze kwetsbaarheid op digitaal gebied, denk naast beveiliging aan maatregelen rondom continuïteit (uitwijk), organisatie en infrastructuur.

Financiën en controlling

De uitgangspunten voor het financieel beleid zijn vastgelegd in verschillende verordeningen en afspraken zoals het 'Coalitieakkoord 2014-2018', de 'Financiële verordening gemeente Midden-Drenthe' en de "Controleverordening Midden-Drenthe".

Bewust omgaan met financiële middelen is een belangrijk uitgangspunt bij de bedrijfsvoering. Dit geldt voor alle tijden, echter de komende periode zal de kostenbeheersing nog belangrijker worden. De begrotingen zullen de komende jaren steeds meer de realiteit benaderen en er zal strakker op uitgaven worden gestuurd. In de begroting 2015 zijn de budgetten voor de decentralisaties toegevoegd en is er een paragraaf transities opgenomen.

Voor de komende jaren staat de gemeente voor een aanzienlijke financiële opgave om de begroting materieel sluitend te krijgen.

Communicatie

Website

Begin 2014 is de nieuwe, vraaggerichte, website gelanceerd. Samen met de redacteurs van de verschillende afdelingen wordt de website voortdurend actueel gehouden en de zoektermen aangepast op de bezoekers van de website. De communicatiemedewerker die zich fulltime met de website bezighoudt, gaat de komende periode aandacht besteden aan verdere uitwerking van de sociale media en de integratie daarvan met de website.

Schriftelijke communicatie

Als vervolg op de schrijftaining is een werkgroep met vertegenwoordigers uit alle vakafdelingen alle schriftelijke communicatie (zowel papier als digitaal) tegen het licht aan het houden. Doel is om meer eenheid en herkenbaarheid te krijgen zowel in inhoud als opmaak in onder meer formulieren, brieven en e-mails. Dit is een project van 'de lange adem' en zal ook in 2015 nog de nodige nazorg en monitoring vragen.

Daarbij aansluitend heeft de huisstijl een kleine aanpassing ondergaan. Het betreft geen nieuwe huisstijl maar een opfrissing van de bestaande.

Advisering

Communicatie wordt inmiddels gezien als onderdeel van allerlei projecten en niet meer als 'sluitpost'. Speerpunt blijft het vroegtijdig betrekken van inwoners en transparantie. Vooraf, maar ook voortgaand overleg met allerlei inwonersgroepen wordt daarbij steeds belangrijker.

In 2015 zal het gaan om diverse projecten. Een kleine greep:

- De transities in het sociale domein;
- Grote infrastructurele projecten in Westerbork;
- MFA Westerbork (voortgang bouw en opening);
- Verder uitwerking van het GVVP;
- Ontwikkelingen op het ETP terrein.

Maar ook interne communicatie op het gebied van bereikbaarheid en dienstverlening heeft de aandacht.

Pers

Perswoordvoering blijft veel inzet van de afdeling Communicatie vragen. Wekelijks worden de collegebesluiten toegelicht tijdens een persbijeenkomst. Daarnaast is er sprake van een flinke hoeveelheid persvragen, waarbij ook steeds vaker dieper op zaken wordt ingegaan door media.

Juridische zaken

Zwaartepunt in deze taak is gevraagde en ongevraagde juridische advisering aan bestuur en organisatie, zowel op publiekrechtelijk als privaatrechtelijk terrein. Daarnaast is het secretariaat van de Commissie bezwaarschriften een belangrijke taak inclusief de voorbereiding op de advisering door de commissie aan

het gemeentebestuur. Ook de vertegenwoordiging van de gemeente bij rechtbank, Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en Centrale Raad van Beroep is een onderdeel van het werk.

Met de nieuwe bestuursperiode is zoals gebruikelijk ook de commissie bezwaarschriften opnieuw benoemd. Drie leden hebben afscheid genomen en in de vacatures is voorzien.

De commissie bestaat uit twee kamers, de persoonsgebonden kamer en de grondgebonden kamer. De afgelopen jaren zien we een toenemend aantal bezwaarschriften bij de persoonsgebonden kamer.

Wanneer in 2015 de decentralisaties op het gebied van jeugd, WMO en participatie toegevoegd worden aan het werkveld van gemeenten is de inschatting dat het aantal bezwaarschriften verder toeneemt.

Huisvesting

Informatie over gemeentelijke gebouwen en huisvesting staat opgenomen in het onderdeel 'gebouwen' van de paragraaf kapitaalgoederen. Op deze plaats volstaan wij met de opmerking dat wij uit efficiencyoverwegingen, de beheerstaken voor dit onderdeel in de nieuwe organisatie op één plaats hebben samengebracht.

Intergemeentelijke samenwerking

Onze ervaring tot op heden is dat wij in de bestaande samenwerkingsverbanden goed kunnen opereren.

We realiseren ons daarbij dat de geografische ligging van Midden-Drenthe daarbij veroorzaakt dat we niet in congruente verbanden samen werken, maar wel sterk vanuit de inhoud gedreven. Wij zien dan ook geen reden om nu een slag te maken in het zoeken van congruentie in onze samenwerkingsverbanden.

We merken daarbij wel op dat onze omgeving daar natuurlijk anders over kan denken. Daar zullen we alert op blijven en zo nodig op acteren. Wij zullen daarbij van onze zijde de inhoudelijke benadering blijven inbrengen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang houdt in dat leden van het college in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigd zijn. Daarnaast kan de gemeente als lid van stichtingen en verenigingen of als vennoot van een vennootschap stemrecht hebben. Een financieel belang houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen.

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Daarnaast is inzicht gewenst in het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen.

De nota verbonden partijen is een aantal jaren geleden vastgesteld.

De volgende uitgangspunten zijn hierin vastgelegd:

- De gemeenteraad doet mee in verbonden partijen als dat nodig en functioneel is. Dat betekent een beoordeling per situatie.
- De huidige deelname in vennootschappen BNG en WMD zet de raad ongewijzigd voort. De behandeling van de begroting en de jaarstukken vindt plaats door het college, waarbij de stukken naar een raadscommissie ter informatie gaan.
- De afhandeling van de financiële stukken van de niet-actieve gr-en vindt plaats door het college, waarbij de stukken naar een raadscommissie ter kennisname gaan.
- De gemeenteraad gaat de relatie met de actieve gr-en (Alescon, GGD, Veiligheidsregio Drenthe, RUD Drenthe en Recreatieschap) versterken door actiever te sturen. De gr moet aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van een of meer doelen uit de programmabegroting. De sturing wordt actiever door concrete afspraken op een aantal aspecten. Daarin zijn de aanbevelingen van de VDG over dit onderwerp koersbepalend.

Voor het versterken van de sturende rol heeft de raad gekozen voor een aanpak in VDG-verband. Dat betekent enerzijds winst in afstemming, anderzijds verlies in tijd. De VDG heeft daarvoor een nieuwe vergaderstructuur ingezet waarin een sterkere rol is weggelegd voor de professionele inbreng van gemeenten. Die sterkere rol zal ook aan het licht komen in de contacten met de gemeenschappelijke regelingen.

VENNOOTSCHAPPEN

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)

BNG Bank, gevestigd te Den Haag, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Eind 2010 heeft het Comité voor Banktoezicht nieuwe richtlijnen uitgevaardigd (Basel III-akkoord) met betrekking tot kapitaal- en liquiditeitseisen. Inmiddels zijn deze richtlijnen uitgewerkt in Europese verordeningen en richtlijnen (CRD IV). Voor de BNG Bank is vooral het voornemen om de leverage ratio vanaf 2018 op minimaal 3% vast te stellen van belang.

De leverage ratio is het balanstotaal van het uitgeleende geld van een bank, ten opzichte van het eigen vermogen. Als een bank 1 euro eigen vermogen heeft en 30 euro uitleent, is de leverage-ratio 3 procent. Om deze ratio te verhogen is besloten de dividenduitkering te halveren, namelijk 25% van de netto winst. Dit was 50%. Op deze manier kan ultimo 2017 voldaan worden aan de minimumnorm.

Aandelen bezit	Nominaal € 2,50 per aandeel. Aantal:	60.138
Eigen vermogen	Per 31 december 2013	€ 3.430 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31 december 2013	€ 127.753 miljoen
Dividend	Begroot voor 2015	€ 76.381

Op het programma algemene middelen wordt het dividend verantwoord.

Energienetwerk beheerder Enexis

In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf van energiebedrijf Essent verkocht aan Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk (RWE). Het netwerkbedrijf is verder gegaan als Enexis. Het dividend wordt achteraf uitbetaald.

Aandelen bezit	Nominaal € 1 per aandeel. Aantal:	206.779
Eigen vermogen	Per 31 december 2013	€ 3.370 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31 december 2013	€ 2.895 miljoen
Netto resultaat aandeelhouders	Na belastingen 2013	€ 239 miljoen
Dividend	Per aandeel 2013	€ 0,7983581
Dividend	Begroot voor 2015	€ 165.083

Afvalverwerkingsbedrijf Attero is in 2014 verkocht.

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

De WMD, gevestigd te Assen levert drinkwater aan ca. 450.000 inwoners van de twaalf Drentse gemeenten met 195.000 aansluitingen. Het dividend wordt achteraf uitbetaald.

Aandelen bezit	Nominaal € 50 per aandeel. Aantal:	73
Eigen vermogen	Per 31 december 2013	€ 41 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31 december 2013	€ 106 miljoen
Netto resultaat	Jaar 2013	€ 2,282 miljoen
Dividend	Begroot voor 2015	€ 110

Op het programma algemene middelen wordt het dividend verantwoord.

Bedrijvencentrum Ossebroeken V.O.F.

Op 24 december 1999 is notarieel de V.O.F tussen de gemeente Midden-Drenthe en de exploitatiemaatschappij, bedrijventerrein Ossebroeken V.O.F. opgericht.

De vennootschap stelt zich als doel:

- Het voor rekening van de vennoten exploiteren van het bedrijventerrein Ossebroeken en al wat daartoe verder noodzakelijk en/of wenselijk wordt geacht, evenals de verkoop van het bedrijvencentrum;
- Het verrichten van al wat met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in ruimste zin.

De vennoten hebben de eigen aangekochte gronden ingebracht als schuld van de vennootschap. De opbrengsten zijn de eerste jaren gebruikt om de kosten van de ingebrachte gronden en overige exploitatiekosten te betalen.

De te realiseren nettowinst zal tussen de beide vennoten gelijk worden verdeeld. Vanaf 2008 heeft de eerste winstuitkering plaats gevonden. In 2008 en 2009 elk € 200.000, in 2010 € 300.000 en in 2011 tot en met 2013 geen of zeer beperkte winstuitkering.

Hieronder gegevens uit de jaarrekening:

Eigen vermogen	Per 31 december 2013	€ 0,028 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31 december 2013	€ 0,074 miljoen
Resultaat	Jaar: 2013	€ 0,004 miljoen
Voorraad	Per 31 december 2013	30.166 m2

De gemeente loopt alleen een financieel risico als er verliezen op het plan ontstaan. Dit is tot op heden nog niet de verwachting. Het verlies wordt net als de winst gelijk tussen de beide vennoten verdeeld. Op het programma Werk en Inkomen worden de (winst)uitkeringen verantwoord.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Automatiseringscentrum Noord-Nederland

Het betreft een samenwerkingsverband om de liquidatie van het automatiseringscentrum Cevan te Groningen af te wikkelen.

De jaarlijkse kosten (wachtgeldverplichtingen) worden verdeeld op basis van het aantal inwoners van de toen aangesloten gemeenten. Hieronder vielen de voormalige gemeenten Beilen en Smilde met samen ongeveer 24.200 inwoners. De taken tot afwikkeling wordt uitgevoerd door een College van Vereffenaars (CvV).

De instelling heeft geen eigen of vreemd vermogen. De wachtgeldverplichtingen lopen tot en met 2015. De jaarlijkse kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op basis van een bedrag per inwoner.

In 2015 bedraagt de totale bijdrage € 2.500.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

GGD Drenthe, gevestigd te Assen, bevordert en beschermt de gezondheid van de inwoners van de provincie Drenthe.

De missie van de GGD Drenthe is het bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten in het algemeen en van risicogroepen in het bijzonder.

bedragen x € 1.000	per 31 december 2013	per 31 december 2012
Eigen vermogen	€ 2.634	€ 3.002
Vreemd vermogen	€ 2.561	€ 1.505
Resultaat toegevoegd aan de algemene reserve	€ 584	€ 258

Op het programma Zorg en Welzijn is voor 2015 de bijdrage van € 978.236 begroot voor basisgezondheidszorg en het uniforme deel van de jeugdzorg.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden, gevestigd te Den Haag. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, Provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.

Op het programma Algemene middelen is voor 2015 € 42.500 begroot.

Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)

De VDG, gevestigd te Emmen, behartigt de belangen van de twaalf Drentse gemeenten bij andere overheden. Op het programma Algemene middelen is voor 2015 € 10.500 begroot.

Werkvoorzieningschap Alescon

Alescon, gevestigd te Hoogeveen, is een werkvoorzieningsschap, een sociale werkplaats. Het is een bedrijf in het kader van de gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Aa en Hunze, Assen, De Wolden, Hoogeveen, Midden-Drenthe en Tynaarlo, opgericht op 1 januari 2000. Alescon is een bedrijf met twee kerntaken. De belangrijkste functie van Alescon is het aanbieden van banen voor mensen met een verstandelijke, psychische of lichamelijke handicap. Re-integratie dus. Participatie op de reguliere arbeidsmarkt staat hierbij ook hoog in het vaandel. Daarnaast worden er door deze mensen producten en diensten geproduceerd die op een commerciële manier aangeboden worden.

Vanaf 2008 vindt de financiering van de Wsw plaats via de gemeenten. Het budget dat de gemeente van het rijk ontvangt voor de uitvoering van de Wsw sluit de gemeente door naar het werkvoorzieningsschap Alescon, dat voor de uitvoering zorgt.

In 2015 gaat het naar verwachting om een bedrag van ruim € 5,2 miljoen voor de realisatie van ongeveer 193 aja (arbeidsjaren).

Omdat de uitvoering van de Wsw niet kostendekkend is, betaalt de gemeente daarnaast een bijdrage in het exploitatietekort van Alescon. Over 2015 bedraagt deze bijdrage € 332.336. Het totale financiële risico ligt bij de deelnemende gemeenten.

Het beleid is vastgelegd in de Wsw beleidsnotitie Modernisering van de Wet sociale werkvoorziening. Hoofddoelstelling van de modernisering is om meer mensen met een arbeidshandicap buiten de beschutte werkomgeving van het werkvoorzieningsschap, dus in een reguliere werkomgeving, te laten werken: de beweging 'van binnen naar buiten'. Binnen het beschikbare rijksbudget willen de gemeenten zoveel mogelijk mensen van de Wsw-wachttijst geplaatst krijgen met de volgende prioritering:

- Jongeren tot 27 jaar die begeleid kunnen en willen gaan werken;
- Overige Wsw-geïndiceerden die begeleid kunnen en willen gaan werken;
- Overige jongeren onder de 27 jaar;
- Overige geïndiceerde op de wachttijst volgens het First-in / First-out principe.

De Participatiewet geeft nog veel financiële onzekerheid. Onduidelijk is op dit moment welke financiële gevolgen dit op termijn voor de gemeente zal hebben.

Er is nog geen gemeentelijk vastgesteld beleid. De huidige raamovereenkomst 2008 tot en met 2014 voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening zal ook nog voor 2015 en 2016 gaan gelden.

Op het programma Werk zijn bovengenoemde bedragen verantwoord.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Met ingang van 2014 zijn alle veiligheidstaken geregionaliseerd in de nieuwe GR Veiligheidsregio Drenthe (VRD). Dit houdt onder meer in dat de vrijwillige brandweer van de gemeente is overgeheveld naar de GR VRD. De bijdrage aan de GR VRD wordt uitgedrukt in een basisbijdrage (brandweezorg) en een inwonersbijdrage.

Eigen vermogen VRD	Per 31 december 2013	€ 3.856 miljoen
Vreemd vermogen VRD	Per 31 december 2013	€ 4.872 miljoen
Resultaat toegevoegd aan de algemene reserve	Jaar: 2013	€ 0,046 - miljoen

De begrote bijdragen aan de GR VRD voor 2014 en 2015 bedragen respectievelijk € 1.588.326 en € 1.443.707. Dit is inclusief een bezuinigingstaakstelling van 5% die de VRD zichzelf voor 2014 en voor 2015 heeft opgelegd.

Recreatieschap Drenthe

Het Recreatieschap Drenthe, gevestigd te Diever, heeft voor de Drentse gemeenten een stimulerende, initiërende en voorwaardenscheppende rol op het gebied van recreatie en toerisme.

Naast planontwikkeling adviseert het recreatieschap de gemeenten gevraagd en ongevraagd over zaken welke van belang zijn voor recreatie en toerisme.

Eigen vermogen	Per 31 december 2013	€ 0,585 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31 december 2013	€ 0,266 miljoen
Resultaat	Jaar: 2013	€ 20.261

Op het programma Vrije tijd is voor 2015 de bijdrage aan het Recreatieschap van € 77.001 begroot inclusief bezuinigingstaakstelling.

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe)

De gemeenschappelijke regeling is op 1 juli 2013 in werking getreden.

Deelnemers zijn de provincie Drenthe en de 12 gemeenten in Drenthe.

Doel is de behartiging van de belangen van de deelnemers op het gebied van de uitvoering van alle milieutaken. De regionale uitvoeringsdienst voert de taken met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving in mandaat uit, namens de deelnemers vanaf 1 januari 2014.

Op het programma Milieu is voor 2015 een bijdrage van € 867.987 begroot.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Grondbeleid

Nota grondbeleid

Op 29 november 2007 is de nota Grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Het zwaartepunt uit deze beleidsnota is de keuze om actiever te worden op de grondmarkt. Conform de verordening ex. artikel 212 Gemeentewet actualiseren we de nota Grondbeleid geregeld. Begin 2013 is het grondprijzenbeleid vastgesteld. Door het grondbeleid voortdurend te monitoren en waar nodig bij te stellen, willen we ook voor de toekomst (financiële) mogelijkheden houden om grondaankopen te doen voor o.a. infrastructurele werken, bedrijventerreinen en woningbouw.

Uitgangspunt

Wij willen door middel van grondbeleid zorgen voor een gezonde bouwgrondexploitatie waarmee we inspelen op de markt, de doelstellingen van ruimtelijk beleid mogelijk maken, voldoen aan wet- en regelgeving en waarbij sprake is van een toekomstbestendig beleid.

Binnen de grondexploitatie hebben wij de afgelopen jaren al een aantal maatregelen genomen om de risico's te beheersen. Zo is de winstverwachting op 0 gesteld. Ook maken we voor hercalculaties gebruik van een dynamisch model in plaats van een statisch model. Bij een dynamisch model worden de kosten en opbrengsten over de looptijd van het project verspreid in het jaar waarin verwacht wordt dat ze worden gemaakt dan wel ontvangen. Dat betekent concreet dat jaarlijks bekeken wordt of de looptijd in overeenstemming is met de huidige verwachtingen. Wanneer dit niet meer het geval is, worden de berekeningen aangepast. Indien nodig boeken wij gronden financieel af.

Wet- en regelgeving

Een belangrijk onderdeel voor de actualisatie van de bouwgrondexploitatie zijn de regels van de commissie besluit begroting en verantwoording (BBV). We zijn verplicht duidelijk aan te geven wat ons voornemen is met onze gronden en op welk manier we de gronden in exploitatie willen brengen. Daarom analyseren we jaarlijks de bouwgrondexploitatie zodat we voldoen aan wet- en regelgeving.

Indien we een beroep moeten doen op het weerstandsvermogen van de bouwgrondexploitatie zal bij de jaarrekening worden aangegeven op welke manieren de reserve weer kan worden aangevuld.

Risico's

Door de regels van de BBV toe te passen worden risico's afgedekt omdat we verplicht zijn jaarlijks de economische haalbaarheid te toetsen. De economische situatie dwingt ons om kritisch te blijven ten aanzien van de lopende exploitaties, niet in exploitatie genomen gronden en voorgenomen plannen. Naast de regels van de BBV willen wij het risico beperken door in de berekeningen de looptijd van plannen in exploitatie te verlengen. Ook zullen wij kritischer zijn bij nieuwe grondaankopen. Het vergroten van de doelgroep waaraan we bouw kavels kunnen verkopen kan een positieve invloed hebben op de exploitatie.

Verlies en winstneming.

Verliezen worden genomen als uit de geactualiseerde dynamische kostprijsberekening blijkt dat een plan geen positief eindresultaat verwacht. Winst wordt pas genomen als ze daadwerkelijk gerealiseerd is. Tussentijdse kan winst genomen worden. Bij bedrijventerreinen dient dan 50% van de te verkopen m² verkocht te zijn, wil er resultaat naar evenredigheid genomen kunnen worden. Bij woningbouw dient 35% van de te verkopen m² verkocht zijn, wil er resultaat naar evenredigheid genomen kunnen worden.

Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie

Om eventuele negatieve resultaten op de exploitatie van bouwgrond op te kunnen vangen is een algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie ingesteld. Eind 2013 bedroeg deze nog € 475.000.

In de jaarrekening 2013 is er ook een voorziening bouwgrond ingesteld.

Deze voorziening is als volgt opgebouwd:

• IEGG – Bedrijventerrein Nieuw-Balinge	€ 6.500
• IEGG – Inbreiding Bovensmilde	€ 43.200
• IEGG – Witteveen	€ 44.900
• NIEGG – Hoofdstraat 34, Westerbork	€ 404.000
totaal	€ 498.600

Financiële positie

Op grond van de notitie Grondexploitatie 2013 zijn de gegevens van de bouwgrond geactualiseerd. Hierbij werd de volgende onderverdeling gehanteerd.

- In exploitatie genomen gronden (IEGG). Dit zijn de plannen waarvan de planvorming en de exploitatie door de raad zijn vastgesteld.
- Nog niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG). Dit zijn de plannen waarvan nog geen exploitatie is vastgesteld.
- Overige gronden. Dit zijn percelen zoals een evenemententerrein, ruilgronden en gronden die op termijn eventueel kunnen worden ontwikkeld. Deze gronden worden (nog) niet in exploitatie genomen.

De boekwaarde op 1 januari 2014 bedroeg € 16,8 miljoen. Deze is als volgt opgebouwd.

- De IEGG bestaat uit 10 complexen woningbouw en 3 complexen bedrijventerrein en heeft een boekwaarde van € 2,9 miljoen.
- De NIEGG bestaat uit 4 complexen voor woningbouw en 4 complexen bedrijventerrein en heeft een boekwaarde van € 12,1 miljoen.
- De overige gronden hebben een boekwaarde van € 1,8 miljoen waaronder 2 woningen.

In onderstaande tabel wordt de verwachte boekwaarde tot en met 2018 aangegeven. De basis hiervoor zijn de dynamische kostprijsberekeningen voor zowel de vastgestelde als de niet vastgestelde grondexploitaties. Hierbij is rekening gehouden met de genomen besluiten zoals die verwerkt zijn in de jaarrekening 2013.

Verwachte boekwaarde (bedragen x € 1.000)

Stand per 1 januari	2014	2015	2016	2017	2018
IEGG:					
- woningbouw	€ 2.262	€ 1.304	€ 541	€ -37	€ -207
- bedrijventerrein	€ 638	€ 141	€ -11	€ -230	€ -281
NIEGG:					
- woningbouw	€ 8.561	€ 8.414	€ 8.208	€ 8.077	€ 7.214
- bedrijventerrein	€ 3.536	€ 3.663	€ 3.092	€ 1.788	€ 1.170
Overige gronden	€ 1.841	€ 1.841	€ 1.841	€ 1.841	€ 1.841
Totaal	€ 16.838	€ 15.363	€ 13.671	€ 11.439	€ 9.737

[terug naar inhoudsopgave](#)

Subsidies

In april 2012 is de Algemene subsidieverordening Midden-Drenthe herzien vastgesteld. Het kader voor het subsidiebeleid is door de gemeenteraad vastgelegd in de Nota ex artikel 212, verstrekking gemeentelijke subsidies 2008-2010. Hierbij is gekozen voor een regisserende rol van de gemeente met als doelstelling dat een subsidiebeleid wordt gevoerd dat zorgt voor een efficiënte inzet van de middelen in relatie tot het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen.

Uit oogpunt van deregulering is gekozen voor eenvoudige regelgeving.

In de begroting 2015 is afgerond voor € 3.175.000 aan subsidies begroot.

Omschrijving	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
zelfbeheer dorpenoverleg	19.329	21.477	21.477
zelfbeheer grote projecten dorpenoverleg	20.421	20.421	20.421
bijdrage kosten buurtacademie	22.150	22.972	22.972
bijdrage Provinciale Bibliotheekcentrale Assen	550.156	560.884	551.079
subsidie website cursuswijzer	6.000	6.000	6.000
bijdrage ICO / cultuurbeleid	151.838	154.952	156.732
subsidie wereldwinkel Beilen	2.982	0	0
subsidie wereldwinkel Westerbork	2.982	2.982	2.982
subsidie wereldwinkel Smilde	2.982	2.982	2.982
subsidie stichting Zomeractiviteiten Westerbork	4.334	4.334	4.334
subsidie Beiler Promotie	1.905	1.905	1.905
subsidie Culturele Raad Smilde	2.070	2.070	2.070
bijdrage Wende avond	2.429	2.429	2.429
subsidie culturele activiteiten	3.580	4.150	3.150
subsidie stichting Kunst4daagse	3.600	3.600	3.600
subsidie stichting Podia	4.500	4.500	4.500
subsidie Huus van de Taol	1.125	1.125	1.125
subsidie muziekverenigingen	21.777	20.765	20.973
subsidie zangverenigingen	794	1.186	1.186
subsidie stichting Openluchtspel Westerbork	641	641	641
korpsen en korengala	3.715	3.715	3.715
subsidie Herinneringscentrum kamp Westerbork	2.042	2.042	2.042
subsidie museum voor papierknipkunst	5.850	5.850	5.850
subsidie stichting AMW Noordermaat	277.551	282.752	286.002
bijdrage bureau slachtofferhulp	4.831	4.842	4.842
subsidie tel. hulpdienst "tegen haar wil"	2.869	2.880	2.880
bijdrage tbv aanpak huiselijk geweld	33.795	15.333	15.333
Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe	1.701.801	1.418.843	1.429.375
seniorenraad	-1.191	0	0
uitvoering vrijwilligersbeleid / bijdrage Humanitas		1.666	1.666
stichting vluchtelingenwerk	58.329	60.567	61.717
bijdrage Zuid-Molukse gemeenschap Bovensmilde	4.073	4.073	4.073
subsidie stichting Molo Oekoe	49.696	47.508	0

Omschrijving	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
subsidie stichting Welzijn Doven	800	800	800
bijdrage busdiensten	1.226	1.103	1.103
subsidie eenmalige activiteiten	1.925	1.495	1.495
vandalismepreventie oud en nieuw	400	1.755	1.755
subsidie stichting adviesraad minimabeleid	2.942	2.942	2.942
subsidie stichting Gehandicapten platform	1.410	1.350	1.350
subsidie scouting	1.213	1.260	1.260
subsidie schaapskuddes	10.723	10.739	10.739
subsidie cliëntenraad WSW	2.745	2.250	2.250
bijdrage Stichting Paardrijden Gehandicapten	851	2.858	2.858
subsidie 3VO afdeling Midden-Drenthe	2.745	2.745	2.745
subsidie Drempelteam ouderen veiliger op weg	851	851	851
subsidie SPMD	230.576	235.443	238.221
PRAT loonkosten/activiteiten	27.569	10.000	0
subsidie VNN	4.832	4.842	4.842
subsidie sociaal raadvrouw	75.365	75.981	75.981
voedselbank	3.600	3.600	3.600
subsidie WMO raad	6.750	6.750	6.750
subsidie gemeentelijke sportverenigingen	47.613	49.439	49.439
incidentele subsidiabele sportactiviteiten	3.317	4.050	4.050
subsidie stichting Het Drents Landschap	45	45	45
recreatief toeristisch platform	8.325	8.325	8.325
ontwikkeling TIP	46.052	46.994	47.887
bijdrage SBB fietspad Hooghalen/Smilde	295	300	300
bijdrage aan buurtverenigingen	10.543	14.000	14.000
startbijdrage inrichting nieuw terrein speeltuinen	1.200	1.200	1.200
bijdrage Rode Kruis	2.010	1.955	1.955
	3.481.304	3.182.518	3.134.796

[terug naar inhoudsopgave](#)

Transities

Inleiding

Per 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de taken die voortvloeien uit de Participatiewet, de Jeugdwet en de (nieuwe) Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze taken worden overgeheveld vanuit het Rijk (Transities / decentralisatie).

In de deelprogramma's Inkomen en reïntegratie, Lokaal jeugdbeleid en Wmo van deze begroting staat - voor zover dat op dit moment mogelijk is - (beleids)inhoudelijke informatie opgenomen over deze nieuwe taken. Deze nieuwe paragraaf beoogt meer inzicht te verschaffen in de financiën rondom de 3 transities en de gevolgen voor de gemeentelijke begroting.

Sociaal deelfonds

Tot vlak voor het afronden van deze conceptbegroting zouden de rijksmiddelen voor de uitvoering van genoemde wetten aan gemeenten beschikbaar gesteld worden via het sociaal deelfonds. Aan de besteding van het sociaal deelfonds waren voorwaarden verbonden. Onder andere mocht het geld niet worden besteed aan andere bestedingsdoelen (bijvoorbeeld wegen)¹.

Inmiddels heeft de minister het voorstel van wet voor het instellen van het sociaal deelfonds ingetrokken. De rijksbudgetten voor de uitvoering van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet worden nu beschikbaar gesteld via de algemene uitkering (integratie-uitkering).

Hiermee is de bestedingsvoorwaarde van dit 'transitiebudget' komen te vervallen.

Het rijk houdt wel inzicht en toezicht op de besteding van de middelen (bestedingstoets). Gemeenten zijn namelijk verplicht de inkomsten en uitgaven voor de verschillende beleidsterreinen ter beschikking te stellen van het rijk. De rechtmatigheid van het transitiebudget wordt gewaarborgd door de accountantscontrole.

Omvang

De omvang van het transitiebudget voor Midden-Drenthe bedraagt ruim 18 miljoen.

In onderstaande tabel staan de bedragen per transitie opgenomen die de gemeente Midden-Drenthe in 2015 ontvangt. Deze budgetten zijn gebaseerd op historische uitgaven en zijn inclusief de korting die het rijk heeft toegepast in verband met de rijksbezuinigingen.

Daarnaast is het gekorte budget voor Wmo huishoudelijke verzorging opgenomen.

Budgetten 2015	
Transities	meicirculaire 2014
Wmo Begeleiding	€ 5.441.821
Jeugdzorg	€ 7.116.837
Participatie (voorlopig)	€ 5.500.833
Totaal transities	€ 18.059.491
Wmo huishoudelijke verzorging	
<i>Wmo huishoudelijke verzorging</i>	€ 2.743.207

Wmo huishoudelijke verzorging

Naast het sociaal deelfonds ontvangen gemeenten sinds 2007 een rijksbijdrage voor de uitvoering van Wmo huishoudelijke verzorging. Deze rijksbijdrage maakt geen onderdeel uit van het transitiebudget maar van de algemene uitkering.

Het rijk past in 2015 een forse korting toe. In de meerjarenbegroting 2014 was voor 2015 rekening gehouden met een rijksbijdrage van € 3.656.447. Op basis van de meicirculaire 2014 ontvangt de gemeente in 2015 in werkelijkheid een rijksbijdrage van € 2.743.207. Een verlaging van ruim € 900.000.

Hoewel de bijdrage voor Wmo huishoudelijke verzorging geen onderdeel uitmaakt van het sociaal deelfonds, is het naar onze mening is het logisch om dit onderdeel te betrekken bij de transities.

¹ De middelen voor het inkomensdeel van de Participatiewet maakten geen onderdeel uit van het sociaal deelfonds. De besteding van deze middelen is namelijk niet direct op participatie gericht.

Beleidsmatig en begrotingstechnisch zijn er namelijk duidelijke raakvlakken. Enerzijds zijn er raakvlakken met de nieuwe Wmo taken (begeleiding). Anderzijds is ook voor dit onderdeel een andere benadering van de doelgroep (transformatie) nodig om de kortingen vanuit het rijk de komende jaren op te kunnen vangen.

Transities en bestaand beleid

De taken die de gemeente als gevolg van de transities gaat uitvoeren liggen voor een deel in het verlengde van al bestaande taken of zijn een voortzetting van bestaande taken. Onder de noemer 'Transities' is er daardoor vanaf 1 januari 2015 sprake van een verwevenheid van bestaande taken en nieuwe taken. Deze taken kunnen deels worden bekostigd uit bestaande rijksbudgetten (bijvoorbeeld voor het in stand houden van het CJG) en het transitiebudget. Voor een deel worden deze taken echter bekostigd uit eigen middelen. Enkele voorbeelden van bestaande taken zijn:

Participatie

- Uitvoering voormalige Wet sociale werkvoorziening door Alescon
- Maatwerk
- Sociale activering
- Meedoen Midden-Drenthe

Wmo Huishoudelijke verzorging / AWBZ

- Verstrekking diverse voorzieningen (collectief vervoer, rolstoelen, etc.)
- Voorlichting

Jeugd

- Schoolmaatschappelijk werk
- Outreachend jongerenwerker
- Jeugdzorgtaken (CJG)
- Voorlichting

Gevolgen gemeentelijke begroting

In het uitgangspuntendocument heeft de gemeenteraad uitgesproken dat hij de transities in beginsel budgetneutraal, dus binnen de beschikbare rijksbudgetten, wil uitvoeren. De mogelijkheid tot het inzetten van incidentele of structurele eigen middelen wordt echter niet uitgesloten.

Op basis van voorlopige cijfers is er in de perspectiefnota van uitgegaan dat ongeveer € 1,1 miljoen van het begrotingstekort toe te rekenen is aan bestaande uitgaven die we vanaf 2015 onder de transities kunnen rekenen. Uitgaven die niet kunnen worden bekostigd uit specifieke rijksbudgetten. Hieronder verstaan we dus ook een aantal bestaande taken.

In onderstaande tabel staan de in deze begroting opgenomen bedragen genoemd die met deze taken gemoeid gaan. Ten opzichte van de perspectiefnota zijn de uitgaven voor de bestaande jeugdzorgtaken toegevoegd. Verder is, zoals in de aanbiedingsbrief is verwoord, in deze tabel rekening gehouden met het verlagen van het gemeentelijk budget voor huishoudelijke verzorging.

Bestaande uitgaven transities (afrondding op duizendtallen)	
Wsw oud (bijdrage Alescon)	332.000
Participatie	272.000
Wmo	313.000
Jeugd	258.000
Totaal	1.175.000

In de perspectiefnota hebben wij al onze voorkeur uitgesproken om dit tekort in 2015 op te vangen vanuit de C-reserve. Het saldo van de C-reserve komt afgerond dan op € 2 miljoen.

Meerjarenbegroting en coalitie akkoord

Vanuit begrotingstechnisch oogpunt is het niet toegestaan en, door de beperkte omvang van de reserves, ook niet mogelijk jaarlijks een dergelijk bedrag aan de C-reserve onttrekken.

In het coalitieakkoord hebben we de verwachting uitgesproken dat het een bestuursperiode vraagt om voldoende ervaring op te doen om de structurele inkosten en uitgaven goed in beeld en in balans te krijgen.

In lijn met het coalitieakkoord ligt de oplossing voor het 'transitietekort' tijdens deze bestuursperiode in een mix van onderstaande maatregelen:

- Een verlaging van de lasten van de transitie (transformatie);
- Een verlaging van de lasten c.q. verhoging van de inkomsten van andere taken;
- Een beroep op de structurele bestedingsruimte.

Eveneens in de aanbiedingsbrief hebben wij onze aanpak geschetst om de komende jaren tot een sluitende begroting te komen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Financiële begroting

Samenvatting financiële begroting

De financiële en vermogenspositie van het begrotingsjaar en van de drie daarop volgende jaren vloeien voort uit een samenhang van bestaande en nieuwe activiteiten, van de mogelijkheden deze te kunnen bekostigen en om risico's op te kunnen vangen.

Het stellen van kaders, de structurele dan wel incidentele aard van de baten en lasten, de reservepositie, de financieringsstructuur en de belastingen zijn beeldbepalende elementen voor een gezonde financiële positie.

Samenvatting (bedragen x € 1.000)

Het betreft een sluitende begroting met budgetruimte voor de uitvoering van diverse programma's en speerpunten van beleid.

a. Begrotingspositie 2015

Onvoorziene baten en lasten (vast bedrag)	-
Structurele budgetruimte 2015	155
Incidentele budgetruimte	<u>699</u>
Totale bestedingsruimte	854

b. Financiële uitkomst 2016-2017-2018

De meerjarige bestedingsruimte bedraagt in:

2016	€ 750
2017	€ 750
2018	€ 750

c. Reservepositie 1 januari 2015

Algemene reserve	18.060
Bestemmingsreserves	11.682
Voorzieningen	1.051
Totaal reserves en voorzieningen	30.793

d. Structurele weerstandscapaciteit

1.567

e. Financieringsstructuur (1-1-2015)

Boekwaarde investeringen		96.661
Reserves/Voorzieningen	30.793	
Geldleningen en waarborgsommen	<u>34.176</u>	
		<u>64.969</u>
Financieringstekort		31.692

f. Rekeningresultaat	2011	2012	2013
	€ 2.034	€ 789	€ 1.367

Kaders begroting

De basis voor de begroting 2015 is gelegd in de raadsvergadering van 3 juli 2014. Op dat moment is de Perspectiefnota 2015 met daarin de financieel-technische uitgangspunten voor de begroting vastgesteld.

Beleidskader

Om als gemeentebestuur in te kunnen spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen beschikt het over een financiële ruimte voor nieuwe uitgaven. In de begroting 2015 is € 155.000 opgenomen voor nieuw structureel beleid.

Financiële uitgangspunten

De basis voor de samen te stellen begroting 2015 wordt gevormd door:

- De jaarschijf 2015, zoals opgenomen in het meerjarenperspectief 2014-2017;

- De structurele effecten vanuit de voorjaarsnota 2014.

Loonontwikkeling

Basis salariskosten

- Werkelijk salarisniveau op 1 januari 2014.
- De formatie zoals opgenomen in het personeelsinformatiesysteem (PIMS) per 1 mei 2014.
- College- en directiebesluiten over toekomstige aanpassingen in de formatie.
- (Reguliere) periodieken.
- De rechtspositie van de medewerkers.
- Premies werkgever voor pensioen en sociale verzekering op het peil van 1 mei 2014.
- Een structurele stijging Cao loon met 2% voor het jaar 2014.
- Voor de loonontwikkeling en sociale lasten werkgever wordt voor 2015 rekening gehouden met een stijging van 1,5%.

Overige salariskosten

- Wachtgeldverplichtingen.
- Uitkeringen aan oud-wethouders.
- Rechtspositionele uitkeringen aan voormalige medewerkers.
- Op peil brengen en houden van de hoogte van pensioenrechten (oud) wethouders.

Prijspeil

Voor de begroting 2015 geldt de nullijn, met uitzondering voor niet direct te beïnvloeden tarieven van derden voor onder andere: vervangingsinvesteringen, onderhoud gebouwen, contracten, stroom, gas, water, olie, benzine, premies voor verzekeringen, waterschapslasten en belastingen en heffingen. De vastgestelde prijsstijgingen worden in de begroting opgenomen, zodra deze bekend zijn.

Rentepercentages

Uitgangspunt voor de toe te passen rentepercentages:

- Voor (eventueel) aan te trekken lang geld: 3%.
- Voor (eventueel) aan te trekken kort geld: 1%.
- Voor de toevoeging aan de reserves en bestemmingsreserves, de zogenaamde bespaarde rente, geldt de marktrente: 2%.
- Voor de berekening van kapitaallasten van nieuwe investeringen voor de rentecomponent: 3%.
- Voor de bestaande investeringen met vaste percentages deze percentages blijven toepassen.
- Voor de resterende investeringen het omslagpercentage aanhouden.

Subsidies

Begin 2012 heeft de raad de geactualiseerde Algemene subsidie verordening (ASV) vastgesteld. De subsidies die onder deze verordening vallen, zijn in twee groepen ingedeeld:

- Budgetsubsidies
- Waarderingssubsidies

Budgetsubsidie

Voor de budgetsubsidies geldt dat voor de begroting 2015 uitgegaan moet worden van de samengesteld gewogen gemiddelde CPB indexen materiële overheidsconsumptie en loon- en prijsontwikkeling zoals opgenomen in de meicirculaire van 2014. Voor 2015 gaan we daarom uit van de netto materiële consumptie van 1,5%; voor de lonen en salarissen geldt een percentage van 2,25%.

In artikel 13 van de ASV is aangegeven dat het college voor 1 juli 2014 aan de subsidieaanvrager mededeelt welk budgetbedrag inclusief de samengesteld gewogen gemiddelde index voorlopig in de gemeentebegroting 2015 is opgenomen. Op grond van dit budgetbedrag moet de subsidieaanvrager voor 1 oktober 2014 een activiteitenplan en een begroting indienen.

Waarderingssubsidie

In de ASV is niets geregeld over het indexeren van de waarderingssubsidie.

Daarom wordt voor 2015 uitgegaan van de nullijn, tenzij hierover andere afspraken zijn gemaakt.

Kapitaallasten / onderuitputting

De kapitaallasten van investeringen (rente en afschrijvingen) staan in de exploitatiebegroting. Er zijn twee situaties waarin die begrote kapitaallasten niet volledig nodig zijn.

1. Soms vinden geplande investeringen (waarvoor het krediet al beschikbaar is gesteld en de kapitaallasten al zijn geraamd) pas een of meer jaren later plaats. In het lopende begrotingsjaar vallen de kapitaallasten daardoor vrij.

2. Ook voor nieuwe investeringen worden de kapitaallasten op jaarbasis geraamd. Omdat in het jaar waarin het krediet wordt verleend geen kapitaallasten worden toegerekend, kunnen deze kapitaallasten als 'onderuitputting' worden ingezet.

In de begroting wordt daarmee al structureel rekening gehouden tot een bedrag van € 202.500. Het bedrag dat daarboven vrijvalt is als incidentele bestedingsruimte beschikbaar.

Belastingen en tarieven

Coalitieakkoord

Als algemeen uitgangspunt gaat het coalitieakkoord 2014-2018 uit van een trendmatige verhoging van belastingen, leges en tarieven van 2% per jaar. De hoogte van de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt jaarlijks bepaald op basis van de dan actuele cijfers. De OZB-tarieven gaan niet omhoog, met uitzondering van de inflatiecorrectie. Dit is een voortzetting van het bestaande beleid.

Concreet betekent dit voor de begroting 2015:

- Voor de OZB wordt rekening gehouden met een algemene tariefstijging van 1,5%.
- De tariefstijging voor de overige belastingen en de verhuur van sportaccommodaties bedraagt 2%.
- Het tarief voor de afvalstoffenheffing is gebaseerd op een volledige kostendekking inclusief het verdisconteren van de kwijschelding.
- Het tarief van de rioolheffing wordt vastgesteld vanuit het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2011-2015. Hierbij is ook rekening gehouden met het verdisconteren van de kwijschelding.

Uitgangspunten tarieven 2015

Soort heffing	2014	2015
Onroerendezaakbelastingen		
eigenarenheffing % WOZ-waarde (woningen)	0,1073 %	0,1089 %
eigenarenheffing % WOZ-waarde (niet woningen)	0,1835 %	0,1862 %
gebruikersheffing % WOZ-waarde (niet woningen)	0,1472 %	0,1494 %
totaal niet-woningen	0,3307 %	0,3356 %
Afvalstoffenheffing		
1-persoonshuishouden	€ 185,00	Kostendekkend
2-persoonshuishouden	€ 207,00	Kostendekkend
3- of meerpersoonshuishouden + recreatiewoningen	€ 230,00	Kostendekkend
Rioolheffing		
per aangesloten perceel	€ 223,50	Kostendekkend
Reinigingsrechten		
Per minicontainer inclusief btw	€ 125,00	Kostendekkend
Forensenbelasting		
afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde		
tot € 55.000,00	€ 368,00	€ 375,00
van € 55.000,00 tot € 83.000,00	€ 451,50	€ 460,50
van € 83.000,00 tot € 110.000,00	€ 474,50	€ 484,00
van € 110.000,00 tot € 138.000,00	€ 486,00	€ 495,50
van € 138.000,00 tot € 165.000,00	€ 549,00	€ 560,00
van € 165.000,00	€ 692,00	€ 705,50
toeristenbelasting		
per persoon per overnachting	€ 1,15	€ 1,15

Leges en overige tarieven:

- *Algemene leges*

De algemene leges worden in principe met 2% verhoogd tenzij deze door het rijk worden vastgesteld.

- *Marktgelden en standplaatsen.*

De tarieven voor de marktgelden en de standplaatsvergoeding gaan met 2% omhoog. Hiernaast gaan energietarieven met 2% omhoog.

- *Sporttarieven*

Een verhoging van 2%.

- *Leges omgevingsvergunning*

Deze leges opbrengsten worden berekend op een 100% kostendekking.

- *Leges lijkbezorgingsrechten*

Deze leges opbrengsten worden berekend op basis van 100% kostendekking overeenkomstig de vastgestelde uitgangspunten en waarbij rekening wordt gehouden met de uitwerking van de opgenomen ombuigingsstaakstelling lijkbezorging.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor de ramingen van het aandeel in het nadelige saldo van de gemeenschappelijke regelingen, wordt de door die regelingen in hun begrotingen opgenomen bijdrage als uitgangspunt genomen.

Circulaires Gemeentefonds

Voor de berekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds wordt uitgegaan van de bedragen zoals opgenomen in de meicirculaire van 2014 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Reserves en voorzieningen

Voorgenomen beschikkingen over de reserves en voorzieningen worden op grond van de begrotingsvoorschriften in de programma's en in de productenraming van de afdelingen zichtbaar. Dit betekent dat bij de samenstelling van de conceptbegroting een nauwkeurige inschatting moet worden gemaakt van de besteding van de reserves.

Kaders meerjarenraming 2016 tot en met 2018

De uitgangspunten voor de meerjarenraming zijn de volgende.

- De conceptbegroting 2015 vormt de basis.
- Voor loonontwikkeling wordt een percentage gehanteerd van 1,5% voor 2016, 2% voor 2017 en 2018.
- Een stijging van de sociale lasten voor de werkgever per jaar van 0,5% van het bruto jaarsalaris.
- Voor prijsontwikkeling een percentage van 0%, met een uitzondering voor de bij 'prijsspeil' aangegeven onderdelen.
- Toepassing van volume mutaties.
- Trendmatige tariefsverhoging op de OZB, Woonforenzen- en Toeristenbelasting van 2%.
- Kostendekkende leges voor de omgevingsvergunning.
- Trendmatige tariefsverhoging op de overige belastingen en leges van 2%.
- Rentepercentage van 3%.
- Voor de gemeenschappelijke regelingen en de grote gesubsidieerde instellingen wordt een gemiddelde jaarlijkse verhoging van 2% aangehouden.
- Een bijdrage uit de bestemmingsreserve BTW-compensatiefonds van € 75.000 voor 2016 en € 25.000 voor 2017.
- In verband met opvang van het vervallen van de verfijningsuitkering riolering uit het gemeentefonds wordt jaarlijks tot en met 2017 een bedrag van € 100.000 structureel opgenomen en in 2018 het restant bedrag van € 58.689.

- Er wordt rekening gehouden met de verwachte verkiezingen en de organisatie van de Middenveld tentoonstelling in de betreffende jaren.

Om een integraal overzicht van de lasten en baten opgenomen in het programmaplan te krijgen, staat in de tabel op de volgende pagina per programmaonderdeel de raming van de baten en lasten en het saldo opgenomen. De tabel vormt tevens een totaaloverzicht van de door de raad geautoriseerde budgetten.

Bedragen x € 1.000

Programma		2015		
Burger en Bestuur		lasten	baten	saldo
Lokale democratie		780	0	780
Dienstverlening		1.650	525	1.125
Resultaat voor mutaties reserves		2.430	525	1.905
Saldo mutaties reserves		0	0	0
Resultaat na mutaties reserves		2.430	525	1.905
Programma		2015		
Werk en inkomen		lasten	baten	saldo
Werkgelegenheid		483	316	167
Inkomen en Re-integratie		13.613	11.477	2.136
Nieuwkomers		145	0	145
Inkomensondersteuning		1.905	364	1.541
Resultaat voor mutaties reserves		16.146	12.157	3.989
Saldo mutaties reserves		0	0	0
Resultaat na mutaties reserves		16.146	12.157	3.989
Programma		2015		
Veiligheid		lasten	baten	saldo
Nieuw beleid		40	0	40
Openbare orde en veiligheid		413	49	364
Rampenbestrijding		183	0	183
Brandweer		1.541	0	1.541
Resultaat voor mutaties reserves		2.178	49	2.129
Saldo mutaties reserves		0	0	0
Resultaat na mutaties reserves		2.178	49	2.129
Programma		2015		
Onderwijs en Jeugd		lasten	baten	saldo
Nieuw beleid		100	0	100
Onderwijs huisvesting		1.974	9	1.965
Lokaal onderwijsbeleid		1.889	101	1.788
Lokaal jeugdbeleid		8.837	12	8.825
Resultaat voor mutaties reserves		12.800	122	12.678
Saldo mutaties reserves		0	122	-122
Resultaat na mutaties reserves		12.800	244	12.556
Programma		2015		
Bouwen, wonen en milieu		lasten	baten	saldo
Nieuw beleid		115	0	115
Ruimtelijke ontwikkeling		1.132	0	1.132
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting		3.028	2.063	965
Milieu		7.394	7.324	70
Resultaat voor mutaties reserves		11.669	9.387	2.282
Saldo mutaties reserves		0	203	-203
Resultaat na mutaties reserves		11.669	9.590	2.079

Programma		2015		
Openbare Ruimte		lasten	baten	saldo
Nieuw beleid		240	0	240
Verkeer		4.313	15	4.298
Groen		3.041	63	2.978
Begraafplaatsen		716	435	281
Resultaat voor mutaties reserves		8.310	514	7.797
Saldo mutaties reserves		0	0	0
Resultaat na mutaties reserves		8.310	514	7.797
Programma		2015		
Vrije tijd		lasten	baten	saldo
Sport		3.567	985	2.582
Recreatie		318	0	318
Cultuur		818	2	816
Resultaat voor mutaties reserves		4.703	987	3.715
Saldo mutaties reserves		40	0	40
Resultaat na mutaties reserves		4.743	987	3.755
Programma		2015		
Zorg en Welzijn		lasten	baten	saldo
Nieuw beleid		70	0	70
Sociale samenhang en leefbaarheid		1.677	11	1.666
Wmo		13.188	762	12.426
Resultaat voor mutaties reserves		14.935	773	14.162
Saldo mutaties reserves		0	37	-37
Resultaat na mutaties reserves		14.935	810	14.126
Programma		2015		
Algemene middelen		lasten	baten	saldo
bedrijfsvoering		2.473	5	2.468
Algemene uitkering uit gemeentefonds		0	41.700	-41.700
Dividend		60	299	-239
Lokale middelen		-968	7.444	-8.412
Uitvoering WOZ		761	0	761
Heffing invordering gemeentelijke belastingen		381	50	331
Onvoorzien		0	0	0
Resultaat voor mutaties reserves		2.707	49.498	-46.790
Saldo mutaties reserves		1.432	2.976	-1.545
Resultaat na mutaties reserves		4.139	52.474	-48.335
Totaal generaal		2015		
		lasten	baten	saldo
Resultaat voor mutaties reserves		75.878	74.012	1.866
Saldo mutaties reserves		1.472	3.338	-1.866
		77.350	77.350	0

[terug naar inhoudsopgave](#)

Incidentele baten en lasten

Meerjarige incidentele baten en lasten, inclusief mutaties in reserves en voorzieningen

	2015		2016		2017		2018		2019	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
algemene baten en lasten										
onvoorzien structurele budgetruimte (vierj.best.plan)										
nog te besteden incidentele budgetruimte	596.400									
onderuitputting bestedingsplan t.l.v. incidenteel	-698.900		-102.500							
bestedingsplan										
Woonservicezone Beilen - Kindcentrum Beilen	100.000									
Stefanustoren Westerbork	115.000									
Fonds inwoners-initiatieven	25.000									
Mooi op eigen kracht	10.000									
Openbare ruimte Koepelkerk	160.000									
Diverse incidentele uitgaven	183.500									
exploitatie 'overig'										
verkiezingen	56.000				41.000					
leges burgerzaken		42.681		49.344		84.812				
leges vergunningen		20								
participatiebudget		-102.899								
inkomen / WWB levensonderhoud		137.942								
re-integratie	912.674	912.674								
re-integratie (bijdrage Alescon)	-16.522									
tegemoetkoming overhead Regionale Uitvoeringsdienst		-69.687								
riolering (onderzoeken en plannen)			15.000		7.500		7.500		7.500	
verwerken baggerspecie	40.000		23.500							
verduurzaming particuliere woningvoorraad	92.575	92.575	92.575	92.575						
salarissen en soc.lasten voorm.en niet ingepast personeel	110.000		110.000							
diverse kapitaallasten	299.405		293.144		268.034					
mutaties reserves										
mutaties deelprogr. Lokale democratie										
mutaties deelprogr. Dienstverlening										
mutaties deelprogr. Werkgelegenheid										
mutaties deelprogr. Inkomen en re-integratie										
mutaties deelprogr. Nieuwkomers										
mutaties deelprogr. Inkomensondersteuning										
mutaties deelprogr. Openbare orde en veiligheid										
mutaties deelprogr. Rampenbestrijding										
mutaties deelprogr. Brandweer										
mutaties deelprogr. Onderwijshuisvesting										
mutaties deelprogr. Lokaal onderwijsbeleid										
mutaties deelprogr. Lokaal jeugdbeleid										
mutaties deelprogr. Ruimtelijke ontwikkeling										
mutaties deelprogr. Dorps- en wijkvernieuwing										
mutaties deelprogr. Milieu (afvalstoffenheffing)		202.791	3.000			12.714		46.905		81.793
mutaties deelprogr. Verkeer										
mutaties deelprogr. Groen										
mutaties deelprogr. Begraafplaatsen										
mutaties deelprogr. Sport	40.201		40.201		40.201		40.201		40.201	
mutaties deelprogr. Recreatie										
mutaties deelprogr. Cultuur										
mutaties deelprogr. Soc. samenhang en leefbaarheid										
mutaties deelprogr. Wmo		158.694		121.194		83.694		83.694		83.694
mutaties deelprogr. Financiën (verfijningsuitk. Riolering)	650.000	908.689	750.000	908.689	850.000	908.689				
mutaties deelprogr. Financiën (btw compensatiefonds)		125.000		75.000		25.000				
mutaties deelprogr. Financiën (bespaarde rente)	5.210		5.210		5.210		5.210		5.210	
mutaties deelprogr. Financiën (Conjunctuurreserve)		1.175.569								
mutaties deelprogr. Bedrijfsvoering (vervangingsinv.)	776.486	755.997	786.065	681.179	795.741	616.667	805.514	536.192	815.384	290.623
mutaties deelprogr. Bedrijfsvoering (huisv. Buitendienst)		11.095		11.095		11.095		11.095		11.095
totaal	3.457.029	4.351.141	2.016.195	1.939.076	2.007.686	1.742.671	858.425	677.886	868.295	467.205

[terug naar inhoudsopgave](#)

Overzicht verloop reserves en voorzieningen

	ultimo 2015	mutaties	ultimo 2016	mutaties	ultimo 2017	mutaties	ultimo 2018
Algemene reserves	18.055.389	46	18.055.435	46	18.055.481	47	18.055.528
Bestemmingsreserves	9.718.634	-212.727	9.505.907	33.247	9.539.154	172.992	9.712.146
Voorzieningen	1.119.636	69.000	1.188.636	69.000	1.257.636	69.000	1.326.636
Totaal	28.893.659	-143.681	28.749.978	102.293	28.852.271	242.039	29.094.310

[terug naar inhoudsopgave](#)

BTW compensatiefonds

De bestemmingsreserve BTW-compensatiefonds is bedoeld om eventuele overschotten of tekorten van compensabele btw te egaliseren.

Vanaf 2014 maakt BCF onderdeel van het exploitatieresultaat. Voor de jaren 2015 t/m 2017 moet i.v.m. extra onttrekkingen € 225.000 beschikbaar blijven. Het overblijvende saldo in 2017 van € 23.000 kan vrijvallen, waarmee de reserve kan worden opgeheven.

De onderstaande tabel geeft het verloop weer van de bestemmingsreserve.

BTW-compensatiefonds (bedragen x € 1.000)	2015	2016	2017	2018
Toevoegingen	-	-	-	-
Verminderings	125	75	25	0
Saldo reserve	123	48	23	0

[terug naar inhoudsopgave](#)

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor een goed inzicht van de in de begroting 2015 opgenomen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen is in onderstaande tabel het totaaloverzicht van deze kosten opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Soort verplichting	Voorziening	Exploitatielast
Fpu ambtenaren		22
Uitkering ex wethouders		180
Wachtgeld ambtenaren		23
Outplacement		110
Voorziening APPA	69	69
APPA-verzekering		38
Totaal	69	442

[terug naar inhoudsopgave](#)

Overzichten

In onderstaande tabellen staan de boekwaarden investeringen, de stand van de geldleningen, de reserves en voorzieningen per 31 december 2015 alsmede de standen van de algemene B-reserve en de bestemmingsreserve Leefbaarheid.

Investeringsen

Bedragen x € 1.000)

Boekwaarden investeringen	1-1-2015	31-12-2015
Vaste activa:		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	75.115	69.033
Investeringsen met een economisch nut	63.436	58.167
Investeringsen met een maatschappelijk nut	11.679	10.866
Financiële vaste activa	4.196	4.106
Deelnemingsen	144	144
Leningens aan woningbouwcorporaties	1.924	1.848
Overige langlopende geldleningsen	2.103	2.094
Activa in eigendom van derden	25	20
Vorradsen	17.349	17.349
Totaal	96.660	90.488

[terug naar inhoudsopgave](#)

Geldleningsen en waarborgsommen

(Bedragen x € 1.000)

Geldleningsen	
Stand per 1-1-2015	34.170
Bij: op te nemen 2015	0
Af: aflossingsen 2015	2.791
Stand per 31-12-2015	31.379

Waarborgsommen	
Stand per 1-1-2015	6
Bij: op te nemen 2015	0
Af: aflossingsen 2015	0
Stand per 31-12-2015	6

[terug naar inhoudsopgave](#)

Reserves en voorzieningen

Omschrijving	Saldo op 1 januari 2015	Vermeerderingen wegens bijboeking van rente	Overige vermeerderingen	Verminderingen (zoals beschikkingen en bijdragen)	Saldo op 31 december 2015
Algemene reserves:					
A - Reserve					
Algemeen Weerstandsvermogen	2.979.249				2.979.249
- € 90,75 per inwoner					
- Opbrengst aandelen Bouwfonds	2.026.537				2.026.537
- Verk. aandelen Essent	8.764.006				8.764.006
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	456.013	45			456.058
B - Reserve					
Vrij besteedbaar	2.809.269				2.809.269
Rekeningresultaat	1.020.269				1.020.269
Totaal algemene reserves	18.055.344	45	-	-	18.055.389
Bestemmingsreserves:					
Leefbaarheid	2.259.742				2.259.742
Bovenwijkse voorzieningen	602.848				602.848
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	31.879				31.879
Openbare verlichting	3.154				3.154
Kunsthonds	19.047				19.047
Verplaatsen/verbouw openbare werken Westerbork	216.414	4.328		11.095	209.647
Ruimtelijke plannen	14.132				14.132
Dienstverleningsprogramma	276.859				276.859
Jeugdgezondheidszorg BDU CJG	825.186			158.694	666.492
Afkoopsom RGSHG (woningaanpassing)	2.883				2.883
Best.res. Gezondheidszorg vm Beilen	41.837	837			42.674
Conjunctuurreserve (C-reserve)	3.179.414			1.175.569	2.003.845
Waterplan	217.000				217.000
Onderhoud buitenkant onderwijs	148.235				148.235
Lokaal onderwijsbeleid	307.273				307.273
Onderhoud gebouwen	366.027		40.201		406.228
Egalisatie verfijningsuitkering riolering	554.215		650.000	908.689	295.526
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing	308.302			202.791	105.511
Kosten bodemsanering	2.180				2.180
Vervangingsinvesteringen	1.450.985		776.486	755.997	1.471.474
Personeel/organisatiestructuur	260.247				260.247
B.t.w. Compensatiefonds (BCF)	496.758		-	125.000	371.758
Totaal bestemmingsreserves	11.584.617	5.165	1.466.687	3.337.835	9.718.634
Voorzieningen:					
APPA-regeling	1.048.632		69.000		1.117.632
Frictiekosten Alescon	2.004				2.004
Totaal voorzieningen	1.050.636	-	69.000	-	1.119.636
TOTAAL-GENERAAL	30.690.597	5.210	1.535.687	3.337.835	28.893.659

[terug naar inhoudsopgave](#)

Verloop B-reserve

Stand per 1 januari 2014			3.381.389
Toevoeging: Jaarstukken 2013 (BenW 23-04-2014)(Raad 5-6-2014)	173.211		
Beschikkingen: Overheveling budgetten van 2013 naar 2014 GVVP 2013 o.a.30 en 60 km zones en kruisingen Oranjekanaal (Raad 12-12-2013) Restant Voorbereidingskrediet geluidswal Spier (Raad 27-10-2011) Restant Voorbereidingskrediet Ontsluiting Zuidmaten (Raad 31-01-2013)		572.955 132.347 7.058 7.970	
Nog besluitvorming nodig: Sluiting spoorwegovergang		25.000	
Vermoedelijke stand per 1 januari 2015	173.211	745.330	2.809.270
Toevoeging: Beschikkingen:			
Vermoedelijke stand per 31 december 2015	0	0	2.809.270

Verloop bestemmingsreserve Leefbaarheid

Stand per 1 januari 2014			2.372.244
Toevoegingen: Jaarstukken 2013 (BenW 23-04-2014)(Raad 5-6-2014)	173.210		
Beschikkingen: Voorbereidingskrediet Structuurvisie Westerbork (Raad 26-03-2009)(vijn 2010) Bijdrage herstel Stefanuskerk (raad 26-11-2009) Bijdrage Buurthuis Holthe-Lieving-Makkum (Raad 31-01-2013) Bijdrage diverse dorpshuizen (Raad 6-3-2014)		80.711 50.000 30.000 50.000	
Nog besluitvorming nodig:			
Vermoedelijke stand per 1 januari 2015	173.210	210.711	2.334.743
Toevoegingen: Beschikkingen:			
Vermoedelijke stand per 31 december 2015	0	0	2.334.743

[terug naar inhoudsopgave](#)

Financieringsstructuur

Financieringsstructuur per 1-1-2015 (Bedragen x € 1.000)

	Bedrag	Bedrag
Boekwaarde investeringen		96.660
Reserves en voorzieningen	30.792	
Geldleningen en waarborgsommen	34.176	
		64.968
Financieringstekort		31.692

[terug naar inhoudsopgave](#)

EMU saldo / Wet hof

Omschrijving	2014	2015	2016
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2014, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2015	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2015
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.547	-1.866	211
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.639	4.306	4.704
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie			
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.475	1.000	
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-1.383	1.440	4.915

[terug naar inhoudsopgave](#)

Uitgangspunten meerjarenraming

Het beleidskader voor 2015 is ook voor de begroting 2016-2018 van toepassing.

De financieel-technische uitgangspunten voor de meerjarenraming betreffen:

- De conceptbegroting 2015 vormt de basis.
- Voor loonontwikkeling wordt een percentage gehanteerd van 1,5% voor 2016, 2% voor 2017 en 2018.
- Een stijging van de sociale lasten voor de werkgever per jaar van 0,5% van het bruto jaarsalaris.
- Voor prijsontwikkeling een percentage van 0%, met een uitzondering voor de bij 3.3 aangegeven onderdelen.
- Toepassing van volume mutaties.
- Trendmatige tariefsverhoging op de OZB, Woonforenzen en Toeristenbelasting van 2%.
- Kostendekkende leges voor de omgevingsvergunning.
- Trendmatige tariefsverhoging op de overige belastingen en leges van 2%.
- Rentepercentage van 3%.
- Voor de gemeenschappelijke regelingen en de grote gesubsidieerde instellingen wordt een gemiddelde jaarlijkse verhoging van 2 % aangehouden.
- Een bijdrage uit de bestemmingsreserve BTW compensatiefonds van € 75.000 voor 2016 en € 25.000 voor 2017.
- In verband met opvang van het vervallen van de verfijningsuitkering riolering uit het gemeentefonds wordt jaarlijks tot en met 2017 een bedrag van € 100.000,00 structureel opgenomen en in 2018 het restant bedrag van € 58.689,00.
- Er wordt rekening gehouden met de verwachte verkiezingen en de organisatie van de Middenveld tentoonstelling in de betreffende jaren.

(Meerjarig)begrotingsresultaat

In de onderstaande tabel staat de meerjarige prognose (periode 2015 tot en met 2018) voor de vrij te besteden bestedingsruimte en de onvoorziene uitgaven.

Bestedingsruimte (basis)	2015	2016	2017	2018
a. Onvoorziene uitgaven	0	0	0	0
b. Structurele bestedingsruimte:	155	750	750	750
c. Nog te besteden incidentele bestedingsruimte	105			

Meerjarenraming 2016-2018

In het coalitieakkoord 'Samen' (2014-2018) gaan wij uit van noodzakelijke ombuigingen in de vier begrotingsjaren 2015 tot en met 2018 van een totaalbedrag van € 4 miljoen. Hiervan hebben wij voor € 3 miljoen concrete afspraken gemaakt. In de loop van deze bestuursperiode zal duidelijk worden of en hoe wij nog € 1 miljoen extra moeten ombuigen.

Voor 2015 hebben wij ruim € 1,3 miljoen concreet ingevuld. Voor de overige jaren moet deze nog worden ingevuld.

Voor het jaar 2015 onttrekken we een bedrag van bijna € 1,2 miljoen uit de C-reserve om het tekort van de 'transities' af te dekken. Voor de jaren 2016-2018 doen we dat nog niet. Dat resulteert in een negatiever meerjarenperspectief.

In de voorbereiding op de begroting 2016 en de bijbehorende meerjarenraming zullen we opnieuw onze financiële positie beoordelen.

In afgeronde bedragen geeft de meerjarenraming het volgende beeld.

2016:	€	2.300.000	Nadelig (inclusief 'transitietekort')
2017:	€	900.000	Nadelig
2018:	€	1.000.000	Nadelig
Totaal:	€	4.200.000	Nadelig

Tekort op de meerjarenraming

In het begrotingsjaar 2015 hebben we een oorspronkelijk tekort van ruim € 2,5 miljoen. Door bezuinigingen is hiervan structureel € 1,3 miljoen ingevuld. Het restant wordt voor 2015 onttrokken aan de C-reserve. Hiermee wordt de begroting voor 2015 sluitend.

De in de begroting aanwezige structurele bestedingsruimte is voor € 155.000 ingevuld.

Voor 2016 wordt het saldo circa € 2,3 miljoen negatief. Dit wordt voor een bedrag van afgerond € 1,2 miljoen veroorzaakt door de gemaakte keuzes met betrekking tot de transitie. In de aanbiedingsbrief staat dit toegelicht.

Het structurele tekort werkt door in de jaren 2017 en 2018. Voor deze nadelige effecten worden oplossingen voorbereid die vanaf 2016 een positief effect zullen hebben op het resultaat. In de aanbiedingsbrief hebben we onze aanpak geschetst om de komende jaren tot een sluitende begroting te komen.

Financieel toezicht

Centraal uitgangspunt in het financieel toezicht van de provincie is dat er een structureel en reëel evenwicht is in de (meerjaren)begroting. De geraamde structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de incidentele lasten worden gedekt door incidentele of structurele baten.

Voor een oordeel over deze voorwaarde is een transparant overzicht nodig van incidentele baten en lasten die het begrotingssaldo beïnvloeden. Het meerjarenoverzicht van incidentele baten en lasten moet worden opgenomen in de begroting.

De concrete uitgangspunten om voor het begrotingsjaar 2015 voor het repressief toezicht in aanmerking te komen zijn:

1. de Begroting 2015 dient naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, in evenwicht te zijn of als dat niet het geval is dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2018 tot stand zal worden gebracht;
2. de Jaarrekening 2013 dient reëel in evenwicht te zijn. Indien de jaarrekening niet in evenwicht is kan dat, afhankelijk van de aard van het tekort, van invloed zijn bij de bepaling van het toezichtregime;
3. de vastgestelde Jaarrekening 2013 en de begroting 2015 dienen tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november 2014, aan Gedeputeerde Staten te zijn ingezonden.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Meerjarenbegroting 2015 – 2018

Burger en Bestuur	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Lokale democratie	780.114	0	780.114	0	780.114	0	780.114	0
Dienstverlening	1.650.307	525.380	1.600.614	562.468	1.678.928	684.146	1.647.671	622.440
Totaal Burger en Bestuur	2.430.421	525.380	2.380.728	562.468	2.459.042	684.146	2.427.785	622.440
Werk en inkomen	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Werkgelegenheid	482.650	315.867	1.657.412	1.490.629	1.500.714	1.333.931	1.378.396	1.211.613
Inkomen en Re-integratie	13.612.797	11.477.154	13.249.898	10.968.408	12.979.141	10.710.625	12.590.635	10.364.148
Nieuwkomers	145.269	0	146.442	0	147.637	0	148.919	0
Inkomensondersteuning	1.904.834	364.000	1.904.766	364.000	1.902.200	364.000	1.898.303	364.000
Totaal Werk en inkomen	16.145.550	12.157.021	16.958.518	12.823.037	16.529.692	12.408.556	16.016.253	11.939.761
Veiligheid	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Openbare orde en veiligheid	443.194	49.270	443.194	50.223	443.194	50.959	443.194	51.959
Rampenbestrijding	193.405	0	193.405	0	193.405	0	193.405	0
Brandweer	1.541.293	0	1.566.293	0	1.564.464	0	1.564.213	0
Totaal Veiligheid	2.177.892	49.270	2.202.892	50.223	2.201.063	50.959	2.200.812	51.959
Onderwijs en Jeugd	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Onderwijs huisvesting	2.074.028	9.457	1.951.064	9.457	1.916.518	9.457	1.872.271	9.457
Lokaal onderwijsbeleid	1.888.688	100.737	1.921.441	100.737	1.955.374	100.737	1.984.474	100.737
Lokaal jeugdbeleid	8.836.989	133.604	8.821.481	96.224	8.806.439	58.809	8.829.362	58.896
Totaal Onderwijs en Jeugd	12.799.705	243.798	12.693.986	206.418	12.678.331	169.003	12.686.107	169.090
Bouwen, wonen en milieu	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Ruimtelijke ontwikkeling	1.247.085	62	1.132.085	63	1.132.085	64	1.132.085	65
Dorps- en wijkvernieuwing & Volkshuisvesting	3.027.819	2.063.151	2.676.786	1.731.857	2.796.287	1.866.323	2.490.755	1.574.393
Milieu	7.393.897	7.526.529	7.458.866	7.489.420	7.110.394	7.081.537	7.220.252	7.197.436
Totaal Bouwen, wonen en milieu	11.668.801	9.589.742	11.267.737	9.221.340	11.038.766	8.947.924	10.843.092	8.771.894

Openbare Ruimte	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Verkeer	4.393.369	15.256	4.332.615	18.797	4.281.780	15.339	4.225.973	15.382
Groen	3.200.959	63.404	3.122.838	63.722	3.153.740	64.047	3.183.739	64.672
Begraafplaatsen	716.029	434.920	720.084	442.886	722.976	450.160	724.816	459.163
Totaal Openbare Ruimte	8.310.357	513.580	8.175.537	525.405	8.158.496	529.546	8.134.528	539.217
Vrije tijd	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Sport	3.607.216	985.440	3.624.056	1.003.538	3.650.478	1.021.751	3.630.515	1.040.627
Recreatie	317.801	15	320.279	15	322.842	15	325.428	15
Cultuur	817.791	1.861	830.733	1.884	843.441	1.907	856.223	1.931
Totaal Vrije tijd	4.742.808	987.316	4.775.068	1.005.437	4.816.761	1.023.673	4.812.166	1.042.573
Zorg en Welzijn	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Sociale samenhang en leefbaarheid	1.746.899	10.926	1.733.031	11.034	1.754.607	11.143	1.776.638	11.254
Wmo	13.188.240	798.594	13.332.455	827.789	13.461.527	858.145	13.642.580	889.708
Totaal Zorg en Welzijn	14.935.139	809.520	15.065.486	838.823	15.216.134	869.288	15.419.218	900.962
Algemene middelen	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	baten	Lasten	baten	Lasten	baten
Financiën	889.714	51.702.027	2.183.876	50.718.019	3.089.306	50.912.272	3.154.150	50.129.375
Bedrijfsvoering	3.249.259	771.992	3.277.110	697.174	3.310.085	632.662	3.343.737	552.187
Saldo rekening na bestemming	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Algemene middelen	4.138.973	52.474.019	5.460.986	51.415.193	6.399.391	51.544.934	6.497.887	50.681.562
Totaal generaal	77.349.646	77.349.646	78.980.938	76.648.344	79.497.676	76.228.029	79.037.848	74.719.458

[terug naar inhoudsopgave](#)

